

Ετήσια Οικονομική Έκθεση

2013

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ Α.Ε.Ε.Γ.Α. «Η ΕΘΝΙΚΗ»	4
ΕΚΘΕΣΗ ΕΛΕΓΧΟΥ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ ΟΡΚΩΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ ΛΟΓΙΣΤΗ	8
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΥΝΟΛΙΚΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ	10
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ	11
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	12
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ	13
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 1: ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ	14
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 2: ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΣΗΜΑΝΤΙΚΩΝ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ & ΜΕΘΟΔΩΝ	15
2.1 Βάση παρουσίασης των Οικονομικών Καταστάσεων	15
2.2 Συνέχιση της επιχειρηματικής δραστηριότητας	15
2.3 Υιοθέτηση των Δ.Π.Χ.Α.	15
2.4 Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις	20
2.5 Συνένωση Επιχειρήσεων	22
2.6 Συναλλαγές σε ξένο νόμισμα	23
2.7 Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	24
2.8 Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων	25
2.9 Μεταφορά χρηματοοικονομικών στοιχείων	26
2.10 Εύλογη αξία χρηματοοικονομικών στοιχείων	26
2.11 Ασφαλιστικές δραστηριότητες	27
2.12 Απαιτήσεις κατά χρεωστών ασφαλίσεων	30
2.13 Συμβάσεις πώλησης και επαναγοράς χρεογράφων	30
2.14 Ενσώματα περιουσιακά στοιχεία	30
2.15 Επενδύσεις σε ακίνητα	31
2.16 Υπεραξία, λογισμικό και λοιπά άυλα περιουσιακά στοιχεία	31
2.17 Μισθώσεις	33
2.18 Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα	33
2.19 Προβλέψεις	34
2.20 Συμβόλαια χρηματοοικονομικής εγγύησης	34
2.21 Παροχές προς εργαζομένους	34
2.22 Φόροι	35
2.23 Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	35
2.24 Μετοχικό κεφάλαιο	36
2.25 Τομείς δραστηριότητας	36
2.26 Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη	36

2.27	Αναγνώριση εσόδων	36
2.28	Συμψηφισμός	36
2.29	Παύση απεικόνισης	36
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 3: ΣΗΜΑΝΤΙΚΕΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΚΡΙΣΕΙΣ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ		37
3.1	Αποτίμηση των ασφαλιστικών προβλέψεων	37
3.2	Πρόβλεψη για φόρο εισοδήματος:	37
3.3	Αναβαλλόμενος φόρος	37
3.4	Απομείωση αξίας χαρτοφυλακίου επενδύσεων	38
3.5	Απομείωση αξίας χρεωστών ασφαλίσεων	38
3.6	Απομείωση ενσώματων περιουσιακών στοιχείων και επενδυτικών ακινήτων	38
3.7	Εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών μέσων	38
3.8	Κόστος προγραμμάτων καθορισμένων παροχών	39
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 4: ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΙΝΔΥΝΩΝ		39
4.1	Πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων	39
4.2	Ασφαλιστικός κίνδυνος	40
4.3	Συγκέντρωση πιστωτικού κινδύνου	45
4.4	Κίνδυνος ρευστότητας	49
4.5	Κίνδυνος αγοράς	52
4.6	Κίνδυνος συγκέντρωσης	54
4.7	Λειτουργικός κίνδυνος	54
4.8	Διαχείριση Κεφαλαίου	54
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 5: ΤΟΜΕΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ		56
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 6: ΔΕΔΟΥΛΕΥΜΕΝΑ (ΜΙΚΤΑ) ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΑ ΚΑΙ ΣΥΝΑΦΗ ΕΣΟΔΑ		58
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 7: ΕΚΧΩΡΗΘΕΝΤΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΑ		59
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 8: ΛΟΙΠΑ ΕΣΟΔΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ		59
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 9: ΚΕΡΔΗ/(ΖΗΜΙΕΣ) ΑΠΟ ΠΩΛΗΣΗ/ ΛΗΞΗ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ		60
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 10: ΚΕΡΔΗ/(ΖΗΜΙΕΣ) ΑΠΟ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ		60
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 11: ΑΠΟΜΕΙΩΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ		60
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 12: ΛΟΙΠΑ ΕΣΟΔΑ		62
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 13: ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΙΣ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΩΝ		62
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 14: ΔΕΔΟΥΛΕΥΜΕΝΕΣ ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ		63
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 15: ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ		64
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 16: ΕΞΟΔΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΘΕΣΗΣ		64
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 17: ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΕΞΟΔΑ		65

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 18: ΦΟΡΟΙ	65
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 19: ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΕΣ ΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ ΣΤΑ ΛΟΙΠΑ ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΑ	66
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 20: ΕΝΣΩΜΑΤΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	67
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 21: ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΕ ΑΚΙΝΗΤΑ	69
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 22: ΑΥΛΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	70
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 23: ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΕΞΟΔΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΕΠΟΜΕΝΩΝ ΧΡΗΣΕΩΝ	71
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 24: ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΕ ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	71
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 25: ΑΝΑΒΑΛΛΟΜΕΝΕΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ / ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	72
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 26: ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ ΔΙΑΚΡΑΤΟΥΜΕΝΑ ΩΣ ΤΗ ΛΗΞΗ	73
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 27: ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ ΠΡΟΣ ΠΩΛΗΣΗ	74
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 28: ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ ΣΕ ΕΥΛΟΓΗ ΑΞΙΑ ΜΕΣΩ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ	75
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 29: ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ ΚΑΤΑΤΑΣΣΟΜΕΝΑ ΩΣ ΔΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ	76
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 30: ΑΝΑΛΥΣΗ ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΙΟΥ ΚΑΤΑ ΕΙΔΟΣ ΕΠΙΤΟΚΙΟΥ	77
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 31: ΧΡΕΩΣΤΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ	78
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 32: ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΑΝΤΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	79
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 33: ΤΑΜΕΙΟ ΚΑΙ ΤΑΜΕΙΑΚΑ ΙΣΟΔΥΝΑΜΑ	79
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 34: ΜΕΤΟΧΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	79
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 35: ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ	80
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 36: ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ	81
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 37: ΟΜΑΔΙΚΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΑ ΣΥΜΒΟΛΑΙΑ	82
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 38: ΛΟΙΠΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	83
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 39: ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	83
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 40: ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΝΤΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ	83
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 41: ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΠΑΡΟΧΩΝ ΠΡΟΣ ΤΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ	84
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 42: ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΩΝ ΜΕΡΩΝ	86
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 43: ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	87
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 44: ΟΨΙΓΕΝΗ ΓΕΓΟΝΟΤΑ	87
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 45: ΑΜΟΙΒΕΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ ΟΡΚΩΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ ΛΟΓΙΣΤΗ	87
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 46: ΑΝΑΜΟΡΦΩΣΕΙΣ	88

ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ Α.Ε.Ε.Γ.Α. «Η ΕΘΝΙΚΗ»**1. Εξέλιξη της ελληνικής ασφαλιστικής αγοράς το 2013**

Η Ελληνική Οικονομία αντιμετωπίζει πρωτόγνωρες προκλήσεις, από τις αρχές του 2009, οι οποίες έχουν ως αφετηρία τις μεγάλες μακροοικονομικές ανισορροπίες των υψηλών χρεών και ελλειμμάτων.

Σύμφωνα με τα πλέον πρόσφατα στοιχεία για τη πορεία του Ελληνικού ΑΕΠ, η οικονομική δραστηριότητα εκτιμάται ότι συρρικνώθηκε, με τρέχουσες τιμές, κατά 6,2% σε ετήσια βάση και για έκτη συνεχή χρονιά με τη συνολική σωρευτική μείωση να ανέρχεται στο 22,1% για την εξαετία 2008 έως 2013.

Στο πλαίσιο αυτό η Εθνική Ασφαλιστική κατάφερε να διατηρήσει την ηγετική της θέση στην ελληνική ασφαλιστική αγορά με μερίδιο της τάξης του 16% (συμπεριλαμβανομένων και των επενδυτικών προϊόντων).

Σημαντικό είναι το γεγονός ότι παρά τις εξαιρετικά δυσμενείς συνθήκες στην Ελληνική Οικονομία, η νέα παραγωγή του Κλάδου Ζωής παρέμεινε σε υψηλά επίπεδα φθάνοντας €30.847 χιλ. έναντι €30.383 χιλ. για το 2012.

Για μια ακόμα χρονιά φαίνεται ότι ο ασφαλιστικός κλάδος δεν αύξησε τη διεύθυνσή του στο ΑΕΠ αφού το ποσοστό των ασφαλιστρών επί του ΑΕΠ παραμένει στο 2,1% περίπου για το 2013, στο ίδιο ύψος με το 2012, όπου ανερχόταν σε 2,2%, ποσοστό το οποίο αντιστοιχεί σε €383 ασφάλιστρα ανά κάτοικο, κατατάσσοντας την Ελλάδα στην 25η θέση του πίνακα των χωρών της Ευρώπης (Πηγή: Comité Européen des Assurances, στοιχεία 2012).

Αξίζει να σημειωθεί ότι οι αλλαγές των τελευταίων χρόνων στις ασφαλιστικές ρυθμίσεις, όπως οι περικοπές σε συντάξεις και σε λοιπές ιατροφαρμακευτικές παροχές, αναδεικνύουν emphaticά το ρόλο της ιδιωτικής ασφάλισης στην κάλυψη των αναγκών των νοικοκυριών για καλύψεις αποταμίευσης και υγείας.

2. Σχολιασμός Αποτελεσμάτων

Ο Όμιλος παρουσίασε κέρδη προ φόρων ύψους €111.891 χιλ. για το 2013, έναντι €92.461 χιλ. του 2012, εξέλιξη που επιβεβαιώνει την σταθερή επαναφορά του Ομίλου σε ουσιαστική κερδοφορία. Ομοίως τα αποτελέσματα της Εταιρίας διαμορφώθηκαν σε κέρδη προ φόρων ύψους €111.495 χιλ. για το 2013, έναντι €90.951 χιλ. του 2012.

Το θετικό αποτέλεσμα του 2013 επιτεύχθηκε κυρίως λόγω του σημαντικού ελέγχου του κόστους ζημιών ιδιαίτερα στους κλάδους Ζωής και Αυτοκινήτων, της αποτελεσματικής διαχείρισης του χαρτοφυλακίου Επενδύσεων, της ανάπτυξης νέων κερδοφόρων προϊόντων, της ενίσχυσης των εναλλακτικών δικτύων πωλήσεων, και της αποτελεσματικής μείωσης των λειτουργικών εξόδων, μέσω συνεργειών με την Μητρική Εταιρία ΕΤΕ.

Επιπρόσθετα η Εταιρία περιόρισε κατά €31.573 χιλ. (μείωση 13%) σε σχέση με το 2012 το ύψος των ανείσπρακτων απαιτήσεων, μέσω εφαρμογής αυστηρότερων διαδικασιών, αλλαγής της πιστοληπτικής πολιτικής, καθώς και με την εφαρμογή νέων τρόπων είσπραξης ασφαλιστρών για τα ασφαλιστήρια όλων των κλάδων.

Αξίζει να σημειωθεί ότι η Εταιρία πέτυχε τη μείωση των λειτουργικών εξόδων της από €120.476 χιλ. σε €113.323 χιλ., μείωση 6% (ήτοι €7.153 χιλ.) σε σχέση με το 2012.

2.1 Κλάδος Ζωής

Τα αποτελέσματα προ φόρων και απομείωσης χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων του Κλάδου Ζωής της Μητρικής Εταιρίας εμφανίζονται αυξημένα και ανέρχονται σε κέρδη ύψους €36.261 χιλ. το 2013 έναντι €19.954 χιλ. το 2012.

Τα ακαθάριστα εγγεγραμμένα ασφάλιστρα του Κλάδου Ατομικών Ζωής μειώθηκαν κατά 1% σε σχέση με το 2012, ανερχόμενα σε €164.620 χιλ. το 2013, ενώ μειωμένη είναι η παραγωγή των προϊόντων Unit Linked σε €58.696 χιλ. καθώς και η παραγωγή του Κλάδου Ομαδικών Ζωής (μη συμπεριλαμβανομένων των επενδυτικών συμβολαίων DAF & Εθνική Εφάπαξ) σε €66.055 χιλ.

2.2 Γενικές Ασφαλίσεις

Θετική είναι η επίδοση των αποτελεσμάτων στις Γενικές Ασφαλίσεις, με τα κέρδη προ φόρων και απομείωσης χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων της Μητρικής Εταιρίας να ανέρχονται σε €83.838 χιλ. το 2013 έναντι € 94.707 χιλ. το 2012.

Συγκεκριμένα, στον Κλάδο Αυτοκινήτων τα κέρδη προ φόρων και απομείωσης περιουσιακών στοιχείων ανήλθαν σε €48.675 χιλ. έναντι €57.420 χιλ. το 2012. Ο δείκτης ζημιών της ίδιας κράτησης (loss ratio) παρέμεινε στα ίδια περίπου επίπεδα με πέρυσι, 51%.

Αύξηση των κερδών προ φόρων και απομείωσης χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων παρατηρούνται στους Κλάδους Πυρός και Απώλειας Κερδών, τα οποία ανήλθαν σε €38.032 χιλ. έναντι €32.304 χιλ., με το τεχνικό αποτέλεσμα να ανέρχεται σε €49.199 χιλ. βελτιωμένο κατά 11% σε σχέση με το 2012.

Συνολικά, για τους Γενικούς Κλάδους η Μητρική Εταιρία διατήρησε τον συνδυασμένο δείκτη κόστους σταθερό, στο 80%.

2.3 Κεφάλαια υπό διαχείριση

Τα Κεφάλαια υπό διαχείριση, ήτοι ομόλογα, μετοχές, αμοιβαία κεφάλαια, διαθέσιμα και ακίνητα συμπεριλαμβανομένων και των Unit Linked, για το 2013 ανέρχονται σε € 2.407.184 χιλ. έναντι € 2.310.540 χιλ. του 2012. Το αποθεματικό των Διαθεσίμων προς Πώληση Αξιογράφων αυξήθηκε κατά €25.017 χιλ. προ φόρων.

Το 1,6% του χαρτοφυλακίου - εξαιρουμένων των Unit Linked - είναι επενδυμένο σε μετοχές του FTSE 20 του Χ.Α. ενώ το 11,1% σε αμοιβαία κεφάλαια. Σε ομόλογα έχουν επενδυθεί το 52,4% των κεφαλαίων υπό διαχείριση, ήτοι €1.072.349 χιλ., εκ των οποίων €67.348 χιλ. είναι Ομόλογα Ελληνικού Δημοσίου. Η μέση διάρκεια έως τη λήξη χαρτοφυλακίου ομολόγων ανέρχεται σε 8,2 χρόνια και το μέσο κουπόνι σε 3%.

Το χαρτοφυλάκιο των Unit Linked ανέρχεται σε €366.907 χιλ., αποτελούμενο κυρίως από αμοιβαία κεφάλαια σε ποσοστό 43%, από διαθέσιμα σε ποσοστό 35% και 17% σε προθεσμιακές καταθέσεις ειδικού τύπου σε ευρώ με 100% εγγυημένο κεφάλαιο και εγγυημένη απόδοση στη λήξη.

Η Μητρική Εταιρία κατά τη χρήση 2013 προέβη σε απομείωση αξιογράφων (εκτός PSI) ύψους €8.604 χιλ. σε σχέση με €7.316 χιλ. το 2012, των οποίων η μείωση στην εύλογη αξία ήταν σημαντική ή παρατεταμένη.

2.4 Ίδια Κεφάλαια – Διαθέσιμο περιθώριο φερεγγυότητας

Τα ίδια κεφάλαια της Εταιρίας κατά το 2013 σημείωσαν σημαντική αύξηση κατά €141.893 χιλ., η οποία οφείλεται κατά €116.772 χιλ. στα κέρδη μετά φόρων της χρήσης και κατά €25.120 χιλ. σε λοιπές μεταβολές που επηρέασαν απευθείας την καθαρή θέση, από τα οποία €16.881 χιλ. αφορούν καθαρές αποτιμήσεις του χαρτοφυλακίου διαθεσίμων προς πώληση επενδύσεών της.

Η θετική πορεία των κερδών και η άνοδος της αξίας του χαρτοφυλακίου της Εταιρίας είχαν ως αποτέλεσμα να παρουσιάσει πλεόνασμα περιθωρίου φερεγγυότητας ύψους €478.300 χιλ., αυξημένο κατά 145,2% σε σχέση με το 2012 όπου είχε διαμορφωθεί σε €195.000 χιλ. Στην άνοδο αυτή συνέβαλε κατά €73.000 χιλ. η εκχώρηση του 90% του χαρτοφυλακίου ζημιών των κλάδων αστικής ευθύνης αυτοκινήτων και χερσαίων οχημάτων για τα έτη 2000 ως 2012 με την αντασφαλιστική σύμβαση Loss Portfolio Transfer ("LPT").

Σε ότι αφορά στην προετοιμασία για την εφαρμογή του Solvency II, η Εταιρία έχει συμμετάσχει σε όλες τις Μελέτες Ποσοτικών Επιπτώσεων (Quantitative Impact Studies – QIS) που έχουν υποβληθεί Τράπεζα της Ελλάδος, καθώς και στην άσκηση προσομοίωσης καταστάσεων κρίσης των ελληνικών τραπεζών, ως 100% θυγατρική Εταιρία της Εθνικής Τράπεζας.

3. Συνδεδεμένες Εταιρίες

Τα κέρδη των θυγατρικών και συγγενών εταιριών προ φόρων ανήλθαν σε €5.588 χιλ. έναντι €4.097 χιλ. για το 2012.

Στην Κύπρο, το 2013 η Εταιρία παρουσίασε αποτέλεσμα που διαμορφώθηκε σε ζημιά προ φόρων ύψους (€136 χιλ.) έναντι κερδών €1.579 χιλ. για το έτος 2012, επηρεασμένα κυρίως από την μείωση των εισοδημάτων από επενδύσεις λόγω σημαντικής πτώσης των επιτοκίων και την οικονομική κρίση.

Τα αποτελέσματα των δύο ασφαλιστικών εταιριών στη Βουλγαρία, στις οποίες η Εταιρία συμμετέχει με 30%, παρουσίασαν κέρδη προ φόρων ανερχόμενα σε €4.471 χιλ. το 2013 έναντι €689 χιλ. το 2012.

Η θυγατρική εταιρία National Μεσιτική Ασφαλίσεων που δραστηριοποιείται στην ασφαλιστική μεσιτεία, πραγματοποίησε κέρδη προ φόρων ύψους €221 χιλ. το 2013 έναντι €467 χιλ. το 2012.

Η θυγατρική εταιρία AUDATEX ΕΛΛΑΣ Α.Ε. τελεί υπό εκκαθάριση.

4. Δίκτυο Μητρικής Εταιρίας

Το δίκτυο Πωλήσεων της Εταιρίας εκτείνεται σε όλη την Ελλάδα και αποτελείται από 170 Γραφεία Πωλήσεων με 2.404 Ασφαλιστικούς Συμβούλους και 1.517 Συνεργαζόμενα Ασφαλιστικά Πρακτορεία. Το παραγωγικό δίκτυο υποστηρίζεται από δίκτυο 13 καταστήματα, τα οποία βρίσκονται στην Αθήνα, Αγρίνιο, Ηράκλειο, Θεσσαλονίκη, Καβάλα, Κέρκυρα, Κοζάνη, Κόρινθος, Λαμία, Λάρισα, Πάτρα, Ρόδος και Χανιά. Τα προϊόντα της Εταιρίας διατίθενται και μέσω του εκτεταμένου δικτύου Καταστημάτων της Εθνικής Τράπεζας όπως επίσης και μέσω της απευθείας πώλησης (direct selling), η οποία εγκαινιάστηκε το 2012.

5. Διαχείριση Ασφαλιστικών και Χρηματοοικονομικών Κινδύνων

Ο Όμιλος και η Μητρική Εταιρία εκτίθενται σε ασφαλιστικό και χρηματοοικονομικό κίνδυνο μέσω των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και παθητικού, τις ασφαλιστικές και λοιπές απαιτήσεις, τις ασφαλιστικές προβλέψεις και λοιπές ασφαλιστικές υποχρεώσεις, τις απαιτήσεις και υποχρεώσεις από αντασφαλιστές, το ταμείο και τα ταμειακά ισοδύναμα, τις διαθέσιμες προς πώληση επενδύσεις και τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων. Η Διοίκηση εξετάζει και αναθεωρεί σε περιοδική βάση τις σχετικές πολιτικές και διαδικασίες σχετικά με τη διαχείριση των ασφαλιστικών και χρηματοοικονομικών κινδύνων, οι οποίες περιγράφονται αναλυτικά στη σημείωση 4 των Οικονομικών Καταστάσεων.

6. Οψιγενή Γεγονότα

Δεν υπήρξαν οψιγενή γεγονότα που να αναγνωρίστηκαν στις οικονομικές καταστάσεις της 31ης Δεκεμβρίου 2013.

7. Βασικά Χρηματοοικονομικά μεγέθη 2013– 2012

	Όμιλος		Μητρική	
	2013	2012	2013	2012
	(Ποσά σε χιλιάδες €)			
Δεδουλευμένα Ασφάλιστρα & συναφή έσοδα	591.670	708.347	562.826	673.778
Κέρδη / (Ζημιές) προ φόρων και απομειώσεων	120.496	116.171	120.100	114.661
Κέρδη / (Ζημιές) προ φόρων	111.891	92.461	111.495	90.951
Κέρδη / (Ζημιές) μετά από φόρους	116.869	69.910	116.772	68.859
Δείκτης ιδίας κράτησης (επί δεδουλευμένων)	89,28%	89,39%	90,00%	89,95%
Δείκτης εξόδων επί εγγεγραμμένων ασφαλιστρών	21,53%	20,01%	20,78%	19,53%
Σύνολο ενεργητικού	3.455.199	3.187.297	3.383.560	3.109.525
Ίδια κεφάλαια	525.760	384.002	503.035	361.142
Ασφαλιστικές προβλέψεις	2.098.683	2.198.326	2.059.919	2.158.513

8. Περιβαλλοντικά Θέματα

Λόγω της φύσης των εργασιών ο Όμιλος δεν αντιμετωπίζει περιβαλλοντικά θέματα. Στο πλαίσιο της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης, η Εθνική Ασφαλιστική έχει αναλάβει πλήθος δράσεων.

9. Προοπτικές για το 2014

Η Ελληνική Οικονομία βρίσκεται ενώπιον νέων προκλήσεων κατά το 2014 καθώς η ύφεση αναμένεται να τερματιστεί. Οι περισσότερες εκτιμήσεις συγκλίνουν σε μικρή άνοδο για το ΑΕΠ μετά από έξι συνεχή χρόνια ύφεσης, υπό το βάρος των απαιτήσεων της δημοσιονομικής προσαρμογής που έδρασαν ανασταλτικά στις καταναλωτικές και επενδυτικές αποφάσεις του ιδιωτικού τομέα της οικονομίας. Η σταθεροποίηση και αρχή ανάκαμψης της οικονομίας αναμένεται να επιδράσει καταλυτικά στην συμπεριφορά των καταναλωτών και στις αποφάσεις τους για επενδύσεις και ασφάλιση.

Παράλληλα η εντεινόμενη αβεβαιότητα για τη βιωσιμότητα των σχημάτων κοινωνικής ασφάλισης, μετά την άμεση περικοπή των συντάξεων ως μέτρου για δημοσιονομική εξυγίανση και τη διαφαινόμενη επιμήκυνση της ηλικίας συνταξιοδότησης ως μέτρου για την αντιμετώπιση της προβλεπόμενης δημογραφικής ανακατανομής του πληθυσμού, καθιστούν για τους ασφαλισμένους επιτακτικότερη την ανάγκη αναζήτησης εναλλακτικής κάλυψης και δυσκολότερη την επιλογή του πιο αξιόπιστου φορέα που μπορεί να προσφέρει την κάλυψη αυτή.

Όμως τόσο η παρατεταμένη αρνητική οικονομική συγκυρία όσο και η προοπτική εφαρμογής αυστηρότερων κανόνων ελέγχου της φερεγγυότητας των ασφαλιστικών φορέων, επιδρούν αποτρεπτικά στη διεύρυνση των ασφαλιστικών καλύψεων και στη χορήγηση μακροχρόνιων εγγυήσεων μέσω των ασφαλιστικών προγραμμάτων.

Η Εθνική ανταποκρινόμενη στην ανάγκη της αγοράς για πιο ανταγωνιστικά ευέλικτα και σύγχρονα προϊόντα αλλά και τρόπους διάθεσης τους ξεκίνησε το 2013 τη λειτουργία και ευρεία διάθεση στο Internet της νέας on-line ασφαλιστικής πλατφόρμας Εθνική Protect.

Η on-line πλατφόρμα έρχεται να λειτουργήσει συμπληρωματικά ως προς τα παραγωγικά δίκτυα, ανταποκρινόμενη στις νέες ανάγκες των ασφαλισμένων και στις συνθήκες που έχουν διαμορφωθεί στην αγορά.

Η Εθνική Ασφαλιστική συνεχίζει το συνειδητό προσανατολισμό της προς τη διατήρηση και ενίσχυση του ρόλου της ιδιωτικής ασφάλισης ζωής και συνταξιοδότησης ως κύριου μέσου μακροπρόθεσμης εξασφάλισης, σε ένα ιδιαίτερα δυσμενές οικονομικό περιβάλλον (που περιορίζει τις αποδόσεις των επενδύσεων) και υπό ένα αυστηρότερο σύστημα νομοθεσίας και εποπτείας (που απαιτεί μεγαλύτερη δέσμευση κεφαλαίων).

Περαιτέρω εντός αυτού του οικονομικού κλίματος, η πρόκληση για την Εθνική Ασφαλιστική θα είναι ο εξορθολογισμός του χαρτοφυλακίου της, η συγκράτηση του κόστους λειτουργίας, η ανάπτυξη με επικέντρωση στα κερδοφόρα προϊόντα και η εκμετάλλευση των όποιων ευκαιριών παρουσιαστούν από την ενδεχόμενη στροφή των νοικοκυριών προς την ιδιωτική ασφάλιση λόγω της κρίσης του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης, αλλά και της στροφής των καταναλωτών προς τις ισχυρότερες Εταιρίες.

Γενικά η Εταιρία κατά το 2014 θα επιδιώξει να διατηρήσει την ηγετική της θέση στην αγορά, ενισχύοντας ταυτόχρονα την κερδοφορία της, με βασικούς άξονες δράσης την ενδυνάμωση των πωλήσεων με υποστήριξη των παραδοσιακών δικτύων αλλά και έμφαση στα εναλλακτικά δίκτυα, τη συνεργασία με την ΕΤΕ για την αξιοποίηση του δικτύου της (cross selling) και την περαιτέρω προώθηση του Bancassurance. Οι πρωταρχικοί στόχοι της Διοίκησης με έμφαση την ενίσχυση κεφαλαιακής βάσης, τον εξορθολογισμό του τρόπου λειτουργίας και το κερδοφόρο λειτουργικό αποτέλεσμα της Εθνικής Ασφαλιστικής με τελικό στόχο την προσαρμογή στην οδηγία Solvency II, έχουν δρομολογηθεί και παράγουν ήδη σημαντικά αποτελέσματα.

Συγκριτικό πλεονέκτημα για την Εθνική Ασφαλιστική στην παραπάνω προσπάθεια αποτελούν η υψηλή αναγνωρισιμότητα του ονόματός της, η ισχυρή κεφαλαιακή βάση του ομίλου και ο ισχυρός βασικός μέτοχος.

Η Εταιρία συνεχίζει την επιτυχημένη πορεία της εν μέσω αντίξων συνθηκών στηριζόμενη στον ενθουσιασμό του παραγωγικού της δικτύου και στην εργατικότητα των υπαλλήλων, στους οποίους οφείλεται ένα μεγάλο μέρος των επιτευγμάτων μας.

Αθήνα, 19 Μαρτίου 2014

Ο Πρόεδρος

Δημήτριος Γ. Δημόπουλος

Έκθεση Ελέγχου Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή

Προς τους Μετόχους της Ανώνυμης Ελληνικής Εταιρίας Γενικών Ασφαλίσεων « Η ΕΘΝΙΚΗ »

Έκθεση επί των Εταιρικών και Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων

Ελέγξαμε τις συνημμένες εταιρικές και τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της Ανώνυμης Ελληνικής Εταιρίας Γενικών Ασφαλίσεων «Η ΕΘΝΙΚΗ» και των θυγατρικών της (συνολικά ο Όμιλος), οι οποίες αποτελούνται από την εταιρική και ενοποιημένη κατάσταση οικονομικής θέσης της 31^{ης} Δεκεμβρίου 2013, τις καταστάσεις συνολικού εισοδήματος, μεταβολών ιδίων κεφαλαίων και ταμειακών ροών της χρήσεως που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και περίληψη σημαντικών λογιστικών αρχών και μεθόδων και λοιπές επεξηγηματικές πληροφορίες.

Ευθύνη της Διοίκησης για τις Εταιρικές και Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση αυτών των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως και για εκείνες τις εσωτερικές δικλίδες, που η διοίκηση καθορίζει ως απαραίτητες, ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδη ανακρίβεια, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Ευθύνη του Ελεγκτή

Η δική μας ευθύνη είναι να εκφράσουμε γνώμη επί αυτών των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων με βάση τον έλεγχό μας. Διενεργήσαμε τον έλεγχό μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου. Τα πρότυπα αυτά απαιτούν να συμμορφωνόμαστε με κανόνες δεοντολογίας, καθώς και να σχεδιάζουμε και διενεργούμε τον έλεγχο με σκοπό την απόκτηση εύλογης διασφάλισης για το εάν οι εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις είναι απαλλαγμένες από ουσιώδη ανακρίβεια.

Ο έλεγχος περιλαμβάνει τη διενέργεια διαδικασιών για την απόκτηση ελεγκτικών τεκμηρίων, σχετικά με τα ποσά και τις γνωστοποιήσεις στις εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις. Οι επιλεγόμενες διαδικασίες βασίζονται στην κρίση του ελεγκτή περιλαμβανομένης της εκτίμησης των κινδύνων ουσιώδους ανακρίβειας των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος. Κατά τη διενέργεια αυτών των εκτιμήσεων κινδύνου, ο ελεγκτής εξετάζει τις εσωτερικές δικλίδες που σχετίζονται με την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων της εταιρείας, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό την έκφραση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των εσωτερικών δικλίδων της εταιρείας. Ο έλεγχος περιλαμβάνει επίσης την αξιολόγηση της καταλληλότητας των λογιστικών αρχών και μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν και του εύλογου των εκτιμήσεων που έγιναν από τη διοίκηση, καθώς και αξιολόγηση της συνολικής παρουσίας των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.

Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε συγκεντρώσει είναι επαρκή και κατάλληλα για τη θεμελίωση της ελεγκτικής μας γνώμης.

Γνώμη

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη άποψη, την οικονομική θέση της Εταιρίας και του Ομίλου κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2013 και τη χρηματοοικονομική τους επίδοση και τις ταμειακές τους ροές για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Αναφορά επί Άλλων Νομικών και Κανονιστικών Θεμάτων

Επαληθεύσαμε τη συμφωνία και την αντιστοίχιση του περιεχομένου της Έκθεσης Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου με τις συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, στα πλαίσια των οριζόμενων από τα άρθρα 43α και 37 του Κ.Ν. 2190/1920.

Αθήνα, 26 Μαρτίου 2014

Δέσποινα Ξενάκη

ΑΜ ΣΟΕΛ:14161

Deloitte.

Χατζηπαύλου, Σοφιανός & Καμπάνης

Ανώνυμη Εταιρία Ορκωτών Ελεγκτών & Συμβούλων Επιχειρήσεων

3^Α Φραγκοκλησιάς & Γρανικού, 151 25 Μαρούσι

Α.Μ. ΣΟΕΛ : Ε 120

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΥΝΟΛΙΚΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ

		ΟΜΙΛΟΣ		ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	
		31/12/2013	31/12/2012	31/12/2013	31/12/2012
	Σημ.	(Ποσά σε χιλιάδες €)			
Δεδουλευμένα (μικτά) ασφάλιστρα και συναφή έσοδα	6	591.670	708.347	562.826	673.778
Μείον: Εκχωρηθέντα ασφάλιστρα	7	(63.441)	(75.149)	(56.298)	(67.714)
Καθαρά δεδουλευμένα ασφάλιστρα και συναφή έσοδα		528.229	633.198	506.528	606.064
Λοιπά έσοδα επενδύσεων	8	111.250	87.217	110.875	87.074
Κέρδη/(Ζημιές) από πώληση/λήξη επενδύσεων	9	27.692	17.094	27.683	17.096
Κέρδη/(Ζημιές) από αποτίμηση επενδύσεων	10	13.651	19.300	13.243	18.416
Απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	11	(8.605)	(23.710)	(8.605)	(23.710)
Έσοδα επενδύσεων		143.988	99.901	143.196	98.876
Λοιπά Έσοδα	12	8.119	13.454	7.783	10.897
		680.336	746.553	657.507	715.837
Αποζημιώσεις ασφαλισμένων	13	(420.146)	(573.432)	(405.961)	(553.611)
Δεδουλευμένες προμήθειες παραγωγής	14	(69.547)	(82.790)	(69.660)	(82.327)
Μαθηματικές ασφαλιστικές προβλέψεις	15	43.170	132.254	43.010	131.528
Έξοδα διοίκησης και διάθεσης	16	(108.777)	(121.041)	(99.242)	(111.848)
Χρηματοοικονομικά έξοδα	17	(14.293)	(8.779)	(14.159)	(8.628)
Λοιπά έξοδα		(292)	(489)	-	-
Αναλογία αποτελεσμάτων συγγενών εταιριών	24	1.440	185	-	-
Κέρδη προ φόρων		111.891	92.461	111.495	90.951
Φόροι	18	4.978	(22.551)	5.277	(22.092)
Κέρδη μετά από φόρους		116.869	69.910	116.772	68.859

Λοιπά συνολικά εισοδήματα, μετά από φόρους:

Αξιόγραφα διαθέσιμα προς πώληση, μετά από φόρους		16.781	48.914	16.882	48.687
Υποχρεώσεις από προγράμματα καθορισμένων παροχών		8.237	(5.847)	8.238	(5.846)
Συναλλαγματικές διαφορές, μετά από φόρους		562	(396)	-	-
Μεταφορά κερδών θυγατρικών σε αποθεματικά		71	(177)	-	-
Καθαρά λοιπά συνολικά εισοδήματα, μετά από φόρους	19	25.651	42.494	25.120	42.841
Συνολικά εισοδήματα, μετά από φόρους		142.520	112.404	141.892	111.700

Κέρδη/(Ζημιές) μετά από φόρους, που αναλογούν:

- στη Μητρική Εταιρία		116.953	69.741	116.772	68.859
- στις Μη Ελέγχουσες Συμμετοχές		(84)	169	-	-

Συνολικά εισοδήματα, μετά από φόρους, που αναλογούν:

- στη Μητρική Εταιρία		142.552	112.438	141.892	111.700
- στις Μη Ελέγχουσες Συμμετοχές		(32)	(34)	-	-

Οι επεξηγηματικές σημειώσεις στις σελίδες 14 έως 89 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των Ετήσιων Οικονομικών Καταστάσεων.

Αθήνα, 19 Μαρτίου 2014

Ο Πρόεδρος
Του Δ.Σ.Ο Διευθύνων
ΣύμβουλοςΟ Γενικός
ΔιευθυντήςΟ Διευθυντής Οικ/κών
Υπηρεσιών

Ο Αναλογιστής

Δ.Γ. Δημόπουλος
Α.Δ.Τ. Ι 044860Σ.Α. Μαυρόγαλος
Α.Δ.Τ. Ν 340131Σ.Σ. Κωνσταντάς
Α.Δ.Τ. ΑΒ 576336Γ.Χ. Πετούσης
Αρ. αδ. 990 Α' τάξηςΓ.Χ. Μαμουλάκης
Α.Δ.Τ. ΑΗ 125609

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ

		ΟΜΙΛΟΣ		ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	
		31/12/2013	31/12/2012	31/12/2013	31/12/2012
	Σημ.	(Ποσά σε χιλιάδες €)			
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ					
Ενσώματα περιουσιακά στοιχεία	20	127.759	131.367	121.140	124.406
Επενδύσεις σε ακίνητα	21	106.090	111.591	106.090	111.591
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	22	8.437	7.831	5.524	4.892
Προμήθειες και άλλα έξοδα παραγωγής επόμενων χρήσεων (ΜΕΠ)	23	43.867	47.307	42.517	46.226
Επενδύσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις	24	4.206	3.323	16.349	16.349
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	25	178.136	142.331	178.091	142.318
Αξιόγραφα διακρατούμενα ως τη λήξη	26	124.535	133.218	124.535	133.218
Αξιόγραφα διαθέσιμα προς πώληση	27	994.997	680.797	989.818	675.894
Αξιόγραφα σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	28	393.804	319.685	377.423	302.637
Αξιόγραφα κατατασσόμενα ως δάνεια και απαιτήσεις	29	207.666	196.819	207.666	196.819
Χρεώστες ασφαλιστρών και λοιπές απαιτήσεις	31	253.162	293.494	229.086	263.237
Απαιτήσεις από αντασφαλιστικές δραστηριότητες	32	125.142	84.232	117.778	76.662
Απαιτήσεις από φόρο εισοδήματος		14.477	23.229	14.413	23.134
Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα	33	872.921	1.012.073	853.130	992.142
Σύνολο Ενεργητικού		3.455.199	3.187.297	3.383.560	3.109.525
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ					
Ίδια κεφάλαια					
Μετοχικό Κεφάλαιο καταβεβλημένο	34	490.044	490.044	490.044	490.044
Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	34	547.416	547.416	547.416	547.416
Αποθεματικά	35	75.845	50.194	77.384	52.264
Αποτελέσματα εις νέον		(590.353)	(706.576)	(611.809)	(728.582)
		522.952	381.078	503.035	361.142
Μη Ελέγχουσες Συμμετοχές		2.808	2.924	-	-
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων		525.760	384.002	503.035	361.142
Υποχρεώσεις					
Μαθηματικά αποθέματα και τεχνικές ασφαλιστικές προβλέψεις	36	2.098.683	2.198.326	2.059.919	2.158.513
Υποχρεώσεις από επενδυτικά συμβόλαια	37	255.075	198.034	255.075	198.034
Λοιπές υποχρεώσεις	38	116.673	106.953	106.097	91.022
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις	39	420.092	272.360	420.092	272.360
Φόρος εισοδήματος		19.429	181	19.293	1
Υποχρεώσεις αντασφαλιστικών δραστηριοτήτων	40	17.328	16.309	18.693	18.071
Υποχρεώσεις παροχών προς το προσωπικό	41	1.516	10.547	1.356	10.382
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	25	643	585	-	-
Σύνολο Υποχρεώσεων		2.929.439	2.803.295	2.880.525	2.748.383
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων και Υποχρεώσεων		3.455.199	3.187.297	3.383.560	3.109.525

Οι επεξηγηματικές σημειώσεις στις σελίδες 14 έως 89 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των Ετήσιων Οικονομικών Καταστάσεων.

Αθήνα, 19 Μαρτίου 2014

Ο Πρόεδρος
Του Δ.Σ.

Ο Διευθύνων
Σύμβουλος

Ο Γενικός
Διευθυντής

Ο Διευθυντής Οικ/κών
Υπηρεσιών

Ο Αναλογιστής

Δ.Γ. Δημόπουλος
Α.Δ.Τ. Ι 044860

Σ.Α.Μαυρόγαλος
Α.Δ.Τ. Ν 340131

Σ.Σ. Κωνσταντάς
Α.Δ.Τ. ΑΒ 576336

Γ.Χ.Πετούσης
Αρ. αδ. 990 Α'τάξης

Γ.Χ.Μαμουλάκης
Α.Δ.Τ. ΑΗ 125609

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ**ΟΜΙΛΟΣ**

	Μετοχικό κεφάλαιο	Αποθεματικό από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	Αποθεματικό αξιογράφων ΔΠΠ	Λοιπά Αποθεματικά	Συναλ/κές Διαφορές	Σωρευμένα Κέρδη / (Ζημιές)	Σύνολο	Μη Ελέγχουσες Συμμετοχές	Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων
<i>(Ποσά σε χιλιάδες €)</i>									
Υπόλοιπα 01/01/2012	365.044	173.516	(26.927)	38.297	(3.751)	(776.405)	(230.226)	2.789	(227.437)
Αποτέλεσμα χρήσης μετά φόρων	-	-	-	-	-	69.910	69.910	169	70.079
Μεταφορές	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Λοιπά συνολικά εισοδήματα	125.000	373.900	48.914	(5.942)	(397)	(81)	541.394	(34)	541.360
Υπόλοιπα 31/12/2012	490.044	547.416	21.987	32.355	(4.148)	(706.576)	381.078	2.924	384.002
Αποτέλεσμα χρήσης μετά φόρων	-	-	-	-	-	116.869	116.869	(84)	116.785
Μεταφορές	-	-	-	-	-	(646)	(646)	(32)	(678)
Λοιπά συνολικά εισοδήματα	-	-	16.781	8.308	562	-	25.651	-	25.651
Υπόλοιπα 31/12/2013	490.044	547.416	38.768	40.663	(3.586)	(590.353)	522.952	2.808	525.760

ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ

	Μετοχικό κεφάλαιο	Αποθεματικό από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	Αποθεματικό αξιογράφων ΔΠΠ	Λοιπά Αποθεματικά	Σωρευμένα Κέρδη / (Ζημιές)	Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων
<i>(Ποσά σε χιλιάδες €)</i>						
Υπόλοιπα 01/01/2012	365.044	173.516	(26.958)	36.381	(797.440)	(249.457)
Αποτέλεσμα χρήσης μετά φόρων	-	-	-	-	68.859	68.859
Λοιπά συνολικά εισοδήματα	125.000	373.900	48.687	(5.846)	(1)	541.740
Υπόλοιπα 31/12/2012	490.044	547.416	21.729	30.535	(728.582)	361.142
Αποτέλεσμα χρήσης μετά φόρων	-	-	-	-	116.772	116.772
Λοιπά συνολικά εισοδήματα	-	-	16.881	8.239	1	25.121
Υπόλοιπα 31/12/2013	490.044	547.416	38.610	38.774	(611.809)	503.035

Οι επεξηγηματικές σημειώσεις στις σελίδες 14 έως 89 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των Ετήσιων Οικονομικών Καταστάσεων.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ

		ΟΜΙΛΟΣ		ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	
		31/12/2013	31/12/2012	31/12/2013	31/12/2012
Σημ.		(Ποσά σε χιλιάδες €)			
Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες					
Κέρδη/(Ζημιές) προ φόρων		111.891	89.472	111.495	87.962
Πλέον/(μείον) προσαρμογές για μη ταμειακά στοιχεία					
Αποσβέσεις και απομειώσεις περ.στοιχείων, επενδ.ακινήτων και αύλων	16	11.114	13.271	10.647	12.707
Μεταβολή πρόβλεψης επισφαλών απαιτήσεων	16	763	8.354	763	8.213
Έξοδα προγραμμάτων καθορισμένων παροχών προς το προσωπικό	41	(1.936)	2.587	(1.936)	2.587
(Κέρδη)/Ζημιές από πώληση και καταστροφή περιουσιακών στοιχείων	12	282	(19)	282	(19)
Ζημιά από απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	11	8.605	23.710	8.605	23.710
Αναλογία αποτελεσμάτων συγγενών εταιρειών		(1.440)	(185)	-	-
Καθαρά έσοδα από τόκους και μερίσματα	8,17	(98.551)	(78.018)	(98.183)	(76.337)
Σύνολο προσαρμογών		(81.162)	(30.300)	(79.821)	(29.139)
Μεταβολή στοιχείων απαιτήσεων / υποχρεώσεων					
Μεταβολή αξιογράφων σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	28	(74.119)	4.171	(74.786)	3.224
Μεταβολή ΜΕΠ	23	3.440	9.599	3.709	9.553
Μεταβολή ασφαλιστικών προβλέψεων	36	(99.643)	(176.690)	(98.594)	(174.266)
Μεταβολή υποχρεώσεων από ομαδικά επενδυτικά συμβόλαια (DAF)	37	57.041	(6)	57.041	(6)
Μεταβολή χρεωστών ασφαλιστρων και λοιπών απαιτήσεων	31	39.569	31.530	33.388	40.288
Μεταβολή απαιτήσεων από αντασφαλιστικές δραστηριότητες	32	(40.910)	39.814	(41.116)	28.503
Μεταβολή λοιπών απαιτήσεων		(34.056)	(30.519)	(36.390)	(33.870)
Μεταβολή λοιπών υποχρεώσεων		3.166	(28.008)	8.182	(30.271)
		(114.783)	(90.937)	(116.893)	(98.022)
Αγορές αξιογράφων		(650.803)	(182.171)	(647.568)	(179.547)
Πωλήσεις αξιογράφων		444.077	288.664	441.068	286.574
Ταμειακές εισροές από μερίσματα	8	577	1.046	572	1.026
Ταμειακές εισροές από τόκους		68.276	50.855	68.890	49.796
Ταμειακές εκροές από τόκους		(20.292)	(6.459)	(20.292)	(6.459)
Φόρος εισοδήματος που καταβλήθηκε		(11.043)	(16.067)	(10.779)	(15.481)
Καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες		(283.991)	44.931	(285.002)	37.887
Ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες					
Αγορές ενσώματων άυλων περιουσιακών στοιχείων και επενδυτικών ακινήτων		(3.031)	(4.380)	(2.895)	(4.171)
Πρόσοδοι από πωλήσεις ενσώματων και άυλων περιουσιακών στοιχείων		138	95	105	52
Ταμειακές εισροές από μερίσματα συνδεδεμένων επιχειρήσεων	8	-	-	1.048	1.579
Καθαρές ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες		(2.893)	(4.285)	(1.742)	(2.540)
Ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες					
Αύξηση/(μείωση) χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων		147.732	(181.477)	147.732	(181.367)
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου	34	-	150.241	-	150.241
Καθαρές ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες		147.732	(31.236)	147.732	(31.126)
Καθαρή αύξηση/(μείωση) ταμείου και ταμειακών ισοδυνάμων		(139.152)	9.410	(139.012)	4.221
Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα στην αρχή της περιόδου		1.012.073	1.002.663	992.142	987.921
Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα τέλους περιόδου		872.921	1.012.073	853.130	992.142

Οι επεξηγηματικές σημειώσεις στις σελίδες 14 έως 89 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των Ετήσιων Οικονομικών Καταστάσεων.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 1: ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Η Ανώνυμος Ελληνική Εταιρία Γενικών Ασφαλειών (εφεξής «Η ΕΘΝΙΚΗ» ή «Μητρική Εταιρία») είναι η αρχαιότερη ασφαλιστική εταιρία στην Ελλάδα με συνεχή και αδιάκοπη λειτουργία άνω των 120 ετών. Ιδρύθηκε την 15 Ιουνίου του 1891 και έχει την έδρα της στην Λεωφ. Συγγρού 103-105, ΤΚ.11745, Αθήνα (ΑΡ.Μ.Α.Ε. 12840/05/Β/86/20), τηλ. 210 90 99 000, www.ethniki-asfalistikigr. Η Μητρική Εταιρία έχει ως καταστατικό σκοπό τη διενέργεια στην Ελλάδα και στο εξωτερικό όλων των ασφαλιστικών, αντασφαλιστικών και γενικότερα χρηματοοικονομικών εργασιών που επιτρέπονται σε ανώνυμες ασφαλιστικές εταιρίες από το ισχύον εκάστοτε Ελληνικό και Κοινοτικό δίκαιο και λειτουργεί στο πλαίσιο των διατάξεων του Κ.Ν.2190/1920 «Περί Ανωνύμων Εταιριών», των διατάξεων του Ν.Δ.400/1970 «Περί Ιδιωτικής Επιχειρήσεως Ασφαλίσεως» και των αποφάσεων του Υπουργείου Ανάπτυξης όπως έχουν διαμορφωθεί μέχρι σήμερα. Η Μητρική Εταιρία μαζί με τις θυγατρικές της (εφεξής ο «Όμιλος»), παρέχουν ευρύ φάσμα ασφαλιστικών υπηρεσιών σε ιδιώτες και επιχειρήσεις. Ο Όμιλος δραστηριοποιείται κυρίως στην Ελλάδα, ενώ έχει θυγατρικές που λειτουργούν στην Ελλάδα, στην Ρουμανία και στην Κύπρο και συγγενείς εταιρίες στην Ελλάδα και τη Βουλγαρία.

Η Μητρική Εταιρία είναι θυγατρική της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος Α.Ε. η οποία κατέχει το 100% των μετοχών της Εταιρίας μας. Κατά συνέπεια οι παρούσες Οικονομικές Καταστάσεις ενοποιούνται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος με τη μέθοδο της πλήρους ενοποίησης.

Η σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου είναι η εξής:

Δημήτριος Γ. Δημόπουλος	Πρόεδρος , Μη Εκτελεστικό Μέλος
Παύλος Κ.Μυλωνάς	Α' Αντιπρόεδρος, Μη Εκτελεστικό Μέλος (Από 30/9/2013)
	Β' Αντιπρόεδρος , Μη Εκτελεστικό Μέλος (Μέχρι 30/9/2013)
Ανδρέας Ε. Βασιλείου	Α' Αντιπρόεδρος ,Μη Εκτελεστικό Μέλος (Μέχρι 30/9/2103)
Ιωάννης Μ. Κατσουρίδης	Διευθύνων Σύμβουλος, Εκτελεστικό Μέλος (Μέχρι 30/9/2013)
Σπύρος Α. Μαυρόγαλος	Διευθύνων Σύμβουλος, Εκτελεστικό Μέλος (Από 30/9/2013)
Θεοφάνης Θ. Παναγιωτόπουλος	Αναπλ. Διευθύνων Σύμβουλος, Εκτελεστικό Μέλος (Από 30/9/2013)
	Μη Εκτελεστικό Μέλος (Μέχρι 30/9/2013)
Χριστόφορος Β. Σαρδελής	Μη Εκτελεστικό Μέλος
Αλέξανδρος Γ. Κατσιώτης	Μη Εκτελεστικό Μέλος
Τηλέμαχος Α. Παλαιολόγος	Μη Εκτελεστικό Μέλος
Νικόλαος Γ. Μήλιος	Μη Εκτελεστικό Μέλος
Παναγιώτης Σ. Γεωργίου	Μη Εκτελεστικό Μέλος (Από 24/4/2013)

Σημειώσεις:

Τα μέλη εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων για περίοδο τριών ετών με δυνατότητα επανεκλογής. Η θητεία των παραπάνω μελών λήγει την 27 Ιουνίου 2014.

Οι παρούσες ετήσιες ατομικές και ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις έχουν εγκριθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο της Μητρικής Εταιρίας την 19 Μαρτίου 2014.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 2: ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΣΗΜΑΝΤΙΚΩΝ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ & ΜΕΘΟΔΩΝ**2.1 Βάση παρουσίασης των Οικονομικών Καταστάσεων**

Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου και οι ατομικές οικονομικές καταστάσεις της Μητρικής Εταιρίας της χρήσης που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2013 (οι «οικονομικές καταστάσεις»), έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (εφεξής «Δ.Π.Χ.Α.») όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Τα ποσά απεικονίζονται σε χιλιάδες Ευρώ (εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά).

Όπου κρίθηκε απαραίτητο, τα συγκριτικά στοιχεία αναπροσαρμόστηκαν για να συμβαδίζουν με αλλαγές στην παρουσίαση κατά την τρέχουσα περίοδο.

Οι οικονομικές καταστάσεις έχουν συνταχθεί σύμφωνα με την αρχή του ιστορικού κόστους, με εξαίρεση το χαρτοφυλάκιο επενδύσεων διαθέσιμων προς πώληση, τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων και όλα τα συμβόλαια παραγώγων, τα οποία αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους.

Η σύνταξη των Οικονομικών Καταστάσεων σύμφωνα με τα Δ.Π.Χ.Α., προϋποθέτει τη διενέργεια εκτιμήσεων και παραδοχών, οι οποίες ενδέχεται να επηρεάσουν τόσο τα λογιστικά υπόλοιπα των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, όσο και τις απαιτούμενες γνωστοποιήσεις για ενδεχόμενες απαιτήσεις και υποχρεώσεις κατά την ημερομηνία σύνταξης των Οικονομικών Καταστάσεων, όπως επίσης και το ύψος των εσόδων και εξόδων που αναγνωρίστηκαν κατά τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς. Η χρήση των διαθέσιμων πληροφοριών και η άσκηση εκτιμήσεων και παραδοχών στην εφαρμογή των λογιστικών αρχών, αποτελούν αναπόσπαστα στοιχεία για τη διενέργεια εκτιμήσεων στις ακόλουθες περιοχές: προβλέψεις απομείωσης αξίας δανείων και λοιπών απαιτήσεων, αποτίμηση χρηματοοικονομικών μέσων μη διαπραγματεύσιμων σε ενεργή αγορά, περιλαμβανομένων παραγώγων μη διαπραγματεύσιμων σε οργανωμένη αγορά παραγώγων και κάποιοι χρεωστικών τίτλων, απομείωση αξίας χαρτοφυλακίου επενδύσεων, έλεγχος απομείωσης της υπεραξίας και των άυλων περιουσιακών στοιχείων από επιχειρηματικές συνενώσεις, έλεγχος της δυνατότητας ανάκτησης των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων, εκτίμηση των υποχρεώσεων από παροχές στο προσωπικό μετά την έξοδο από την υπηρεσία, των ασφαλιστικών αποθεμάτων, των ενδεχόμενων υποχρεώσεων από εκκρεμείς δικαστικές υποθέσεις και ανοιχτές φορολογικές χρήσεις και η ενοποίηση των εταιρειών ειδικού σκοπού. Τα πραγματικά μελλοντικά αποτελέσματα ενδέχεται να διαφέρουν από τα δημοσιευμένα.

Οι περιοχές που εμπεριέχουν υψηλότερο βαθμό εκτιμήσεων και παραδοχών ή πολυπλοκότητας, ή περιοχές όπου οι υποθέσεις και οι εκτιμήσεις έχουν σημαντική επίπτωση στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, παρουσιάζονται στη Σημείωση 3.

2.2 Συνέχιση της επιχειρηματικής δραστηριότητας

Οι οικονομικές καταστάσεις έχουν συνταχθεί με βάση την αρχή της συνέχισης της επιχειρηματικής δραστηριότητας.

2.3 Υιοθέτηση των Δ.Π.Χ.Α.**2.3.1. Νέα Δ.Π.Χ.Α., διερμηνείες και τροποποιήσεις που τέθηκαν σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2013**

- **Δ.Λ.Π. 1 «Παρουσίαση των στοιχείων των Λοιπών Συνολικών Εσόδων»** (Τροποποίηση) (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιουλίου 2012 και μετά). Η υιοθέτηση της ανωτέρω τροποποίησης από τον Όμιλο εφαρμόστηκε αναδρομικά και δεν είχε καμία χρηματοοικονομική επίδραση. Η τροποποίηση του ΔΛΠ 1 άλλαξε την κατηγοριοποίηση των στοιχείων που παρουσιάζονται στα Λοιπά Συνολικά Έσοδα. Στοιχεία τα οποία στο μέλλον θα πρέπει να μεταφερθούν (ή μεταφέρθηκαν) στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων παρουσιάζονται ξεχωριστά από εκείνα των οποίων, μεταγενέστερα, δεν επιτρέπεται η μεταφορά στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Ο φόρος εισοδήματος των ανωτέρω στοιχείων επίσης παρουσιάζεται ξεχωριστά.

Οι τροποποιήσεις δεν μεταβάλλουν τη φύση των στοιχείων τα οποία αναγνωρίζονται μέσω των Λοιπών Συνολικών Εσόδων ούτε επηρεάζουν την απόφαση για το εάν τα στοιχεία των Λοιπών Συνολικών Εσόδων θα μεταφέρονται στο μέλλον στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

- **Δ.Λ.Π. 19 (Αναθεωρημένο) «Παροχές σε Εργαζόμενους»** («Δ.Λ.Π. 19Α») (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2013 και μετά). Η αναθεώρηση:

- καταργεί τη δυνατότητα επιλογής της αναβολής αναγνώρισης των αναλογιστικών κερδών και ζημιών (π.χ. μέθοδος

του περιθωρίου) και επισπεύδει την αναγνώριση του κόστους υπηρεσίας παρελθουσών ετών.. Σύμφωνα με την αναθεώρηση, τα ποσά που καταχωρούνται στην κατάσταση αποτελεσμάτων περιορίζονται στο κόστος υπηρεσίας (τρέχουσας και προϋπηρεσίας, συμπεριλαμβανομένης της επίδρασης των περικοπών), και τα κέρδη ή οι ζημίες που προκύπτουν από διακανονισμούς) και στο καθαρό χρηματοοικονομικό κόστος της καθαρής υποχρέωσης/(απαίτησης) των καθορισμένων παροχών. Η καθαρή υποχρέωση καθορισμένων παροχών (μετά την αφαίρεση των περιουσιακών στοιχείων) αναγνωρίζεται στην κατάσταση Οικονομικής Θέσης, με τις μεταβολές που προκύπτουν από την επαναμέτρηση (περιλαμβανομένων των αναλογιστικών κερδών και ζημιών, της επίδρασης της μεταβολής της οροφής των περιουσιακών στοιχείων (αν υφίσταται) και της αναμενόμενης απόδοσης των περιουσιακών στοιχείων (εξαιρουμένου του τόκου)), να αναγνωρίζονται άμεσα στα Λοιπά Συνολικά Έσοδα, χωρίς να επιτρέπεται μεταγενέστερα η μεταφορά τους στην κατάσταση αποτελεσμάτων, προκειμένου να απεικονίσει ολόκληρη την αξία του ελλείμματος ή του πλεονάσματος του προγράμματος.

- αλλάζει τον λογιστικό χειρισμό για παροχές που σχετίζονται με την έξοδο από την υπηρεσία και περιλαμβάνει τον διαχωρισμό των παροχών που δίνονται για υπηρεσίες και εκείνων που δίνονται για τον τερματισμό της απασχόλησης και επηρεάζει την αναγνώριση και επιμέτρηση των παροχών εξόδου από την υπηρεσία.

Οι τροποποιήσεις στο Δ.Λ.Π. 19Α απαιτούν αναδρομική εφαρμογή και η επίδρασή από την υιοθέτησή τους παρουσιάζεται στις Σημειώσεις 41 και 46.

- **Δ.Π.Χ.Α. 13 «Αποτίμηση»** (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2013 και μετά). Το Δ.Π.Χ.Α. 13:

- ορίζει την εύλογη αξία ως την τιμή που θα εισπραττόταν για την πώληση ενός περιουσιακού στοιχείου ή θα καταβάλλονταν για τη μεταφορά μίας υποχρέωσης σε μία κανονική συναλλαγή στην κύρια (ή σε μια πιο συμφέρουσα) αγορά μεταξύ συμμετεχόντων στην αγορά, κατά την ημερομηνία επιμέτρησης (δηλαδή τιμή εξόδου)
- καθορίζει σε ένα ενιαίο Δ.Π.Χ.Α το πλαίσιο για την επιμέτρηση της εύλογης αξίας, και
- απαιτεί γνωστοποιήσεις σχετικά με τις επιμετρήσεις των εύλογων αξιών.

Οι απαιτήσεις επιμέτρησης της εύλογης αξίας του Δ.Π.Χ.Α. 13 εφαρμόζονται και στα χρηματοοικονομικά και στα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία για τα οποία άλλα Πρότυπα απαιτούν ή επιτρέπουν επιμετρήσεις στην εύλογη αξία και γνωστοποιήσεις σχετικά με επιμετρήσεις εύλογων αξιών, εξαιρουμένων των συναλλαγών που αφορούν παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών οι οποίες εμπίπτουν στον σκοπό του Δ.Π.Χ.Α. 2 *Παροχές που Εξαρτώνται από την Αξία των μετοχών*, των συναλλαγών που αφορούν μισθώσεις και εμπίπτουν στον σκοπό του Δ.Λ.Π. 17 *Μισθώσεις* και επιμετρήσεων οι οποίες έχουν κάποιες ομοιότητες με την εύλογη αξία αλλά δεν είναι εύλογη αξία (π.χ. αξία χρήσης για σκοπούς εκτίμησης απομειώσεων). Το Δ.Π.Χ.Α. 13 δεν αλλάζει το πότε η εύλογη αξία χρησιμοποιείται αλλά μάλλον εξηγεί πώς να επιμετράται η εύλογη αξία όταν ο προσδιορισμός της απαιτείται ή επιτρέπεται από τα Δ.Π.Χ.Α. Το Δ.Π.Χ.Α. 13 εφαρμόζεται από την 1 Ιανουαρίου 2013 και δεν απαιτεί αναδρομική εφαρμογή. Επιπλέον, βάσει των μεταβατικών διατάξεων, οι απαιτήσεις γνωστοποίησης του Προτύπου δεν χρειάζεται να εφαρμοστούν στη συγκριτική πληροφόρηση που παρέχεται πριν την πρώτη εφαρμογή του Προτύπου. Βασιζόμενος σε αυτές τις διατάξεις ο Όμιλος δεν έχει κάνει τις νέες γνωστοποιήσεις που απαιτούνται από το Δ.Π.Χ.Α. 13 για τη συγκριτική περίοδο (για τις γνωστοποιήσεις του 2013 βλέπε σημείωση 4.8). Πέραν των πρόσθετων γνωστοποιήσεων το Δ.Π.Χ.Α. 13 δεν είχε σημαντική επίδραση στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου και της Μητρικής Εταιρίας.

- **Δ.Π.Χ.Α. 7 «Χρηματοοικονομικά Μέσα: Γνωστοποιήσεις»** (Τροποποίηση) (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2013 και μετά). Τροποποιεί τις απαιτήσεις γνωστοποίησης του Δ.Π.Χ.Α. 7 *Χρηματοοικονομικά Μέσα: Γνωστοποιήσεις* να απαιτεί την παροχή πληροφοριών σχετικά με όλα τα χρηματοοικονομικά μέσα που συμψηφίζονται σύμφωνα με την παράγραφο 42 του Δ.Λ.Π. 32 *Χρηματοοικονομικά μέσα: Παρουσίαση*. Η τροποποίηση, επίσης, απαιτεί τη γνωστοποίηση πληροφοριών σχετικά με τα χρηματοοικονομικά μέσα που είναι αντικείμενο σε κύριες συμβάσεις συμψηφισμού κερδών και οφειλών ή λοιπών συμβάσεων συμψηφισμού (όπως εκχωρηθείσες εγγυήσεις) ακόμα και εάν δεν συμψηφίζονται σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 32. Οι τροποποιήσεις εφαρμόστηκαν αναδρομικά και δεν έχουν επίδραση επί των οικονομικών καταστάσεων του Ομίλου και της Μητρικής.

- **«Ετήσιες Βελτιώσεις σε Δ.Π.Χ.Α. 2009-2011»** (σε ισχύ για τη χρήση με έναρξη την 1 Ιανουαρίου 2013 και μετά), οι οποίες διευκρίνισαν:

- τις απαιτήσεις για συγκριτικές πληροφορίες στο Δ.Λ.Π. 1 και Δ.Λ.Π. 34,
- την ταξινόμηση κάποιων κατηγοριών εξοπλισμού ως πάγια περιουσιακά στοιχεία στο Δ.Λ.Π. 16,
- το λογιστικό χειρισμό της φορολογικής επίδρασης των διανομών στους κατόχους συμμετοχικών τίτλων στο Δ.Λ.Π. 32, και
- τις απαιτήσεις στο Δ.Λ.Π. 34 για την πληροφόρηση ανά τομέα για το σύνολο του ενεργητικού και του παθητικού.

Ο Όμιλος έχει εφαρμόσει αυτές τις τροποποιήσεις, αλλά δεν είχαν σημαντική επίπτωση στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου και της Μητρικής.

2.3.2. **Νέα Δ.Π.Χ.Α., διερμηνείες και τροποποιήσεις που θα τεθούν σε ισχύ μετά το 2013**

- **Δ.Π.Χ.Α. 10 «Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις», Δ.Π.Χ.Α. 11 «Συμμετοχές σε Κοινοπραξίες», Δ.Π.Χ.Α. 12 «Γνωστοποιήσεις Συμμετοχών σε Άλλες Επιχειρήσεις», Δ.Λ.Π. 27 «Ατομικές Οικονομικές Καταστάσεις» (Τροποποίηση), Δ.Λ.Π. 28 «Συμμετοχές σε Συγγενείς και Κοινοπραξίες» (Τροποποίηση)** (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2014 και μετά. όπως έχει υιοθετηθεί από την Ε.Ε.).

Το Δ.Π.Χ.Α. 10 παρέχει ένα μοναδικό μοντέλο ενοποίησης που βασίζεται σε υφιστάμενες αρχές, θέτοντας την έννοια του ελέγχου ως τον καθοριστικό παράγοντα σχετικά με την ενσωμάτωση μίας οντότητας στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της μητρικής επιχείρησης. Το Δ.Π.Χ.Α. 10 αλλάζει τον ορισμό του ελέγχου έτσι ώστε ένας επενδυτής ασκεί έλεγχο επί μίας επένδυσης όταν α) έχει εξουσία επί της επένδυσης, β) είναι εκτεθειμένος ή έχει δικαιώματα επί των μεταβλητών αποδόσεων της επένδυσης και γ) έχει τη δυνατότητα να ασκήσει την εξουσία του και να επηρεάσει την απόδοση της επένδυσης. Το Πρότυπο παρέχει πρόσθετες οδηγίες σχετικά με τον προσδιορισμό του ελέγχου, σε περιπτώσεις που η αξιολόγηση είναι δύσκολη. Το Δ.Π.Χ.Α. 10 αντικαθιστά τις απαιτήσεις σχετικά με την ενοποίηση του Δ.Λ.Π. 27 «Ενοποιημένες και Ατομικές Οικονομικές Καταστάσεις», το οποίο πλέον, πραγματεύεται μόνο τις απαιτήσεις σχετικά με τις ατομικές οικονομικές καταστάσεις, και την Μ.Ε.Δ. 12 «Ενοποίηση- Οικονομικές Οντότητες Ειδικού Σκοπού».

Το Δ.Π.Χ.Α. 11 αντικαθιστά το Δ.Λ.Π. 31 «Συμμετοχές σε Κοινοπραξίες» και τη Μ.Ε.Δ. 13 «Από Κοινού Ελεγχόμενες Οικονομικές Οντότητες — Μη Χρηματικές Συνεισφορές από Κοινοπρακτούντες». Απαιτεί από έναν συμμετέχοντα σε μία κοινοπραξία να προσδιορίσει τον τύπο της κοινοπραξίας στην οποία συμμετέχει αξιολογώντας τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του που απορρέουν από αυτή, εξετάζοντας τη δομή και τον νομικό τύπο της κοινοπραξίας, τους συμβατικούς όρους που έχουν συμφωνηθεί μεταξύ των κοινοπρακτούντων μερών και τα υπόλοιπα δεδομένα και συνθήκες που σχετίζονται με την κοινοπραξία. Οι κοινοπραξίες χαρακτηρίζονται είτε ως «Από κοινού ελεγχόμενες εργασίες» είτε ως «Από κοινού ελεγχόμενες οντότητες». Οι «από κοινού ελεγχόμενες εργασίες» είναι ένα σχήμα υπό κοινό έλεγχο όπου τα μέρη που έχουν κοινό έλεγχο (συμμετέχοντες σε κοινή επιχείρηση) διαθέτουν δικαιώματα επί των περιουσιακών στοιχείων και ευθύνες επί των υποχρεώσεων, έναντι του σχήματος. Οι «από κοινού ελεγχόμενες οντότητες» είναι ένα σχήμα υπό κοινό έλεγχο όπου τα μέρη που έχουν κοινό έλεγχο (κοινοπρακτούντες) διαθέτουν δικαιώματα επί των καθαρών περιουσιακών στοιχείων του σχήματος. Σε αντίθεση με το Δ.Λ.Π. 31, καταργείται η δυνατότητα χρήσης της μεθόδου της αναλογικής ενοποίησης για την ενοποίηση των «Από κοινού ελεγχόμενων οντοτήτων».

Το Δ.Λ.Π. 28 «Επενδύσεις σε Συγγενείς Επιχειρήσεις και Κοινοπραξίες» (2011) αντικαθιστά το Δ.Λ.Π. 28 «Επενδύσεις σε Συγγενείς Επιχειρήσεις» και ορίζει το λογιστικό χειρισμό για επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις και τις απαιτήσεις για την εφαρμογή της μεθόδου της καθαρής θέσης για την λογιστικοποίηση επενδύσεων σε συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες από κοινού ελεγχόμενων οντοτήτων.

Το Δ.Π.Χ.Α. 12 είναι ένα νέο πρότυπο «γνωστοποιήσεων» το οποίο ενσωματώνει, επεκτείνει και αντικαθιστά τις απαιτήσεις γνωστοποιήσεων για θυγατρικές, κοινοπραξίες, συγγενείς και μη ενοποιούμενες επιχειρήσεις.

Τον Ιούνιο του 2012 εκδόθηκαν οι τροποποιήσεις επί των Δ.Π.Χ.Α. 10, 11 και 12 με σκοπό να παράσχουν επεξηγηματικές οδηγίες μετάβασης σχετικά με την πρώτη εφαρμογή αυτών των Δ.Π.Χ.Α.

Ο Όμιλος θα εφαρμόσει τα ανωτέρω Πρότυπα την 1 Ιανουαρίου 2014 σύμφωνα με τον Κανονισμό 1254/11.12.2012 της Ε.Ε. Η Διοίκηση δεν αναμένει η εφαρμογή των πέντε αυτών προτύπων να έχει σημαντική επίδραση επί των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.

- **Δ.Λ.Π. 32 «Χρηματοοικονομικά Μέσα: Παρουσίαση»** (Τροποποίηση) (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2014 και μετά). Η τροποποίηση παρέχει διευκρινήσεις για την εφαρμογή των κανόνων συμψηφισμού. Ο Όμιλος δεν έχει εφαρμόσει αυτή την τροποποίηση, αλλά δεν αναμένεται να έχει σημαντική επίπτωση στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου και της Μητρικής.

- **Δ.Π.Χ.Α. 9 «Χρηματοοικονομικά Μέσα»** (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2018 και μετά).. Το Δ.Π.Χ.Α. 9 που εκδόθηκε τον Νοέμβριο του 2009 εισήγαγε νέες απαιτήσεις για την ταξινόμηση και επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού. Το Δ.Π.Χ.Α. 9 τροποποιήθηκε (α) τον Οκτώβριο του 2010 και συμπεριέλαβε απαιτήσεις για την ταξινόμηση και επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων και την αποαναγνώριση και (β) το Νοέμβριο του 2013 όπου εισήγαγε το νέο γενικό πλαίσιο λογιστικής αντιστάθμισης κινδύνου και επιτρέπει την ενωρίτερη εφαρμογή των απαιτήσεων της παρουσίασης των μεταβολών της εύλογης αξίας που οφείλονται στον ίδιο πιστωτικό κίνδυνο των υποχρεώσεων που έχουν χαρακτηριστεί ως επιμετρώμενες στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, στα λοιπά συνολικά έσοδα.. Οι βασικές απαιτήσεις του Δ.Π.Χ.Α. 9 περιλαμβάνουν:

- όλα τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού που περιλαμβάνονται στο πεδίο εφαρμογής του Δ.Λ.Π. 39

«Χρηματοοικονομικά Μέσα: Αναγνώριση και επιμέτρηση», απαιτείται να επιμετρώνται μετά την αρχική αναγνώριση στο αποσβέσιμο κόστος ή στην εύλογη αξία. Συγκεκριμένα, οι χρεωστικοί τίτλοι που κατέχονται βάσει ενός επιχειρηματικού μοντέλου που αποσκοπεί στην είσπραξη των συμβατικών ταμειακών ροών και έχουν συμβατικές ταμειακές ροές που είναι αποκλειστικά πληρωμές κεφαλαίου και τόκου επί του κεφαλαίου, επιμετρώνται σε μεταγενέστερες περιόδους, γενικά, στο αποσβεσμένο κόστος. Όλοι οι υπόλοιποι χρεωστικοί και συμμετοχικοί τίτλοι επιμετρώνται σε μεταγενέστερες περιόδους στην εύλογη αξία. Επιπρόσθετα, σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Α. 9, παρέχεται η δυνατότητα αμετάκλητης επιλογής να παρουσιάζονται οι μεταγενέστερες μεταβολές στην εύλογη αξία ενός συμμετοχικού τίτλου (που δεν κατέχεται για εμπορικούς σκοπούς) στα λοιπά συνολικά έσοδα, και να αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων μόνο τα έσοδα από μερίσματα.

- Αναφορικά με την επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων που έχουν προσδιοριστεί στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, το Δ.Π.Χ.Α. 9 απαιτεί το ποσό της μεταβολής της εύλογης αξίας της χρηματοοικονομικής υποχρέωσης που προέρχεται από μεταβολή στον πιστωτικό κίνδυνο της υποχρέωσης, να αναγνωρίζεται στα λοιπά συνολικά έσοδα, εκτός εάν αυτό θα δημιουργούσε ή θα μεγέθυνε μία ανακολουθία στην επιμέτρηση ή την αναγνώριση («λογιστική ασυμμετρία») στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Μεταβολές στην εύλογη αξία που προέρχονται από τον πιστωτικό κίνδυνο της χρηματοοικονομικής υποχρέωσης δεν μεταφέρονται μεταγενέστερα στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 39, το συνολικό ποσό της μεταβολής της εύλογης αξίας της χρηματοοικονομικής υποχρέωσης που έχει προσδιοριστεί στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.
- Αναφορικά με τη λογιστική αντιστάθμισης κινδύνων θέτει σε εφαρμογή ένα νέο μοντέλο το οποίο σχεδιάστηκε για να ευθυγραμμιστούν περισσότερο οι εταιρείες με το πώς αναλαμβάνουν δραστηριότητες διαχείρισης κινδύνων όταν αντισταθμίζουν χρηματοοικονομικούς και μη κινδύνους.

Ο Όμιλος δεν έχει εφαρμόσει αυτό το Πρότυπο και αξιολογεί την επίδραση του Δ.Π.Χ.Α. 9 επί των οικονομικών καταστάσεων του Ομίλου και της Μητρικής, καθώς και το χρόνο εφαρμογής του. Παρόλο που η εφαρμογή του Δ.Π.Χ.Α. 9 στο μέλλον μπορεί να έχει σημαντική επίπτωση στα ποσά που αφορούν στα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις του Ομίλου και της Μητρικής, δεν είναι πρακτικά εφικτό να υπολογιστεί αξιόπιστα μία εκτίμηση της επίδρασης του Δ.Π.Χ.Α. 9 έως ότου διενεργηθεί μία λεπτομερής ανάλυση.

- **Ε.Δ.Δ.Π.Χ.Α. «Διερμηνεία 21 Φόροι» (Ε.Δ.Δ.Π.Χ.Α. 21)** (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2014 και μετά). Η Ε.Δ.Δ.Π.Χ.Α. 21 αποσαφηνίζει ότι μία εταιρεία αναγνωρίζει μία υποχρέωση φόρου όταν συντελείται η δραστηριότητα που ενεργοποιεί την πληρωμή, σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία. Η διερμηνεία διευκρινίζει ότι, δεν αναγνωρίζεται η υποχρέωση ενός φόρου, ο οποίος ενεργοποιείται με την εκπλήρωση ενός ελάχιστου ορίου, εάν δεν επιτευχθεί αυτό το ελάχιστο όριο. Ο Όμιλος και η Μητρική δεν αναμένουν, η Διερμηνεία 21, να έχει σημαντική επίδραση στις ενοποιημένες και ατομικές οικονομικές καταστάσεις.

- **Δ.Λ.Π. 36 (Τροποποιήσεις) Γνωστοποιήσεις σχετικές με το ανακτήσιμο ποσό ενός μη χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου** (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2014 και μετά). Τροποποιεί το ΔΛΠ 36 «Απομείωση αξίας περιουσιακών στοιχείων» και αφαιρεί την απαίτηση να γνωστοποιείται η ανακτήσιμη αξία ενός περιουσιακού στοιχείου ή μιας μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών στα οποία έχει επιμεριστεί σημαντικό ποσό υπεραξίας (ή άυλου περιουσιακού στοιχείου με απεριόριστη διάρκεια ζωής) σε περιόδους όπου δεν έχει αναγνωριστεί απομείωση ή αναστροφή απομείωσης. Αποσαφηνίζει τις γνωστοποιήσεις που απαιτούνται και κατηγορηματικά εισάγει απαίτηση γνωστοποίησης του επιτοκίου προεξόφλησης που χρησιμοποιήθηκε για τον προσδιορισμό της απομείωσης (ή της αναστροφής αυτής) στις περιπτώσεις όπου η ανακτήσιμη αξία (βασιζόμενη στην εύλογη αξία μείον τα κόστη διάθεσης) προσδιορίζεται βάσει της παρούσας αξίας. Ο Όμιλος και η Τράπεζα δεν έχουν εφαρμόσει αυτή την τροποποίηση, αλλά δεν αναμένεται να έχει σημαντική επίδραση επί των οικονομικών καταστάσεων.

- **Δ.Λ.Π. 19 (Τροποποιήσεις) Πρόγραμμα Καθορισμένων Παροχών: Εισφορές Εργαζομένων** (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη την ή μετά την 1 Ιουλίου 2014, όπως εκδόθηκε από το IASB). Τροποποιεί τις απαιτήσεις του Δ.Λ.Π. 19 (2011) «Παροχές σε Εργαζόμενους» σχετικά με τις εισφορές που καταβάλλονται από τους εργαζόμενους ή τρίτους οι οποίες είναι συνδεδεμένες με την παροχή υπηρεσίας. Εάν το ποσό των εισφορών είναι ανεξάρτητο από τα έτη προϋπηρεσίας, μία επιχείρηση επιτρέπεται να αναγνωρίσει αυτές τις εισφορές ως μειωτικό στοιχείο στο κόστος υπηρεσίας την περίοδο κατά την οποία η σχετική υπηρεσία παρέχεται, αντί να την καταλείψει στη διάρκεια της περιόδου παροχής της υπηρεσίας. Εάν το ποσό των εισφορών εξαρτάται από τα έτη προϋπηρεσίας, μία επιχείρηση απαιτείται να καταλείψει αυτές τις εισφορές στη διάρκεια της περιόδου παροχής της υπηρεσίας χρησιμοποιώντας την ίδια μέθοδο καταμερισμού που απαιτείται από την παράγραφο 70 του Δ.Λ.Π. 19 για τις μικτές παροχές (δηλαδή είτε χρησιμοποιώντας τον τύπο καταμερισμού του προγράμματος εισφορών είτε τη σταθερή μέθοδο καταμερισμού). Ο Όμιλος και η Τράπεζα δεν έχουν εφαρμόσει αυτή την τροποποίηση, αλλά δεν αναμένεται να έχει σημαντική επίδραση επί των ενοποιημένων και ατομικών οικονομικών καταστάσεων.

- **Δ.Λ.Π. 39 «Αντικατάσταση Παραγώγων και συνέχιση της λογιστικής αντιστάθμισης κινδύνου»** (Τροποποίηση) (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2014 και μετά). Οι τροποποιήσεις αυτές μετριάζουν τις επιπτώσεις από την παύση της λογιστικής αντιστάθμισης κινδύνου όταν ένα παράγωγο που έχει ταξινομηθεί ως μέσο αντιστάθμισης, αντικαθίσταται μέσω εκκαθαριστή, αφού πληρούνται βασικά κριτήρια. Η υιοθέτηση αυτής της τροποποίησης δεν αναμένεται να έχει σημαντική επίδραση επί των ενοποιημένων και ατομικών οικονομικών καταστάσεων.

- **«Ετήσιες Βελτιώσεις στα Δ.Π.Χ.Α. 2010-2012»** (σε ισχύ για χρήσεις με ημερομηνία έναρξης την 1 Ιουλίου 2014 και μετά), επιφέρουν τροποποιήσεις στα ακόλουθα πρότυπα:

- **Δ.Π.Χ.Α 2** – Τροποποιεί τους ορισμούς «Περίοδος κατοχύρωσης» και «συνθήκη αγοράς» και προσθέτει ορισμούς για «όρο απόδοσης» και «όρος χρόνου υπηρεσίας» οι οποίοι προηγουμένως περιλαμβάνονταν στον ορισμό της «Περίοδου κατοχύρωσης».
- **Δ.Π.Χ.Α 3** – Απαιτεί το ενδεχόμενο τίμημα το οποίο έχει ταξινομηθεί ως περιουσιακό στοιχείο ή ως υποχρέωση να επιμετράται στην εύλογη αξία σε κάθε ημερομηνία αναφοράς, ανεξάρτητα από το εάν το ενδεχόμενο τίμημα είναι χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο εντός σκοπού του Δ.Π.Χ.Α. 9 ή του Δ.Λ.Π. 39 ή μη χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ή υποχρέωση. Μεταβολές στην εύλογη αξία θα πρέπει να αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα.
- **Δ.Π.Χ.Α 8** – Απαιτεί γνωστοποίηση σχετικά με τις κρίσεις που κάνει η Διοίκηση όταν εφαρμόζει τα κριτήρια συγκέντρωσης στους λειτουργικούς τομείς δραστηριότητας, περιλαμβάνοντας μία συνοπτική περιγραφή των λειτουργικών τομέων δραστηριότητας και των οικονομικών δεικτών που χρησιμοποιήθηκαν προκειμένου να διαπιστωθεί ότι οι λειτουργικοί τομείς δραστηριότητας έχουν παρόμοια οικονομικά χαρακτηριστικά. Αποσαφηνίζει ότι οι συμφωνίες του συνόλου των περιουσιακών στοιχείων των τομέων με τα περιουσιακά στοιχεία της επιχείρησης απαιτούνται μόνο εάν αυτά αναφέρονται τακτικά στον επικεφαλλή του οργάνου για τη λήψη αποφάσεων.
- **Δ.Π.Χ.Α 13** – Διευκρινίζει ότι με την έκδοση του Δ.Π.Χ.Α. 13 και την τροποποίηση των Δ.Π.Χ.Α. 9 και Δ.Λ.Π. 39 δεν αναιρείται η δυνατότητα της επιμέτρησης των βραχυπρόθεσμων απαιτήσεων και υποχρεώσεων σε μη προεξοφλημένη βάση, εάν η επίδραση από την προεξόφληση δεν είναι σημαντική (τροποποιούν μόνο τη βάση για συμπεράσματα).
- **Δ.Λ.Π. 16 και Δ.Λ.Π. 38** – Διευκρινίζει ότι όταν ένα πάγιο περιουσιακό στοιχείο ή ένα άυλο περιουσιακό στοιχείο αναπροσαρμόζεται η αρχική αξία του περιουσιακού στοιχείου προσαρμόζεται κατά τρόπο ο οποίος είναι συνεπής με την αναπροσαρμογή της λογιστικής αξίας του περιουσιακού στοιχείου και ότι οι συσσωρευμένες αποσβέσεις είναι η διαφορά μεταξύ της αρχικής λογιστικής αξίας και της λογιστικής αξίας μετά από κάθε ζημία απομείωσης.
- **Δ.Λ.Π. 24** – Διευκρινίζει ότι μία εταιρεία διαχείρισης η οποία παρέχει προσωπικό που ασκεί διοίκηση σε μία άλλη εταιρεία, είναι συνδεδεμένο μέρος με την εταιρεία που δέχεται τις υπηρεσίες και πως πρέπει να γνωστοποιούνται οι πληρωμές σε εταιρείες που παρέχουν υπηρεσίες διαχείρισης.

Ο Όμιλος και η Μητρική δεν έχουν εφαρμόσει τις τροποποιήσεις αυτές, οι οποίες δεν αναμένεται να έχουν σημαντική επίδραση επί των οικονομικών καταστάσεων.

- **«Ετήσιες Βελτιώσεις στα Δ.Π.Χ.Α. 2011-2013»** (σε ισχύ για χρήσεις με ημερομηνία έναρξης την 1 Ιουλίου 2014 και μετά), επιφέρουν τροποποιήσεις στα ακόλουθα πρότυπα:

- **Δ.Π.Χ.Α 1** – Αποσαφηνίζει ότι μία εταιρεία η οποία εφαρμόζει για πρώτη φορά τα Δ.Λ.Π., επιτρέπεται αλλά δεν απαιτείται, να εφαρμόσει ένα νέο Δ.Π.Χ.Α. του οποίου η εφαρμογή δεν είναι ακόμη υποχρεωτική αλλά το νέο πρότυπο επιτρέπει ενωρίτερη εφαρμογή. Εάν μία εταιρεία επιλέξει να εφαρμόσει ενωρίτερα ένα νέο πρότυπο, τότε θα πρέπει να το εφαρμόσει αναδρομικά για όλες τις περιόδους που παρουσιάζονται, εκτός εάν το Δ.Π.Χ.Α. 1 περιλαμβάνει απαλλαγή ή εξαίρεση η οποία επιτρέπει κάτι διαφορετικό (τροποποιούν μόνο τη βάση για συμπεράσματα).
- **Δ.Π.Χ.Α 3** – Διευκρινίζει ότι το Δ.Π.Χ.Α. 3 εξαιρεί από το πεδίο εφαρμογής του τη λογιστική αντιμετώπιση του σχηματισμού κοινοπραξίας στις οικονομικές καταστάσεις της κοινοπραξίας.
- **Δ.Π.Χ.Α 13** – Διευκρινίζει ότι ο σκοπός της εξαίρεσης του χαρτοφυλακίου στην παράγραφο 52 από την επιμέτρηση της εύλογης αξίας μίας ομάδας χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων σε συμψηφισμένη βάση, περιλαμβάνει όλες τις συμβάσεις οι οποίες είναι εντός σκοπού και αντιμετωπίζονται λογιστικά σύμφωνα με τις διατάξεις των Δ.Λ.Π. 39 ή του Δ.Π.Χ.Α. 9, ακόμη και εάν αυτές οι συμβάσεις δεν πληρούν τον ορισμό του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή της χρηματοοικονομικής υποχρέωσης σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 32 «Χρηματοοικονομικά Μέσα: Παρουσίαση».

- **Δ.Λ.Π. 40** – Αποσαφηνίζει την αλληλεξάρτηση του Δ.Π.Χ.Α 3 και του Δ.Λ.Π. 40 κατά την ταξινόμηση ενός ακινήτου ως επενδυτικό ακίνητο ή ως ιδιοχρησιμοποιούμενο. Συνεπώς, μία εταιρεία η οποία αποκτά επενδυτικό ακίνητο πρέπει να προσδιορίσει εάν (α) το ακίνητο πληροί τον ορισμό του επενδυτικού ακινήτου σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 40 και (β) η συναλλαγή πληροί τον ορισμό της συνένωσης επιχειρήσεων σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Α. 3.

Ο Όμιλος και η Μητρική δεν έχουν εφαρμόσει τις τροποποιήσεις αυτές, οι οποίες δεν αναμένεται να έχουν σημαντική επίδραση επί των οικονομικών καταστάσεων.

Δεν υπάρχουν άλλα Δ.Π.Χ.Α. ή Διερμηνείες που δεν είναι σε ισχύ και αναμένεται να έχουν σημαντική επίδραση επί των οικονομικών καταστάσεων του Ομίλου και της Μητρικής.

2.4 Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

2.4.1 Αρχές ενοποίησης

Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις περιλαμβάνουν τις οικονομικές καταστάσεις της Μητρικής Εταιρίας και των θυγατρικών της (συμπεριλαμβανομένων των εταιριών ειδικού σκοπού), οι οποίες ελέγχονται από την Μητρική. Ο έλεγχος υφίσταται όπου η Μητρική έχει την εξουσία να κατευθύνει τις οικονομικές και επιχειρηματικές πολιτικές των θυγατρικών της, ούτως ώστε να λαμβάνονται οφέλη από τις δραστηριότητές τους.

Τα έσοδα και οι δαπάνες και τα λοιπά συνολικά έσοδα των θυγατρικών που αποκτώνται ή πωλούνται μέσα στη χρήση ενσωματώνονται στην ενοποιημένη κατάσταση αποτελεσμάτων και στην ενοποιημένη κατάσταση συνολικών εσόδων από την ημερομηνία απόκτησης των θυγατρικών και παύουν να ενσωματώνονται από την ημερομηνία πώλησης των θυγατρικών αυτών. Τα καθαρά κέρδη και τα συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα των θυγατρικών κατανέμονται μεταξύ των μετόχων της Μητρικής και των μη ελεγχουσών συμμετοχών ακόμη και αν με τον επιμερισμό αυτό, το υπόλοιπο των μη ελεγχουσών συμμετοχών γίνει αρνητικό.

Στην περίπτωση που οι θυγατρικές εφαρμόζουν διαφορετικές λογιστικές αρχές από εκείνες του Ομίλου, γίνονται οι αναγκαίες προσαρμογές στις οικονομικές καταστάσεις τους προκειμένου να υπάρχει ομοιομορφία με τις λογιστικές αρχές των εταιριών του Ομίλου.

Όλες οι διεταιρικές συναλλαγές, τα διεταιρικά υπόλοιπα και τα διεταιρικά έσοδα και έξοδα απαλείφονται κατά την ενοποίηση.

2.4.2 Μη ελέγχουσες συμμετοχές

Οι μη ελέγχουσες συμμετοχές αναγνωρίζονται αρχικά είτε στην εύλογη αξία είτε στο αναλογικό ποσοστό τους επί των καθαρών αναγνωρίσιμων περιουσιακών στοιχείων. Η επιλογή αυτή γίνεται ανά συναλλαγή. Μετά την εξαγορά, η λογιστική αξία των μη ελεγχουσών συμμετοχών είναι η αξία αυτών κατά την αρχική αναγνώριση πλέον το μερίδιο των μη ελεγχουσών συμμετοχών στις μετέπειτα μεταβολές των ιδίων κεφαλαίων. Τα συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα επιμερίζονται στις μη ελέγχουσες συμμετοχές ακόμα και εάν αυτό έχει ως αποτέλεσμα να προκύπτει χρεωστικό υπόλοιπο μη ελεγχουσών συμμετοχών.

2.4.3 Μεταβολές στο ποσοστό συμμετοχής θυγατρικών οι οποίες δεν οδηγούν σε απώλεια του ελέγχου

Μεταβολές στο ποσοστό συμμετοχής σε θυγατρική οι οποίες δεν οδηγούν σε απώλεια του ελέγχου της καταχωρούνται ως συναλλαγές μεταξύ των μετόχων.

Το υπόλοιπο των λογαριασμών των ιδίων κεφαλαίων των μετόχων της Μητρικής και του λογαριασμού «Μη ελέγχουσες συμμετοχές» αναπροσαρμόζονται, προκειμένου να απεικονιστεί η μεταβολή στο ποσοστό συμμετοχής των παραπάνω μετόχων επί της θυγατρικής. Τυχόν διαφορά μεταξύ της προσαρμογής των μη ελεγχουσών συμμετοχών και της εύλογης αξίας του τιμήματος που καταβλήθηκε ή εισπράχθηκε, καταχωρείται απ' ευθείας στα ίδια κεφάλαια που αναλογούν στους μετόχους της Μητρικής.

2.4.4 Απώλεια ελέγχου

Σε περίπτωση που η μεταβολή οδηγήσει σε απώλεια του ελέγχου της θυγατρικής, το κέρδος ή η ζημία από την πώληση υπολογίζεται ως η διαφορά μεταξύ (i) του αθροίσματος της εύλογης αξίας του τιμήματος που εισπράχθηκε και της εύλογης αξίας του ποσοστού συμμετοχής που εξακολουθεί να υφίσταται στη θυγατρική και (ii) της λογιστικής αξίας, πριν την πώληση, των περιουσιακών στοιχείων (συμπεριλαμβανομένης της υπεραξίας), των υποχρεώσεων και των μη ελεγχουσών συμμετοχών. Τα μη πραγματοποιημένα κέρδη ή ζημίες που είχαν αναγνωριστεί στα λοιπά συνολικά έσοδα και που προκύπτουν από την αποτίμηση στην εύλογη αξία περιουσιακών στοιχείων της θυγατρικής,

λογιστικοποιούνται ως εάν η Μητρική είχε πωλήσει απ' ευθείας τα περιουσιακά αυτά στοιχεία (μεταφορά στην κατάσταση αποτελεσμάτων ή μεταφορά στα κέρδη εις νέο, σύμφωνα με τα ισχύοντα Δ.Π.Χ.Α.).

Η τυχόν εύλογη αξία συμμετοχής στη θυγατρική που εξακολουθεί να υφίσταται μετά την ημερομηνία της απώλειας του ελέγχου της, θεωρείται ως η εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 39 ή ως το κόστος κτήσης σε περίπτωση που με τα ισχύοντα πρότυπα θα αναγνωριστεί ως συγγενής ή κοινοπραξία.

2.4.5 Εισφορά περιουσιακών στοιχείων σε θυγατρική με ανταλλαγή μετοχών έκδοσης της θυγατρικής

Στην περίπτωση που η Μητρική εισφέρει ενσώματα πάγια στοιχεία, άυλα περιουσιακά στοιχεία ή επενδυτικά ακίνητα σε ήδη υπάρχουσα ή νεοϊδρυθείσα θυγατρική εταιρία με αντάλλαγμα μετοχές έκδοσης της θυγατρικής, η Μητρική καταχωρεί στις ατομικές της οικονομικές καταστάσεις την αξία της συμμετοχής της στη λογιστική αξία που ήταν αναγνωρισμένα τα εισφερθέντα περιουσιακά στοιχεία. Αυτού του είδους οι συναλλαγές δεν έχουν καμία επίδραση στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις.

2.4.6 Συγγενείς εταιρείες

Συγγενείς νοούνται οι εταιρείες στις οποίες το ποσοστό συμμετοχής του Ομίλου κυμαίνεται μεταξύ 20% και 50% των δικαιωμάτων ψήφου, και επί των οποίων ο Όμιλος ασκεί ουσιώδη επιρροή αλλά δεν ελέγχει. Οι επενδύσεις σε συγγενείς εταιρείες ενσωματώνονται στις οικονομικές καταστάσεις με τη μέθοδο της καθαρής θέσης.

Σύμφωνα με τη μέθοδο της καθαρής θέσης, οι επενδύσεις σε συγγενείς εταιρείες καταχωρούνται αρχικά στην αξία κτήσης τους. Η υπεραξία που προκύπτει κατά την απόκτηση μιας συγγενούς εταιρίας συμπεριλαμβάνεται στην αξία κτήσης της επένδυσης (μετά από οποιεσδήποτε σωρευμένες προβλέψεις απομείωσης – εφόσον υφίστανται). Η αξία της επένδυσης αυξάνεται ή μειώνεται ανάλογα με το ποσοστό συμμετοχής του Ομίλου στα κέρδη ή ζημίες της συγγενούς εταιρίας μετά την εξαγορά (και αναγνωρίζεται στην κατάσταση συνολικού εισοδήματος του Ομίλου) και από τις κινήσεις στα αποθεματικά (και αναγνωρίζονται στα αποθεματικά του Ομίλου). Το ποσό των μερισμάτων που εισπράχθηκαν από τη συγγενή εταιρία κατά τη διάρκεια της χρήσης μειώνει τη λογιστική αξία της συγκεκριμένης επένδυσης. Οι επενδύσεις σε συγγενείς εταιρίες που πραγματοποιήθηκαν με αποκλειστικό σκοπό τη διάθεσή τους εντός ενός έτους από την ημερομηνία αγοράς τους, όταν δηλαδή η ουσιώδης επιρροή που ασκεί ο Όμιλος κρίνεται προσωρινή, καταχωρούνται στο λογαριασμό «μη κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού προοριζόμενα προς πώληση». Τα μη πραγματοποιηθέντα κέρδη από συναλλαγές μεταξύ του Ομίλου και των συγγενών εταιριών, απαλείφονται σε ποσοστό που αφορά τη συμμετοχή του Ομίλου στις εταιρείες αυτές. Τυχόν τέτοιες ζημίες, που επίσης απαλείφονται, αποτελούν ένδειξη απομείωσης της αξίας του μεταβιβαζόμενου περιουσιακού στοιχείου. Όπου κρίθηκε απαραίτητο, τα οικονομικά στοιχεία των συγγενών επιχειρήσεων που χρησιμοποιήθηκαν κατά την εφαρμογή της μεθόδου της καθαρής θέσης τροποποιήθηκαν προκειμένου να διασφαλισθεί η συνέπειά τους με τις λογιστικές αρχές που έχει υιοθετήσει ο Όμιλος.

2.4.7 Κοινοπραξίες

Κοινοπραξία ορίζεται ως μία οντότητα στην οποία ο Όμιλος ασκεί έλεγχο από κοινού με άλλα μέρη. Τα δικαιώματα του Ομίλου σε κοινοπραξίες λογιστικοποιούνται βάσει της μεθόδου καθαρής θέσης.

2.4.8 Επενδύσεις σε θυγατρικές, συγγενείς, και κοινοπραξίες στις ατομικές οικονομικές καταστάσεις

Στις οικονομικές καταστάσεις της Μητρικής οι θυγατρικές, οι συγγενείς και οι κοινοπραξίες καταχωρούνται στο κόστος κτήσης μείον τυχόν πρόβλεψη απομείωσης.

2.4.9 Έλεγχος απομείωσης της υπεραξίας επιχειρήσεων και των επενδύσεων σε θυγατρικές, συγγενείς και κοινοπραξίες στις ατομικές οικονομικές καταστάσεις

Ο Όμιλος και η Μητρική εταιρία ελέγχει σε κάθε ημερομηνία αναφοράς, εάν υπάρχει ένδειξη ότι μία επένδυση σε θυγατρική, συγγενή ή κοινοπραξία έχει υποστεί απομείωση. Εάν υπάρχει τέτοια ένδειξη, ο Όμιλος εκτιμά την ανακτήσιμη αξία της επένδυσης. Όταν η λογιστική αξία μίας επένδυσης υπερβαίνει την εκτιμώμενη ανακτήσιμη αξία, τότε η λογιστική αξία απομειώνεται στην ανακτήσιμη.

2.5 Συνένωση Επιχειρήσεων

2.5.1 Μέθοδος εξαγοράς

Οι εξαγορές επιχειρήσεων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Δ.Π.Χ.Α. 3 καταχωρούνται με τη μέθοδο της εξαγοράς. Το τίμημα που καταβάλλεται σε μία συνένωση επιχειρήσεων αποτιμάται στην εύλογη αξία, η οποία υπολογίζεται ως το άθροισμα των ευλόγων αξιών, κατά την ημερομηνία εξαγοράς, των περιουσιακών στοιχείων που εισφέρθηκαν από τον Όμιλο, των υποχρεώσεων που αναλήφθηκαν από τον Όμιλο προς τους προηγούμενους ιδιοκτήτες της εξαγοραζόμενης επιχείρησης και των μετοχικών τίτλων που εξέδωσε ο Όμιλος σε αντάλλαγμα του ελέγχου της εξαγοραζόμενης επιχείρησης. Τα έξοδα που αφορούν στην εξαγορά καταχωρούνται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Κατά την ημερομηνία εξαγοράς, τα περιουσιακά στοιχεία που αποκτώνται και οι υποχρεώσεις που αναλαμβάνονται καταχωρούνται στην εύλογη αξία τους την ημερομηνία της εξαγοράς, εκτός από:

αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις και υποχρεώσεις ή περιουσιακά στοιχεία που αφορούν σε παροχές σε εργαζομένους καταχωρούνται σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 12 «Φορολογία εισοδήματος» και Δ.Λ.Π. 19 «Παροχές σε Εργαζόμενους» αντίστοιχα, υποχρεώσεις ή μετοχικοί τίτλοι που αφορούν σε προγράμματα παροχών της εξαγοραζόμενης επιχείρησης που εξαρτώνται από αξία μετοχών ή προγράμματα παροχών του Ομίλου που εξαρτώνται από αξία μετοχών που συνάφθηκαν προς αντικατάσταση προγραμμαμάτων παροχών της εξαγοραζόμενης επιχείρησης που εξαρτώνται από αξία μετοχών καταχωρούνται σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Α. 2 Παροχές που Εξαρτώνται από την Αξία των Μετοχών κατά την ημερομηνία της εξαγοράς, και περιουσιακά στοιχεία (ή ομάδες περιουσιακών στοιχείων) που κατέχονται προς πώληση σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Α. 5 Μη Κυκλοφορούντα Περιουσιακά Στοιχεία που Κατέχονται προς Πώληση και Διακοπείσες Δραστηριότητες καταχωρούνται σύμφωνα με αυτό το πρότυπο.

2.5.2 Υπεραξία

Η υπεραξία καταχωρείται ως το υπερβάλλον μεταξύ (α) του αθροίσματος του τιμήματος που καταβλήθηκε, τυχόν μη ελεγχουσών συμμετοχών στην εξαγοραζόμενη επιχείρηση και της εύλογης αξίας τυχόν προηγούμενης συμμετοχής στην εξαγοραζόμενη επιχείρηση και (β) της καθαρής αξίας, κατά την ημερομηνία της εξαγοράς, των περιουσιακών στοιχείων που αποκτήθηκαν και των υποχρεώσεων που αναλήφθηκαν. Εάν, μετά από επανεξέταση, η καθαρή αξία, κατά την ημερομηνία της εξαγοράς, των περιουσιακών στοιχείων που αποκτήθηκαν και των υποχρεώσεων που αναλήφθηκαν υπερβαίνει το άθροισμα του τιμήματος που καταβλήθηκε, τυχόν μη ελεγχουσών συμμετοχών στην εξαγοραζόμενη επιχείρηση, και της εύλογης αξίας τυχόν προηγούμενης συμμετοχής στην εξαγοραζόμενη επιχείρηση, η διαφορά καταχωρείται άμεσα στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

2.5.3 Ενδεχόμενο τίμημα

Σε περίπτωση που το τίμημα που συμφωνήθηκε κατά την συνένωση επιχειρήσεων, περιλαμβάνει περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις που προκύπτουν από ενδεχόμενο τίμημα, τότε το ενδεχόμενο τίμημα αποτιμάται στην εύλογη αξία του κατά την ημερομηνία εξαγοράς και συμπεριλαμβάνεται στο συνολικό τίμημα κατά τη συνένωση επιχειρήσεων. Μεταβολές στην εύλογη αξία του ενδεχόμενου τιμήματος οι οποίες εντάσσονται στις προσαρμογές της περιόδου οριστικοποίησης εξαγοράς αναγνωρίζονται αναδρομικά με αντίστοιχη προσαρμογή της υπεραξίας. Οι προσαρμογές της περιόδου οριστικοποίησης εξαγοράς προκύπτουν από νέες πληροφορίες που λαμβάνονται κατά την περίοδο οριστικοποίησης εξαγοράς (η οποία δεν μπορεί να υπερβαίνει το ένα έτος από την ημερομηνία εξαγοράς) σχετικά με δεδομένα και καταστάσεις που υπήρχαν κατά την ημερομηνία εξαγοράς.

Μεταβολές στην εύλογη αξία του ενδεχόμενου τιμήματος οι οποίες δεν εντάσσονται στις προσαρμογές της περιόδου οριστικοποίησης εξαγοράς, λογιστικοποιούνται με βάση την ταξινόμηση του ενδεχόμενου τιμήματος. Όταν το ενδεχόμενο τίμημα ταξινομηθεί ως στοιχείο της καθαρής θέσης δεν επαναμετράται σε επόμενες περιόδους αναφοράς και η μετέπειτα εκκαθάρισή του αναγνωρίζεται την καθαρή θέση. Εάν το ενδεχόμενο τίμημα ταξινομηθεί ως περιουσιακό στοιχείο ή υποχρέωση, σε επόμενες περιόδους αναφοράς επαναμετράται σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 39 ή το Δ.Λ.Π. 37 και το αποτέλεσμα της αποτίμησης (κέρδος ή ζημία) αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

2.5.4 Συνενώσεις επιχειρήσεων σε διαδοχικά στάδια

Όταν η συνένωση επιχειρήσεων πραγματοποιείται σε διαδοχικά στάδια, η συμμετοχή που κατείχε ο Όμιλος στην εξαγοραζόμενη επιχείρηση αποτιμάται στην εύλογη αξία κατά την ημερομηνία εξαγοράς (την ημερομηνία που ο

Όμιλος αποκτά τον έλεγχο) και το προκύπτουν κέρδος ή ζημία αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Ποσά που αναγνωρίστηκαν στα λοιπά συνολικά έσοδα και που προήλθαν από την εξαγοραζόμενη επιχείρηση πριν την απόκτηση του ελέγχου της, αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων, εφόσον ο χειρισμός αυτός θα ήταν ο κατάλληλος σε περίπτωση πώλησής της

2.5.5 Προσωρινή λογιστικοποίηση

Εάν για κάποια ποσά που αφορούν στην αρχική καταχώρηση μίας επιχειρηματικής συνένωσης οι αξίες δεν έχουν οριστικοποιηθεί έως την ημερομηνία των οικονομικών καταστάσεων της περιόδου στην οποία πραγματοποιήθηκε η επιχειρηματική συνένωση, ο Όμιλος καταχωρεί προσωρινές αξίες για τα ποσά αυτά. Τα προσωρινά ποσά προσαρμόζονται κατά την περίοδο οριστικοποίησης εξαγοράς (βλ. Σημείωση 2.5.3 ανωτέρω), ή πρόσθετα περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις αναγνωρίζονται, ώστε να ληφθούν υπόψη νέες πληροφορίες σχετικά με δεδομένα και καταστάσεις που υπήρχαν κατά την ημερομηνία εξαγοράς, οι οποίες, εάν ήταν γνωστές, θα επηρέαζαν τα ποσά που αναγνωρίστηκαν εκείνη την ημερομηνία.

2.6 Συναλλαγές σε ξένο νόμισμα

Τα στοιχεία που περιέχουν οι οικονομικές καταστάσεις των εταιρειών του Ομίλου καταχωρούνται στο νόμισμα εκείνο που αποδίδει καλύτερα την οικονομική πραγματικότητα των υποκείμενων γεγονότων και συνθηκών που αφορούν την κάθε εταιρία, ("λειτουργικό νόμισμα"). Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου παρουσιάζονται σε χιλιάδες Ευρώ (€), που είναι το λειτουργικό νόμισμα της Μητρικής Εταιρίας.

Οι συναλλαγές σε ξένα νομίσματα μετατρέπονται στο λειτουργικό νόμισμα με βάση τις συναλλαγματικές ισοτιμίες που ίσχυαν την ημερομηνία διενέργειας της εκάστοτε συναλλαγής. Τα συναλλαγματικά κέρδη και ζημιές που προκύπτουν από την εκκαθάριση αυτών των συναλλαγών και από τη μετατροπή των νομισματικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων από ξένο νόμισμα καταχωρούνται στα αποτελέσματα, εκτός εάν αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά έσοδα ως κέρδη ή ζημιές από αποτελεσματική αντιστάθμιση ταμειακών ροών ή καθαρής επένδυσης. Οι συναλλαγματικές διαφορές από τη μετατροπή των χρεωστικών τίτλων και άλλων νομισματικών χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που αποτιμώνται σε εύλογες αξίες καταχωρούνται στο λογαριασμό «Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων και τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου». Οι συναλλαγματικές διαφορές από τη μετατροπή των μη νομισματικών χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων αποτελούν συστατικό στοιχείο της μεταβολής της εύλογης αξίας τους και καταχωρούνται είτε στην κατάσταση αποτελεσμάτων (π.χ. μετοχές του εμπορικού χαρτοφυλακίου) είτε στα Λοιπά συνολικά έσοδα (π.χ. μετοχές του χαρτοφυλακίου επενδύσεων). Μη νομισματικά στοιχεία που καταχωρούνται στο ιστορικό κόστος σε ξένο νόμισμα μετατρέπονται χρησιμοποιώντας την συναλλαγματική ισοτιμία την ημερομηνία της συναλλαγής.

Κατά την σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων, τα περιουσιακά στοιχεία και οι υποχρεώσεις των οικονομικών μονάδων της αλλοδαπής μετατρέπονται σε Ευρώ χρησιμοποιώντας τις συναλλαγματικές ισοτιμίες που ίσχυαν κατά την ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων, ενώ τα έσοδα και τα έξοδα μετατρέπονται με βάση τις μέσες συναλλαγματικές ισοτιμίες της περιόδου. Οι προκύπτουσες διαφορές από τη χρήση των συναλλαγματικών ισοτιμιών κατά την ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων και των μέσων ισοτιμιών της περιόδου καθώς και από την επανεκτίμηση των εκ μεταφοράς ιδίων κεφαλαίων της οικονομικής οντότητας με την ισοτιμία της ημερομηνίας σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων, καταχωρούνται στα Λοιπά συνολικά έσοδα στο λογαριασμό «συναλλαγματικές διαφορές».

Στην περίπτωση που ένα νομισματικό στοιχείο, αποτελεί μέρος της καθαρής επένδυσης της Μητρικής Εταιρίας στο εξωτερικό και είναι σε νόμισμα διαφορετικό από το λειτουργικό νόμισμα του Ομίλου ή της οντότητας στο εξωτερικό, οι συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν στις ατομικές οικονομικές καταστάσεις και των δύο εταιριών, αναγνωρίζονται κατά την ενοποίηση στα Λοιπά συνολικά έσοδα. Κατά την πώληση μιας τέτοιας οικονομικής οντότητας εξωτερικού, οι εν λόγω συναλλαγματικές διαφορές καταχωρούνται στα αποτελέσματα ως μέρος του κέρδους ή της ζημίας από την πώληση.

Η τυχόν υπεραξία και οι αναπροσαρμογές σε εύλογες αξίες που προκύπτουν κατά την εξαγορά μιας οικονομικής οντότητας εξωτερικού αντιμετωπίζονται λογιστικά όπως όλα τα περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις της οντότητας εξωτερικού και μετατρέπονται με τη συναλλαγματική ισοτιμία της ημερομηνίας σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων.

2.7 Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων

Η κατηγορία αυτή έχει δύο υποκατηγορίες:

- Εμπορικό χαρτοφυλάκιο και
- Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις που έχουν προσδιοριστεί στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων

2.7.1 Εμπορικό χαρτοφυλάκιο

Το εμπορικό χαρτοφυλάκιο περιλαμβάνει χρεόγραφα που αποκτώνται είτε για τη δημιουργία κέρδους από τη βραχυπρόθεσμη μεταβολή στην τιμή ή το περιθώριο του διαπραγματευτή ή είναι χρεόγραφα που ανήκουν σε ένα χαρτοφυλάκιο χρεογράφων για τα οποία υπάρχει ιστορικό βραχυπρόθεσμης δημιουργίας κέρδους. Τα παράγωγα ανήκουν επίσης στο εμπορικό χαρτοφυλάκιο εκτός εάν έχουν χαρακτηριστεί ως και είναι αποτελεσματικά μέσα αντιστάθμισης.

Το εμπορικό χαρτοφυλάκιο μπορεί να περιλαμβάνει χρεόγραφα που υπόκεινται σε συμφωνία πώλησης και επαναγοράς (βλ. Σημείωση 2.13 παρακάτω).

2.7.2 Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις προσδιορισμένα στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων

Κατά την αρχική αναγνώριση ο Όμιλος προσδιορίζει οποιοδήποτε χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ή υποχρέωση, ως χρηματοοικονομικό μέσο αποτιμώμενο στην εύλογη αξία του μέσω των αποτελεσμάτων όταν:

- α) Απαλείφει ή μειώνει σημαντικά μια ανακολουθία στην επιμέτρηση ή την αναγνώριση (ορισμένες φορές αναφερόμενη ως «λογιστική ασυμμετρία») που θα προέκυπτε εάν τα σχετιζόμενα παράγωγα χρηματοπιστωτικά προϊόντα αντιμετωπιζόνταν λογιστικά ως εμπορικό χαρτοφυλάκιο και τα υποκείμενα χρηματοοικονομικά μέσα επιμετρώνται στο αποσβεσμένο κόστος, όπως είναι δάνεια και απαιτήσεις κατά ασφαλισμένων και χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων ή υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους.
- β) Μια ομάδα χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων, υποχρεώσεων ή και των δύο τυγχάνει διαχείρισης και η απόδοσή της αξιολογείται σε βάση εύλογης αξίας, σύμφωνα με την τεκμηριωμένη στρατηγική διαχείρισης κινδύνων ή επενδύσεων και η πληροφόρηση σχετικά με την ομάδα παρέχεται εσωτερικά σε αυτό το επίπεδο στη διοίκηση του Ομίλου, για παράδειγμα στο Δ.Σ. και στον Διευθύνοντα Σύμβουλο.
- γ) Τα χρηματοοικονομικά μέσα περιέχουν ένα ή περισσότερα ενσωματωμένα παράγωγα, η ύπαρξη των οποίων τροποποιεί ουσιαστικά τις ταμειακές ροές και για το λόγο αυτό θα έπρεπε να απεικονίζονται σε διακεκριμένη βάση εάν δεν είχαν ταξινομηθεί σε αυτή την κατηγορία.

Ο προσδιορισμός κάποιου χρηματοοικονομικού στοιχείου ως αποτιμώμενο στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων είναι αμετάκλητος.

2.7.3 Επιμέτρηση

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων (εμπορικό χαρτοφυλάκιο και προσδιορισμένα) αρχικά αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία και μεταγενέστερα αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους.

Τα πραγματοποιηθέντα κέρδη και ζημίες από τη διάθεση ή εξαγορά των ανωτέρω στοιχείων αλλά και τα μη πραγματοποιηθέντα κέρδη ή ζημίες που προκύπτουν από μεταβολές στην εύλογη αξία τους, περιλαμβάνονται στα «Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων και τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου».

Τα έσοδα από μερίσματα αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων στα «Καθαρά λοιπά έσοδα/(έξοδα)» όταν έχει κατοχυρωθεί το δικαίωμα είσπραξης των μερισμάτων και αυτή είναι η ημερομηνία έγκρισης των μερισμάτων από τη Γενική Συνέλευση.

Το ποσό της μεταβολής στην περίοδο και σωρευτικά, στις εύλογες αξίες των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων και δανείων και απαιτήσεων το οποίο αποδίδεται σε αλλαγές στον πιστωτικό τους κίνδυνο υπολογίζεται ως το ποσό αλλαγής της εύλογης αξίας το οποίο δεν αποδίδεται σε αλλαγές στις συνθήκες αγοράς που προκαλούν αύξηση του κινδύνου αγοράς.

2.8 Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων

2.8.1 Αρχική αναγνώριση

Το χαρτοφυλάκιο επενδύσεων αρχικά αναγνωρίζεται στην εύλογη αξία (συμπεριλαμβανομένων των δαπανών συναλλαγής) και περιλαμβάνει τίτλους που ταξινομούνται ως:

- διαθέσιμοι προς πώληση
- διακρατούμενοι μέχρι τη λήξη
- ή δάνεια και απαιτήσεις

βάσει των χαρακτηριστικών των τίτλων και της πρόθεσης της διοίκησης του Ομίλου κατά την ημερομηνία αγοράς των τίτλων. Οι αγορές και πωλήσεις των τίτλων αυτών καταχωρούνται στις οικονομικές καταστάσεις κατά την ημερομηνία συναλλαγής, η οποία αντιστοιχεί στην ημερομηνία κατά την οποία ο Όμιλος δεσμεύεται να αγοράσει ή να πωλήσει το περιουσιακό στοιχείο. Όλες οι υπόλοιπες αγορές ή πωλήσεις περιουσιακών στοιχείων οι οποίες δεν εντάσσονται στις πρακτικές της αγοράς, καταχωρούνται, μέχρι την ημερομηνία διακανονισμού τους, ως προθεσμιακές συναλλαγές παράγωγων χρηματοπιστωτικών μέσων.

2.8.2 Μεταγενέστερη αναγνώριση

Οι διαθέσιμοι προς πώληση επενδυτικοί τίτλοι καταχωρούνται μεταγενέστερα της αρχικής αναγνώρισης στην εύλογη αξία τους. Στην περίπτωση όπου η εύλογη αξία των συγκεκριμένων τίτλων δε δύναται να προσδιοριστεί κατά τρόπο αξιόπιστο και αντικειμενικό, τότε οι τίτλοι αυτοί απεικονίζονται στην αξία κτήσης τους. Τα μη πραγματοποιηθέντα κέρδη και ζημίες που προκύπτουν από μεταβολές της εύλογης αξίας των διαθέσιμων προς πώληση τίτλων καταχωρούνται στα Λοιπά συνολικά έσοδα, μετά την αφαίρεση του φόρου που τους αναλογεί (όπου απαιτείται), έως ότου οι συγκεκριμένοι τίτλοι πωληθούν, εισπραχθούν ή διατεθούν με οποιοδήποτε άλλο τρόπο ή έως ότου διαπιστωθεί ότι υπάρχει απομείωση της αξίας τους.

Οι διαθέσιμοι προς πώληση επενδυτικοί τίτλοι είναι δυνατόν να πωληθούν προκειμένου να καλυφθούν ανάγκες ρευστότητας ή να αντιμετωπισθούν μεταβολές στα επιτόκια, στις συναλλαγματικές ισοτιμίες και στις τιμές χρεογράφων. Στη περίπτωση όπου ένας διαθέσιμος προς πώληση τίτλος πωλείται ή υφίσταται απομείωση της αξίας του, τα σωρευμένα μη πραγματοποιηθέντα κέρδη ή ζημίες, που περιλαμβάνονται στα Λοιπά συνολικά έσοδα, μεταφέρονται από τα ίδια κεφάλαια στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων στο λογαριασμό «αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων και τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου». Τα κέρδη και ζημίες που προκύπτουν κατά τη πώληση των διαθέσιμων προς πώληση τίτλων προσδιορίζονται με τη μέθοδο του κυλιόμενου μέσου σταθμικού κόστους.

Οι διακρατούμενοι μέχρι τη λήξη επενδυτικοί τίτλοι περιλαμβάνουν τίτλους που δεν είναι παράγωγα, διαπραγματεύονται σε οργανωμένες αγορές, με καθορισμένες ή προσδιοριστέες πληρωμές και έχουν καθορισμένη λήξη, και για τους οποίους υπάρχει, από τη διοίκηση του Ομίλου, πρόθεση και ικανότητα διαρκούς κατοχής τους μέχρι την ημερομηνία λήξης τους.

Οι επενδυτικοί τίτλοι που έχουν κατηγοριοποιηθεί ως δάνεια και απαιτήσεις περιλαμβάνουν τίτλους που δεν είναι παράγωγα, έχουν καθορισμένες ή προσδιοριστέες πληρωμές και δεν διαπραγματεύονται σε ενεργές αγορές.

Οι επενδυτικοί τίτλοι που έχουν κατηγοριοποιηθεί ως διακρατούμενοι μέχρι τη λήξη ή δάνεια και απαιτήσεις καταχωρούνται στην αποσβεσμένη αξία τους εφαρμόζοντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου, μετά την αφαίρεση οποιασδήποτε απομείωσης της αξίας τους. Επιπλέον, ο υπολογισμός της αποσβεσμένης αξίας περιλαμβάνει οποιαδήποτε υπέρ (premium) ή υπό (discount) το άρτιο διαφορά προέκυψε κατά την ημερομηνία απόκτησής, πλέον των εξόδων συναλλαγής, προμηθειών και μονάδων βάσης (μ.β.) πληρωθέντων ή εισπραχθέντων.

Απομείωση: Ο Όμιλος εκτιμά σε κάθε ημερομηνία σύνταξης οικονομικών καταστάσεων εάν υπάρχει αντικειμενική απόδειξη ότι ένας επενδυτικός τίτλος ή ομάδα αυτών έχει υποστεί απομείωση της αξίας του.

Ειδικά για επενδυτικούς μετοχικούς τίτλους που έχουν χαρακτηριστεί ως διαθέσιμοι προς πώληση, η σημαντική ή παρατεταμένη μείωση της εύλογης αξίας ενός χρεογράφου χαμηλότερα της αξίας κτήσης χρησιμοποιείται ως κριτήριο αξιολόγησης αν τα στοιχεία αυτά έχουν απομειωθεί.

Αν υπάρχουν κάποιες αντικειμενικές αποδείξεις απομείωσης για τα διαθέσιμα προς πώληση περιουσιακά στοιχεία, η σωρευμένη ζημία (που επιμετρώνεται ως η διαφορά μεταξύ της τιμής κτήσης και της τρέχουσας εύλογης αξίας, μειούμενη από τυχόν πρόβλεψη απομείωσης στο στοιχείο αυτό, η οποία είχε αναγνωρισθεί στο παρελθόν στα αποτελέσματα) μεταφέρεται από τα λοιπά συνολικά έσοδα στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Πρόβλεψη απομείωσης καταχωρημένη στα αποτελέσματα που αφορά σε μετοχικούς τίτλους δεν αντिलογίζεται στα αποτελέσματα. Αν σε μια μεταγενέστερη περίοδο, η εύλογη αξία ενός διαθεσίμου προς πώληση χρεωστικού τίτλου αυξηθεί, και η αύξηση μπορεί αντικειμενικά να συσχετισθεί με ένα γεγονός που συνέβη μετά την καταχώρηση στα αποτελέσματα της πρόβλεψης απομείωσης, η πρόβλεψη απομείωσης αντिलογίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Για τους τίτλους του επενδυτικού χαρτοφυλακίου στις κατηγορίες διακρατούμενα στη λήξη και δάνεια και απαιτήσεις, τα οποία αποτιμώνται στο αποσβεσμένο κόστος, το ποσό της πρόβλεψης απομείωσης της αξίας τους, υπολογίζεται ως η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας τους και της παρούσας αξίας των αναμενόμενων μελλοντικών ταμειακών ροών, προεξοφλημένων με το αρχικό πραγματικό επιτόκιο του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου.

Τα έσοδα από τόκους που αφορούν τίτλους χαρτοφυλακίου επενδύσεων καταχωρούνται στα έσοδα από τόκους.

Τα έσοδα από μερίσματα αναγνωρίζονται όταν έχει κατοχυρωθεί το δικαίωμα είσπραξης των μερισμάτων. Αυτή είναι η ημερομηνία κατοχύρωσης των μερισμάτων, τα οποία απεικονίζονται ξεχωριστά στον λογαριασμό «Καθαρά λοιπά έσοδα/ (έξοδα)»

2.9 Μεταφορά χρηματοοικονομικών στοιχείων

Ο Όμιλος μεταφέρει μη παράγωγα χρεόγραφα από το εμπορικό χαρτοφυλάκιο ή το χαρτοφυλάκιο διαθεσίμων προς πώληση στο χαρτοφυλάκιο δανείων και απαιτήσεων, εφόσον τα χρεόγραφα ικανοποιούν τον ορισμό της κατηγορίας αυτής κατά την ημερομηνία της μεταφοράς και ο Όμιλος έχει την πρόθεση και δυνατότητα να κρατήσει τα χρεόγραφα για το προσεχές μέλλον ή μέχρι την λήξη τους.

Σε περίπτωση που σπανίζουσες περιστάσεις προκαλούν σημαντική επιδείνωση της συναλλακτικής δραστηριότητας ή επηρεάζουν σε μεγάλο βαθμό τις αγοραίες τιμές μη παραγώγων στοιχείων του εμπορικού χαρτοφυλακίου, ο Όμιλος μεταφέρει τα μέσα αυτά από το εμπορικό χαρτοφυλάκιο στο χαρτοφυλάκιο διακρατούμενων στη λήξη ή διαθεσίμων προς πώληση, εφόσον τα στοιχεία ικανοποιούν τον ορισμό της αντίστοιχης κατηγορίας κατά την ημερομηνία της μεταφοράς και ο Όμιλος δεν έχει την πρόθεση να τα πωλήσει σύντομα. Τέτοιες μεταφορές μπορούν να πραγματοποιούνται μόνο μία φορά για κάθε μία σπανίζουσα περίπτωση.

Εάν υπάρχει μεταβολή στην πρόθεση ή την δυνατότητα διακράτησης ενός χρεογράφου μέχρι την λήξη, ο Όμιλος μεταφέρει τα χρεόγραφα αυτά από την κατηγορία διαθέσιμα προς πώληση στην κατηγορία διακρατούμενα στη λήξη, εφόσον τα μέσα ικανοποιούν τον ορισμό της τελευταίας κατά την ημερομηνία της μεταφοράς.

Για τα χρηματοοικονομικά στοιχεία που μεταφέρονται ως ανωτέρω, η εύλογη αξία κατά την ημερομηνία μεταφοράς θεωρείται το νέο αποσβεσμένο κόστος κατά την ημερομηνία αυτή.

Όταν μέσα που μεταφέρονται από το εμπορικό χαρτοφυλάκιο περιέχουν ενσωματωμένα παράγωγα, ο Όμιλος επανεξετάζει κατά την ημερομηνία μεταφοράς εάν τα ενσωματωμένα παράγωγα χρειάζεται να διαχωριστούν από το κύριο συμβόλαιο βάσει των συνθηκών που ίσχυαν όταν ο Όμιλος απέκτησε το στοιχείο.

Ο Όμιλος μεταφέρει χρεόγραφα που έχουν μεταφερθεί στα δάνεια και απαιτήσεις από το εμπορικό χαρτοφυλάκιο ή το χαρτοφυλάκιο διαθεσίμων προς πώληση στο χαρτοφυλάκιο διαθεσίμων προς πώληση εάν τα χρεόγραφα, μεταγενέστερα διαπραγματεύονται σε οργανωμένη αγορά και ο Όμιλος δε σκοπεύει να τα κρατήσει για το προσεχές μέλλον ή μέχρι την λήξη τους. Η εύλογη αξία των χρεογράφων την ημέρα της μεταφοράς θεωρείται το νέο αποσβεσμένο κόστος κατά την ημερομηνία αυτή. Η διαφορά μεταξύ του αποσβεσμένου κόστους αμέσως πριν την μεταφορά και της εύλογης αξίας την ημερομηνία της μεταφοράς αναγνωρίζεται στο αποθεματικό διαθεσίμων προς πώληση αξιόγραφων μέσω της κατάστασης λοιπών συνολικών εσόδων και αποσβένεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων

2.10 Εύλογη αξία χρηματοοικονομικών στοιχείων

Ο Όμιλος υπολογίζει την εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών μέσων βάσει ενός πλαισίου υπολογισμού της εύλογης αξίας που κατατάσσει τα χρηματοοικονομικά μέσα σε μια ιεραρχία τριών επιπέδων των δεδομένων που χρησιμοποιούνται στην αποτίμηση, όπως περιγράφεται κατωτέρω.

Επίπεδο 1: Χρηματιστηριακές τιμές σε ενεργή αγορά πανομοιότυπων χρηματοοικονομικών μέσων. Στο Επίπεδο 1 περιλαμβάνονται χρεόγραφα, μετοχές και παράγωγα που διαπραγματεύονται σε ενεργή αγορά.

Επίπεδο 2: Παρατηρήσιμα δεδομένα εκτός από τιμές του Επιπέδου 1, όπως χρηματιστηριακές τιμές παρόμοιων μέσων, τιμές από αγορές που δεν είναι ενεργές, ή άλλα δεδομένα που είναι παρατηρήσιμα ή μπορούν να επιβεβαιωθούν από παρατηρήσιμα δεδομένα (για παράδειγμα τιμές που προκύπτουν από παρατηρήσιμα δεδομένα) για σχεδόν το σύνολο της διάρκειας του μέσου. Στο Επίπεδο 2 περιλαμβάνονται χρεόγραφα με τιμές σε μη ενεργές αγορές, καθώς και χρεόγραφα χωρίς τιμή από κάποια αγορά και παράγωγα των οποίων οι αξίες υπολογίζονται χρησιμοποιώντας μοντέλα αποτίμησης, προεξόφληση ταμειακών ροών ή παρόμοιες τεχνικές, με δεδομένα που είναι παρατηρήσιμα στην αγορά ή μπορούν να υπολογιστούν ή να επιβεβαιωθούν από παρατηρήσιμα στοιχεία από την αγορά. Αυτή η κατηγορία γενικά περιλαμβάνει κρατικά και εταιρικά ομόλογα με τιμές σε αγορές που δεν είναι ενεργές και κάποια παράγωγα.

Επίπεδο 3: Μη παρατηρήσιμα δεδομένα που υποστηρίζονται από λίγες ή καθόλου συναλλαγές σε ενεργή αγορά και επηρεάζουν σημαντικά την εύλογη αξία. Εάν η αποτίμηση ενός στοιχείου χρησιμοποιεί παρατηρήσιμα δεδομένα που απαιτούν σημαντικές προσαρμογές βασισμένες σε μη παρατηρήσιμα δεδομένα, αυτό το μέσο κατατάσσεται στο Επίπεδο 3. Σε αυτό το επίπεδο περιλαμβάνονται χρηματοοικονομικά μέσα των οποίων η αξία υπολογίζεται χρησιμοποιώντας μοντέλα αποτίμησης, προεξόφληση ταμειακών ροών ή παρόμοιες τεχνικές, καθώς και μέσα για τα οποία ο προσδιορισμός της εύλογης αξίας απαιτεί κρίση ή εκτίμηση από τη Διοίκηση.

Το επίπεδο στην ιεραρχία εύλογης αξίας στο οποίο κατατάσσεται ένας υπολογισμός εύλογης αξίας προσδιορίζεται με βάση το κατώτερο επίπεδο δεδομένων που χρησιμοποιούνται στον υπολογισμό της εύλογης αξίας και έχουν σημαντική επίδραση. Για το σκοπό αυτό η σημαντικότητα ενός δεδομένου αξιολογείται σε σχέση με τη συνολική εύλογη αξία.

2.11 Ασφαλιστικές δραστηριότητες

Εφαρμογή Δ.Π.Χ.Α. 4: Ο Όμιλος και η Μητρική Εταιρία υιοθέτησαν το Δ.Π.Χ.Α. 4 από την 1^η Ιανουαρίου 2005, οπότε και έγινε ταξινόμηση του χαρτοφυλακίου σε ασφαλιστικά και επενδυτικά συμβόλαια. Σημειώνεται ότι στα ασφαλιστικά προϊόντα κατατάχθηκαν και τα συμβόλαια που φέρουν ταυτόχρονα ασφαλιστικό και χρηματοοικονομικό κίνδυνο, καθώς ο Όμιλος έκρινε ότι αυτά περιέχουν σημαντικό ασφαλιστικό κίνδυνο.

2.11.1 Κατηγοριοποίηση συμβολαίων

2.11.1.1 Ασφαλιστήρια συμβόλαια

Τα ασφαλιστήρια συμβόλαια ταξινομούνται σε δύο κατηγορίες, ήτοι ασφαλίσεων Ζωής και ασφαλίσεων Ζημιών, ανάλογα με τη φύση του ασφαλισμένου κινδύνου.

2.11.1.1.1 Ασφαλιστήρια συμβόλαια Ζωής

Τα ασφαλιστήρια συμβόλαια Ζωής ασφαλίζουν κατά μεγάλο ποσοστό γεγονότα κατά τη διάρκεια μιας μακράς περιόδου. Τα ασφάλιστρα αναγνωρίζονται αναλογικά της περιόδου ασφάλισης και εμφανίζονται πριν την αφαίρεση της προμήθειας.

Στα υφιστάμενα συμβόλαια δεν υπάρχουν ενσωματωμένα παράγωγα.

2.11.1.1.1.1 Παραδοσιακά συμβόλαια

Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται τα συμβόλαια που εκδίδει ο Όμιλος για την κάλυψη του κινδύνου θανάτου, ισόβιων παροχών, συντάξεων, ανικανότητας, ατυχημάτων, προγραμμάτων ασθενείας τόσο σε ατομική όσο και σε ομαδική βάση. Τα σχετικά ασφάλιστρα αναγνωρίζονται ως έσοδα σε ετησιοποιημένη βάση.

Ασφαλιστήρια Συμβόλαια Ζωής με συμμετοχή στην υπεραπόδοση των Μαθηματικών Αποθεμάτων (συμμετοχή στα κέρδη):

Ο κύριος όγκος των παραδοσιακών ασφαλιστηρίων συμβολαίων Ζωής φέρει το χαρακτηριστικό της συμμετοχής στα κέρδη οπότε και ο ασφαλισμένος δύναται να λάβει πρόσθετα οφέλη πέραν αυτών που εγγυώνται από το ασφαλιστήριο συμβόλαιο.

Ασφαλιστήρια Συμβόλαια Ζωής χωρίς συμμετοχή στην υπεραπόδοση των Μαθηματικών Αποθεμάτων (συμμετοχή στα κέρδη):

Υφίστανται ασφαλιστήρια συμβόλαια Ζωής χωρίς το χαρακτηριστικό της συμμετοχής στα κέρδη το ύψος των οποίων δεν κρίνεται σημαντικό στο χαρτοφυλάκιο.

2.11.1.1.1.2 Ασφαλίσεις Ζωής που συνδέονται με επενδύσεις (Unit-Linked)

Οι ασφαλίσεις Ζωής που συνδέονται με επενδύσεις (Unit-Linked) μεταφέρουν τον χρηματοοικονομικό κίνδυνο του συμβολαίου στον ασφαλισμένο, ενώ ταυτόχρονα ο Όμιλος αναλαμβάνει την κάλυψη με την εγγύηση μέρους του χρηματοοικονομικού κινδύνου στη λήξη των συμβολαίων, τα οποία εμπεριέχουν ασφαλιστικούς κινδύνους (θνησιμότητα, ανικανότητα).

2.11.1.1.2 Ασφαλιστήρια συμβόλαια Ζημιών

Τα ασφάλιστρα των συμβολαίων ζημιών αναγνωρίζονται ως έσοδα (δεδουλευμένα ασφάλιστρα) αναλογικά με την περίοδο διάρκειας του ασφαλιστηρίου συμβολαίου. Κατά την ημερομηνία κλεισίματος των Οικονομικών Καταστάσεων το ποσό των εγγεγραμμένων ασφαλιστρών που αναλογεί στο επόμενο ή στα επόμενα έτη μεταφέρεται στο απόθεμα μη δεδουλευμένων ασφαλιστρών. Τα ασφάλιστρα απεικονίζονται πριν την μείωση των αναλογουσών προμηθειών.

Στα υφιστάμενα συμβόλαια δεν υπάρχουν ενσωματωμένα παράγωγα.

Ασφαλιστήρια Συμβόλαια Ζημιών – Αστικής ευθύνης Αυτοκινήτου: Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται τα συμβόλαια που καλύπτουν τον κίνδυνο της αστικής ευθύνης αυτοκινήτων.

Ασφαλιστήρια Συμβόλαια Ζημιών – Πυρός: Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται τα συμβόλαια που καλύπτουν τον κίνδυνο της πυρκαγιάς, σεισμού και κλοπής.

Ασφαλιστήρια Συμβόλαια Ζημιών – Λοιπών κλάδων: Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται τα συμβόλαια που καλύπτουν τον κίνδυνο χερσαίων οχημάτων, μεταφορών, γενικής αστικής ευθύνης, πιστώσεων, εγγυήσεων, βοήθειας, σκαφών, πληρωμάτων και λοιπά.

2.11.1.2 Επενδυτικά συμβόλαια

Ως επενδυτικά συμβόλαια ορίζονται εκείνα που δεν κατηγοριοποιούνται ως ασφαλιστήρια συμβόλαια

Ομαδικά Επενδυτικά Συμβόλαια (Deposit Administration Funds): Είναι η ομαδική ασφάλιση με την οποία συμφωνείται επενδυτική διαχειριστική ασφάλιση (λογαριασμός διαχείρισης κεφαλαίου), όπου η παροχή του ασφαλιστή καταβάλλεται είτε με την, για οποιαδήποτε λόγο, αποχώρηση του ασφαλισμένου-μέλους της ομάδας από την εργασία του είτε με τη συμπλήρωση ορισμένης ηλικίας. Ο Όμιλος καταβάλλει την παροχή στο μέτρο της επάρκειας του λογαριασμού διαχείρισης κεφαλαίου. Σε περίπτωση μη επάρκειας του λογαριασμού, ο δικαιούχος δεν έχει αξίωση κατά του Ομίλου. Η διαχείριση του λογαριασμού γίνεται είτε από τον Όμιλο κατά την ελεύθερη βούληση της ή με υπόδειξη του λήπτη της ασφάλισης, είτε από το λήπτη της ασφάλισης. Η ευθύνη του Ομίλου λήγει με την εξάντληση του λογαριασμού έστω και αν η σύμβαση με τη μορφή επενδυτικής διαχειριστικής ασφάλισης έχει λήξει νωρίτερα.

Επενδυτικά Συμβόλαια Unit-Linked: Είναι συμβόλαια στα οποία ο ασφαλιζόμενος φέρει τον επενδυτικό κίνδυνο. Το νέο πρόγραμμα ΕΘΝΙΚΗ Εφάπαξ προβλέπει τη συσσώρευση κεφαλαίου για σκοπούς αποταμίευσης μέσω εφάπαξ καταβολών καθώς και τη δυνατότητα δημιουργίας επιπλέον ποσού (μερίσματα) από τις αποδόσεις των επενδύσεων.

2.11.2 Μεταφερόμενα Έξοδα Πρόσκτησης Συμβολαίων (ΜΕΠ)

Οι προμήθειες και τα άλλα έξοδα πρόσκτησης που αναλογούν στην επόμενη χρήση τόσο των νέων συμβολαίων όσο και των ανανεώσεων των υφιστάμενων συμβολαίων απεικονίζονται στο λογαριασμό του Ενεργητικού «Προμήθειες και άλλα έξοδα παραγωγής επομένων χρήσεων» και κατανέμονται στις χρήσεις ανάλογα με τη διάρκεια των ασφαλιστηρίων συμβολαίων

2.11.3 Ασφαλιστικές προβλέψεις

Οι ασφαλιστικές προβλέψεις αντιπροσωπεύουν την εκτίμηση του Ομίλου για υποχρεώσεις που απορρέουν από τα ασφαλιστήρια συμβόλαια

Οι ασφαλιστικές προβλέψεις αναλύονται στις ακόλουθες κυριότερες κατηγορίες:

Μαθηματικές προβλέψεις: Περιλαμβάνουν το Μαθηματικό Απόθεμα των ασφαλιστηρίων Ζωής και Κεφαλαιοποίησης και προκύπτουν ως η διαφορά κατά την ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων της αναλογιστικής παρούσας αξίας των μελλοντικών υποχρεώσεων που αμοιβαία έχουν αναληφθεί από την ασφαλιστική εταιρία (συμπεριλαμβανομένου και του αποθέματος για την συμμετοχή στην υπεραπόδοση των μαθηματικών αποθεμάτων) και τον συμβαλλόμενο. Οι υπολογισμοί διεξάγονται σύμφωνα με την εγκεκριμένη από την αρμόδια αρχή τεχνική βάση (πίνακας θνησιμότητας, τεχνικό επιτόκιο) που ίσχυε κατά την έναρξη του συμβολαίου καθώς και τις αντίστοιχες διατάξεις που ισχύουν στις χώρες όπου δραστηριοποιούνται οι θυγατρικές.

Προβλέψεις για μη δεδουλευμένα ασφάλιστρα: Αντιπροσωπεύουν το μέρος των καθαρών εγγεγραμμένων ασφαλιστρών που καλύπτει κατ' αναλογία την περίοδο από την ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων μέχρι τη λήξη της περιόδου για την οποία έχουν καταχωρηθεί τα ασφάλιστρα στα μητρώα του Ομίλου.

Απόθεμα Κινδύνων σε Ισχύ: αφορά την πρόσθετη πρόβλεψη η οποία σχηματίζεται κατά την ημερομηνία κλεισίματος των Οικονομικών Καταστάσεων όταν το απόθεμα των μη δεδουλευμένων ασφαλιστρών και δικαιωμάτων εκτιμάται ότι δεν επαρκεί για την κάλυψη των προβλεπόμενων ζημιών και εξόδων των ασφαλιστηρίων συμβολαίων σε ισχύ την ημερομηνία αυτή.

Απόθεμα Εκκρεμών Αποζημιώσεων: τα αποθέματα εκκρεμών ζημιών περιλαμβάνουν τις κατά φάκελο προβλέψεις για το κόστος των ζημιών, τα επιπλέον ποσά που εκτιμήθηκαν αναλογιστικά για να καλύψουν τυχόν ανεπάρκειες των προαναφερθέντων προβλέψεων, το κόστος των ζημιών που δεν έχουν αναγγελθεί καθώς και τα έξοδα διαχείρισης των ζημιών. Το τελικό κόστος των εκκρεμών ζημιών υπολογίζεται με τη χρήση ενός φάσματος τυποποιημένων αναλογιστικών τεχνικών, όπως η Chain Ladder και η Bornheutter-Ferguson μέθοδοι. Η κύρια υπόθεση στην οποία βασίζονται αυτές οι τεχνικές είναι ότι η εμπειρία που έχει αποκομίσει ο Όμιλος από τις ζημιές του παρελθόντος μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την εκτίμηση των μελλοντικών ζημιών και συνεπώς για τον καθορισμό του τελικού κόστους των αξιώσεων.

Ανακτήσιμες & Αναγωγικές Ζημιές: αφορά την πρόβλεψη η οποία σχηματίζεται κατά την ημερομηνία κλεισίματος των Οικονομικών Καταστάσεων για το μέρος της ζημίας που θα ανακτηθεί. Ο υπολογισμός της παραπάνω πρόβλεψης ελέγχεται με τη χρήση αναλογιστικής μεθόδου, βάσει ιστορικών στοιχείων.

Πληρωτέες παροχές: είναι οι ασφαλιστικές παροχές που οφείλονται στους ασφαλισμένους και για διάφορους λόγους δεν έχουν εξοφληθεί μέχρι την ημερομηνία κλεισίματος των Οικονομικών Καταστάσεων.

Προβλέψεις για ασφαλίσεις Ζωής που συνδέονται με επενδύσεις: είναι οι προβλέψεις που προορίζονται για να καλύψουν υποχρεώσεις που απορρέουν από συμβόλαια που οι παροχές τους είναι συνδεδεμένες με την αξία μεριδίων χρηματοοικονομικών μέσων .

Η εκτίμηση των ασφαλιστικών προβλέψεων διενεργείται κατά την ημερομηνία σύνταξης των Οικονομικών Καταστάσεων, σύμφωνα με τις προβλεπόμενες αρχές και κανόνες αποτίμησης ανά κατηγορία ασφαλιστικής πρόβλεψης. Σημειώνεται ότι ως βάση υπολογισμού των ασφαλιστικών προβλέψεων λαμβάνονται οι διατάξεις του ισχύοντα Νόμου 400/1970 όπως αυτός έχει διαμορφωθεί ως σήμερα, ή τις αντίστοιχες διατάξεις που ισχύουν στις χώρες όπου δραστηριοποιούνται οι λοιπές ασφαλιστικές εταιρίες του Ομίλου, σε συνδυασμό με τις απαιτήσεις του Δ.Π.Χ.Α. 4 «Ασφαλιστήρια Συμβόλαια», οι οποίες περιλαμβάνονται σε επόμενες παραγράφους.

Η διαφορά των ασφαλιστικών προβλέψεων (αύξηση / μείωση) σε σχέση με προηγούμενη αποτίμησή τους, μεταφέρεται στους λογαριασμούς αποτελεσμάτων χρήσης όσον αφορά τις αναλογούσες προβλέψεις επί ιδίας κράτησης του Ομίλου, το δε υπόλοιπο ποσό μεταφέρεται σε χρέωση των αντασφαλιστών, σύμφωνα με όσα προβλέπονται από τις αντασφαλιστικές συμβάσεις.

Έλεγχος επάρκειας ασφαλιστικών αποθεμάτων (Liability Adequacy Test – «LAT»): ο Όμιλος αξιολογεί την επάρκεια των αναγνωριζόμενων ασφαλιστικών προβλέψεων εφαρμόζοντας τον έλεγχο επάρκειας των ασφαλιστικών υποχρεώσεων χρησιμοποιώντας τρέχουσες εκτιμήσεις των μελλοντικών ταμειακών ροών των ασφαλιστηρίων συμβολαίων. Στην περίπτωση που οι προκύπτουσες, από τον έλεγχο επάρκειας των ασφαλιστικών αποθεμάτων, υποχρεώσεις του Ομίλου υπερβαίνουν τα ασφαλιστικά αποθέματα που έχουν υπολογισθεί, η επιπρόσθετη πρόβλεψη αυξάνει τα αποθέματα των κλάδων τους οποίους αφορά και επιβαρύνει τα αποτελέσματα της χρήσης για την οποία διενεργείται ο έλεγχος.

2.11.4 Αντασφαλιστικές Συμβάσεις

Τα οφέλη που λαμβάνει ο Όμιλος από τις αντασφαλιστικές συμβάσεις που έχει συνάψει αναγνωρίζονται ως στοιχεία ενεργητικού «Απαιτήσεις από Αντασφαλιστές». Οι υποχρεώσεις προς τους αντασφαλιστές αφορούν κυρίως τα οφειλόμενα αντασφάλιστρα.

Ο Όμιλος εξετάζει αν οι απαιτήσεις από αντασφαλιστές έχουν υποστεί απομείωση κατά την ημερομηνία κλεισίματος των οικονομικών της καταστάσεων, μειώνει τη λογιστική αξία τους αναλόγως και αναγνωρίζει τη ζημία απομείωσης στα αποτελέσματα. Μία απαίτηση από αντασφαλιστή είναι απομειωμένη όταν και μόνον όταν:

- (i) υπάρχουν αντικειμενικές αποδείξεις, ως αποτέλεσμα γεγονότος που συνέβη μετά την αρχική αναγνώριση της απαίτησης, ότι ο Όμιλος ενδέχεται να μην εισπράξει ολόκληρο το ποσό που του αναλογεί σύμφωνα με τους όρους του συμβολαίου και
- (ii) το γεγονός αυτό έχει αξιόπιστα μετρήσιμη επίδραση στα ποσά τα οποία ο Όμιλος θα εισπράξει από τον αντασφαλιστή.

Τα ποσά που καταβάλλονται για αναδρομική αντασφάλιση αναγνωρίζονται ως απαιτήσεις από αντασφαλιστές, αυξανόμενα μέχρι το ποσό των αποθεμάτων που σχετίζονται με τα αντασφαλιζόμενα ασφαλιστήρια συμβόλαια. Τυχόν κέρδος μεταφέρεται σε επόμενες χρήσεις και αποσβένεται μέχρι την τακτοποίηση των εκκρεμών ζημιών. Σε περίπτωση που τα καταβαλλόμενα ή προς καταβολή ποσά υπερβαίνουν τα αποθέματα που έχουν αναγνωρισθεί, το επιπλέον ποσό αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα χρήσης.

2.12 Απαιτήσεις κατά χρεωστών ασφαλιστρών

Οι απαιτήσεις κατά χρεωστών ασφαλιστρών περιλαμβάνουν ασφάλιστρα από ασφαλισμένους, συνεργάτες με δικαίωμα είσπραξης και επίδικες υποθέσεις. Ο Όμιλος έχει καταρτίσει συμβάσεις για την παροχή πίστωσης χρόνου στους συνεργάτες για την είσπραξη των ασφαλιστρών. Οι εισπράξεις των ασφαλιστρών γενικά πραγματοποιούνται με τους ασφαλισμένους με μέση διάρκεια είσπραξης εξήντα ημέρες από την έκδοση των συμβολαίων. Οι απαιτήσεις κατά χρεωστών ασφαλιστρών καταχωρούνται στις οικονομικές καταστάσεις την ημερομηνία έκδοσης των Ασφαλιστηρίων Συμβολαίων.

2.12.1 Προβλέψεις για απομείωση της αξίας των χρεωστών ασφαλιστρών

Πρόβλεψη για απομείωση της αξίας μιας απαίτησης σχηματίζεται όταν υπάρχουν βάσιμες ενδείξεις ότι ο Όμιλος δεν πρόκειται να εισπράξει το σύνολο των απαιτήσεων που είναι απαιτητά στα πλαίσια της σύμβασης και σύμφωνα με τους αρχικούς όρους της.

Ο Όμιλος εξετάζει εάν υπάρχουν βάσιμες ενδείξεις για πιθανές ζημίες στο χαρτοφυλάκιο απαιτήσεων κατά ασφαλισμένων. Μία απαίτηση υπόκειται σε απομείωση της αξίας της όταν σύμφωνα με τους όρους της σύμβασης, παρουσιάζει καθυστέρηση περισσότερο από 90 ημέρες και / ή όταν υπάρχουν βάσιμες ενδείξεις, κατά την ημερομηνία εκτίμησης, οι οποίες καταδεικνύουν ότι οι χρεώστες ασφαλιστρών δεν θα έχουν τη δυνατότητα να ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις τους.

Σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού όλες οι καθυστερημένες ή επισφαλείς απαιτήσεις εκτιμώνται για να προσδιοριστεί η αναγκαιότητα ή μη πρόβλεψης για επισφαλείς απαιτήσεις. Το υπόλοιπο της συγκεκριμένης πρόβλεψης για επισφαλείς απαιτήσεις προσαρμόζεται κατάλληλα σε κάθε ημερομηνία κλεισίματος ισολογισμού, ώστε να αντανakλά τους πιθανολογούμενους σχετικούς κινδύνους. Κάθε διαγραφή υπολοίπων χρεώνεται στην υπάρχουσα πρόβλεψη για επισφαλείς απαιτήσεις. Αποτελεί πολιτική του Ομίλου να μη διαγράφεται καμία απαίτηση μέχρι να εξαντληθούν όλες οι δυνατές πρακτικές και νομικές ενέργειες για την είσπραξή της

2.13 Συμβάσεις πώλησης και επαναγοράς χρεογράφων

Χρεόγραφα τα οποία πωλούνται στα πλαίσια μιας σύμβασης πώλησης και επαναγοράς χρεογράφων σε μια προσυμφωνημένη τιμή («Repos») εξακολουθούν να καταχωρούνται στην Κατάσταση οικονομικής θέσης, ενώ η αντίστοιχη υποχρέωση απεικονίζεται κατά περίπτωση ως υποχρέωση προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, υποχρέωση προς πελάτες ή λοιπές καταθέσεις

2.14 Ενσώματα περιουσιακά στοιχεία

Τα ενσώματα πάγια στοιχεία περιλαμβάνουν γήπεδα και ακίνητα, βελτιώσεις μισθωμένων ακινήτων, μεταφορικά μέσα και εξοπλισμό, τα οποία κατέχονται από τον Όμιλο με σκοπό τη λειτουργική χρησιμοποίησή τους, αλλά και για διοικητικούς σκοπούς. Τα ενσώματα πάγια στοιχεία καταχωρούνται αρχικά στην αξία κτήσης τους, η οποία περιλαμβάνει όλες τις δαπάνες που απαιτούνται προκειμένου ένα πάγιο να τεθεί σε κατάσταση λειτουργίας.

Μεταγενέστερα της αρχικής καταχώρησής τους, τα ενσώματα πάγια στοιχεία αποτιμώνται στο κόστος κτήσης τους μείον τις σωρευμένες αποσβέσεις και τις όποιες σωρευμένες προβλέψεις απομείωσης της αξίας τους. Οι δαπάνες που πραγματοποιούνται μεταγενέστερα της απόκτησης ενός παγίου που περιλαμβάνεται στο λογαριασμό «ενσώματα πάγια στοιχεία», κεφαλαιοποιούνται μόνο στην περίπτωση όπου θεωρείται πιθανό ότι οι συγκεκριμένες δαπάνες θα αποφέρουν στο μέλλον πρόσθετα οικονομικά οφέλη για τον Όμιλο, πέρα από εκείνα τα οποία αναμένονταν αρχικά κατά την απόκτηση του παγίου. Σε διαφορετική περίπτωση, οι συγκεκριμένες δαπάνες μεταφέρονται απευθείας στα αποτελέσματα κατά το χρόνο πραγματοποίησής τους.

Η διενέργεια αποσβέσεων επί ενός ενσώματος παγίου στοιχείου αρχίζει με την έναρξη χρησιμοποίησής του και διακόπτεται μόνο με την πώληση ή μεταβίβαση του ενσώματος παγίου στοιχείου. Κατά συνέπεια, η διενέργεια αποσβέσεων επί ενός ενσώματος παγίου στοιχείου το οποίο παύει να χρησιμοποιείται δε διακόπτεται, εκτός εάν έχει πλήρως αποσβεσθεί, αλλά επανεκτιμάται η ωφέλιμη ζωή του. Τα ενσώματα πάγια στοιχεία αποσβένονται με τη μέθοδο του σταθερού ποσού κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής τους. Η εκτιμώμενη ωφέλιμη ζωή των ενσώματων παγίων στοιχείων ανά κατηγορία, έχει ως εξής:

Γήπεδα	Δεν αποσβένονται
Κτήρια (Ιδιο-χρησιμοποιούμενα)	έως 50 έτη
Κτήρια (Μη ιδιο-χρησιμοποιούμενα)	έως 50 έτη
Βελτιώσεις μισθωμένων ακινήτων	Κατά την υπολειπόμενη διάρκεια της μίσθωσης, μη υπερβαίνουσα ωστόσο τα 12 έτη
Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	έως 12 έτη
Μεταφορικά μέσα	έως 10 έτη
Ηλεκτρονικός και λοιπός εξοπλισμός	έως 5 έτη

Ο Όμιλος εξετάζει σε κάθε ημερομηνία αναφοράς εάν υπάρχει ένδειξη ότι κάποιο ενσώματο πάγιο στοιχείο έχει υποστεί απομείωση της αξίας του. Αν υπάρχει μια τέτοια ένδειξη, ο Όμιλος υπολογίζει το ανακτήσιμο ποσό του ενσώματος παγίου στοιχείου. Όταν η λογιστική αξία ενός ενσώματος παγίου στοιχείου υπερβαίνει την ανακτήσιμη αξία του, ο Όμιλος σχηματίζει ανάλογη πρόβλεψη απομείωσης προκειμένου η λογιστική αξία του παγίου να απεικονίζει την ανακτήσιμη αξία του. Τα κέρδη και ζημίες από πώληση ενσώματων παγίων στοιχείων προσδιορίζονται βάσει της λογιστικής αξίας τους και λαμβάνονται υπόψη για τον προσδιορισμό των αποτελεσμάτων προ φόρων.

2.15 Επενδύσεις σε ακίνητα

Οι επενδύσεις σε ακίνητα περιλαμβάνουν γήπεδα και κτήρια που είναι ιδιόκτητα (ή έχουν περιέλθει στη κατοχή του Ομίλου στα πλαίσια μίας σύμβασης χρηματοδοτικής μίσθωσης), τα οποία κατέχονται με σκοπό την είσπραξη μισθωμάτων ή / και την αποκόμιση κεφαλαιακών κερδών. Οι επενδύσεις σε ακίνητα αναγνωρίζονται αρχικά στην αξία κτήσης τους, η οποία περιλαμβάνει και τις δαπάνες συναλλαγής.

Μεταγενέστερα της αρχικής αναγνώρισής τους, οι επενδύσεις σε ακίνητα αποτιμώνται στην αξία κτήσης τους μείον τις σωρευμένες αποσβέσεις και τις όποιες σωρευμένες προβλέψεις απομείωσης της αξίας τους.

Οι επενδύσεις σε ακίνητα αποσβένονται με τη μέθοδο του σταθερού ποσού κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής τους, η οποία δε διαφέρει σημαντικά από την ωφέλιμη ζωή αντίστοιχων περιουσιακών στοιχείων που περιλαμβάνονται στο λογαριασμό «ενσώματα πάγια στοιχεία». Οι επενδύσεις σε ακίνητα εξετάζονται τουλάχιστον ετησίως από εξωτερικούς κυρίως εκτιμητές, προκειμένου να διαπιστωθεί εάν υφίσταται πιθανή απομείωση της αξίας τους.

2.16 Υπεραξία, λογισμικό και λοιπά άυλα περιουσιακά στοιχεία

2.16.1 Υπεραξία

Μεταγενέστερα της αρχικής αναγνώρισής της, η υπεραξία επιχειρήσεων αποτιμάται στην αξία κτήσης (βλ. Σημείωση 2.5.2) μείον τις όποιες συσσωρευμένες προβλέψεις από απομείωση της αξίας της.

Για σκοπούς ελέγχου απομείωσης, η υπεραξία κατανέμεται σε Μονάδες Δημιουργίας Ταμειακών Ροών («ΜΔΤΡ»). Η κατανομή γίνεται σε εκείνες τις ΜΔΤΡ, οι οποίες αναμένεται να επωφεληθούν από την επιχειρηματική συνένωση από την οποία προέκυψε η υπεραξία.

Ο Όμιλος αξιολογεί σε ετήσια βάση, ή συχνότερα, τη λογιστική αξία της υπεραξίας των επιχειρήσεων, προκειμένου να διαπιστώσει εάν υφίσταται πιθανή απομείωση της αξίας της. Κατά την αξιολόγηση αυτή, εκτιμάται κατά πόσο η λογιστική αξία της υπεραξίας παραμένει πλήρως ανακτήσιμη. Η εκτίμηση γίνεται συγκρίνοντας τη λογιστική αξία της ΜΔΤΡ στην οποία έχει καταναμεθί η υπεραξία με το ανακτήσιμο ποσό της, το οποίο είναι το μεγαλύτερο μεταξύ της εύλογης αξίας μείον εξόδων πώλησης και της αξίας από τη χρήση. Η εύλογη αξία εκτιμάται βάσει της αγοραίας αξίας, εφόσον υπάρχει διαθέσιμη, ή προσδιορίζεται από ανεξάρτητο εκτιμητή ή προκύπτει από μοντέλο αποτίμησης. Κατά την εκτίμηση της εύλογης αξίας και της αξίας από τη χρήση, η διοίκηση του Ομίλου διενεργεί εκτιμήσεις και παραδοχές, όπως περιγράφεται στις Σημειώσεις 3 και 22. Εάν η ανακτήσιμη αξία υπολείπεται της λογιστικής, αναγνωρίζεται μη αναστρέψιμη πρόβλεψη απομείωσης και η υπεραξία απομειώνεται κατά το πλεόνασμα της λογιστικής αξίας της ΜΔΤΡ επί της ανακτήσιμης αξίας

2.16.2 Άυλα περιουσιακά στοιχεία τα οποία αποκτήθηκαν από επιχειρηματικές συνενώσεις

Τα άυλα περιουσιακά στοιχεία τα οποία αποκτήθηκαν από επιχειρηματικές συνενώσεις περιλαμβάνουν εμπορικά σήματα, τα οποία έχουν αορίστου διάρκειας ωφέλιμη ζωή, καθώς επίσης προσέλκυση καταθέσεων και σχέσεις με πελάτες οι οποίες έχουν ωφέλιμη ζωή ορισμένης διάρκειας και αποσβένονται ισόποσα κάθε χρόνο κατά την διάρκεια της ωφέλιμης ζωής τους που κυμαίνεται από 6 έως 11 χρόνια

2.16.3 Λογισμικό

Η αξία κτήσης του λογισμικού περιλαμβάνει δαπάνες οι οποίες συνδέονται άμεσα με συγκεκριμένα και διακριτά προϊόντα λογισμικού που ελέγχει ο Όμιλος και από τα οποία αναμένεται να προκύψουν μελλοντικά οφέλη για διάστημα μεγαλύτερο του ενός έτους και τα οποία θα υπερβαίνουν τα σχετικά με αυτά έξοδα κτήσης. Δαπάνες που βελτιώνουν ή επεκτείνουν τη λειτουργία των λογισμικών προγραμμάτων πέρα από τις αρχικές προδιαγραφές τους, κεφαλαιοποιούνται και προστίθενται στην αρχική αξία κτήσης τους.

Το λογισμικό αποσβένεται με την σταθερή μέθοδο κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής, σε περίοδο, όμως η οποία δε δύναται να υπερβαίνει τα 12 έτη.

Ειδικότερα, τα εσωτερικώς δημιουργούμενα στοιχεία λογισμικού αναγνωρίζονται αρχικά σε αξία ίση με το άθροισμα των εξόδων που πραγματοποιήθηκαν από την ημερομηνία που το στοιχείο ικανοποιεί τα κριτήρια αναγνώρισης. Όταν δεν μπορεί να αναγνωρισθεί άυλο περιουσιακό στοιχείο, τα έξοδα ανάπτυξης αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα την περίοδο που πραγματοποιήθηκαν.

Τα έξοδα έρευνας καταχωρούνται ως έξοδο όταν πραγματοποιούνται. Εσωτερικώς δημιουργούμενο λογισμικό που προκύπτει από έξοδα ανάπτυξης που έχουν πραγματοποιηθεί σε μεμονωμένο έργο, αναγνωρίζονται μόνο όταν ο Όμιλος μπορεί να αποδείξει:

ότι διαθέτει την τεχνολογική δυνατότητα να ολοκληρώσει το εσωτερικώς δημιουργούμενο λογισμικό ώστε να καταστεί διαθέσιμο για χρήση, την πρόθεσή του να το ολοκληρώσει και να χρησιμοποιήσει το στοιχείο, την ικανότητά του να χρησιμοποιήσει το στοιχείο, πως το στοιχείο θα δημιουργήσει μελλοντικά οικονομικά οφέλη, ότι διαθέτει επαρκείς τεχνολογικούς, οικονομικούς και άλλους πόρους για την ολοκλήρωση της ανάπτυξης και τη χρήσης του στοιχείου και την ικανότητα να επιμετρά αξιόπιστα τα έξοδα κατά την ανάπτυξη του στοιχείου.

Μετά την αρχική αναγνώριση, τα εσωτερικώς δημιουργούμενα στοιχεία λογισμικού, καταχωρούνται στο κόστος κτήσης τους μείον τις σωρευμένες αποσβέσεις και τις όποιες σωρευμένες προβλέψεις απομείωσης της αξίας τους.

Δαπάνες όπως, οι δαπάνες ίδρυσης και πρώτης εγκατάστασης επιχειρησιακών μονάδων ή υποκαταστημάτων, δαπάνες εκπαίδευσης προσωπικού, δαπάνες διαφήμισης και προβολής και δαπάνες μετεγκατάστασης και αναδιοργάνωσης τμήματος ή όλου του Ομίλου, αναγνωρίζονται ως έξοδα κατά το χρόνο πραγματοποιήσεώς τους.

2.16.4. Απομείωση

Σε κάθε ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων, η διοίκηση του Ομίλου εξετάζει την αξία των άυλων περιουσιακών στοιχείων προκειμένου να διαπιστώσει εάν υφίσταται περίπτωση απομείωσης της αξίας τους. Εφόσον συντρέχει τέτοια περίπτωση, η διοίκηση του Ομίλου διενεργεί ανάλυση προκειμένου να διαπιστώσει εάν η λογιστική αξία των συγκεκριμένων περιουσιακών στοιχείων μπορεί πλήρως να ανακτηθεί. Όταν η λογιστική αξία ενός άυλου περιουσιακού στοιχείου υπερβαίνει την ανακτήσιμη αξία του, τότε διενεργείται ανάλογη πρόβλεψη για απομείωση.

2.17 Μισθώσεις

Η αξιολόγηση του εάν μια σύμβαση είναι ή εμπεριέχει μίσθωση βασίζεται πάντοτε στην ουσία της εν λόγω σύμβασης. Κατά την αξιολόγηση θα πρέπει να εξετασθεί κατά πόσον: α) η εκπλήρωση μιας σύμβασης εξαρτάται από τη χρήση ενός συγκεκριμένου περιουσιακού στοιχείου ή στοιχείων και β) η σύμβαση εκχωρεί δικαίωμα χρήσης του περιουσιακού στοιχείου.

2.17.1 Ο Όμιλος ως μισθωτής

Χρηματοδοτικές μισθώσεις: Οι συμβάσεις μίσθωσης ενσώματων παγίων στοιχείων από τις οποίες προκύπτει ότι ο Όμιλος διατηρεί όλους τους κινδύνους και οφέλη που απορρέουν από την κυριότητα των ενσώματων παγίων στοιχείων, καταχωρούνται ως χρηματοδοτικές μισθώσεις. Οι χρηματοδοτικές μισθώσεις αναγνωρίζονται κατά την ημερομηνία σύναψης της σύμβασης, στη χαμηλότερη αξία μεταξύ της εύλογης αξίας των μισθωμένων ενσώματων παγίων στοιχείων ή της παρούσας αξίας των ελάχιστα καταβαλλόμενων μισθωμάτων. Κάθε ένα από τα μισθώματα που καταβάλλεται, επιμερίζεται μεταξύ του ποσού που αφορά την αποπληρωμή του κεφαλαίου και του ποσού που αφορά την αποπληρωμή των εξόδων χρηματοδότησης, με τέτοιο τρόπο ώστε να επιτυγχάνεται ένας σταθερός συντελεστής αποπληρωμής του ανεξόφλητου υπολοίπου της χρηματοδότησης. Το ποσό που αφορά το ανεξόφλητο κεφάλαιο των υποχρεώσεων από μίσθωση ενσώματων παγίων στοιχείων, καταχωρείται στο λογαριασμό «λοιπά στοιχεία παθητικού». Το ποσό που αφορά την αποπληρωμή των εξόδων χρηματοδότησης, μεταφέρεται σταδιακά στη κατάσταση αποτελεσμάτων κατά τη διάρκεια της μίσθωσης. Όλα τα περιουσιακά στοιχεία τα οποία αποκτώνται στα πλαίσια μίας σύμβασης χρηματοδοτικής μίσθωσης, υπόκεινται σε απόσβεση. Η απόσβεση των συγκεκριμένων ενσώματων παγίων στοιχείων γίνεται στο μικρότερο διάστημα μεταξύ της ωφέλιμης ζωής τους ή της διάρκειας της μίσθωσης.

Λειτουργικές μισθώσεις: Οι συμβάσεις μίσθωσης ενσώματων παγίων στοιχείων από τις οποίες προκύπτει ότι ο εκμισθωτής διατηρεί ένα σημαντικό μέρος από τους κινδύνους και τα οφέλη που απορρέουν από τα εκμισθωμένα ενσώματα πάγια στοιχεία, καταχωρούνται ως λειτουργικές μισθώσεις. Το σύνολο των καταβαλλόμενων μισθωμάτων (στα οποία δεν περιλαμβάνεται η αξία τυχόν κινήτρων που παρέχονται από τον εκμισθωτή) μεταφέρεται με τη μέθοδο του σταθερού ποσού στην κατάσταση αποτελεσμάτων κατά τη διάρκεια της μίσθωσης. Στην περίπτωση όπου μια σύμβαση λειτουργικής μίσθωσης διακοπεί πριν από την ημερομηνία λήξης της, το ποσό που καταβάλλεται στον εκμισθωτή με τη μορφή αποζημίωσης, αναγνωρίζεται ως έξοδο κατά την περίοδο στην οποία διακόπτεται η σύμβαση..

2.17.2 Ο Όμιλος ως εκμισθωτής

Χρηματοδοτικές μισθώσεις: Όταν τα ενσώματα πάγια στοιχεία έχουν μισθωθεί με χρηματοδοτική μίσθωση, η παρούσα αξία των ελάχιστων μισθωμάτων που πρέπει να καταβληθούν απεικονίζεται ως απαίτηση. Τα έσοδα από χρηματοδοτικές μισθώσεις αναγνωρίζονται κατά τη διάρκεια της μίσθωσης με τη μέθοδο της καθαρής επένδυσης (προ φόρων), η οποία αντικατοπτρίζει ένα σταθερό συντελεστή απόδοσης. Οι απαιτήσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις περιλαμβάνονται στο λογαριασμό «δάνεια και απαιτήσεις κατά ασφαλισμένων».

Λειτουργικές μισθώσεις: Τα πάγια περιουσιακά στοιχεία που εκμισθώνονται στα πλαίσια συμβάσεων λειτουργικής μίσθωσης, απεικονίζονται στην κατάσταση οικονομικής θέσης ανάλογα με τη λειτουργική φύση τους. Τα εκμισθωμένα ενσώματα πάγια στοιχεία αποσβένονται συστηματικά κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής τους, η οποία θα πρέπει να συμπίπτει με την ωφέλιμη ζωή ομοειδών ενσώματων παγίων στοιχείων που χρησιμοποιούνται για τις λειτουργικές ανάγκες του Ομίλου. Τα έσοδα από μισθώματα (μείον την αξία τυχόν κινήτρων που παρέχονται από τον εκμισθωτή) αναγνωρίζονται με τη μέθοδο του σταθερού ποσού κατά τη διάρκεια της μίσθωσης.

2.18 Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα

Για τους σκοπούς σύνταξης της κατάστασης ταμειακών ροών, ως ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα νοούνται τα υπόλοιπα των λογαριασμών «ταμείο», «μη δεσμευμένα χρηματικά διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες», «απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων» και τα υψηλής ρευστότητας χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία διάρκειας μικρότερης των τριών μηνών από την ημερομηνία απόκτησής τους όπως, «έντοκα γραμμάτια και άλλα αξιόγραφα», «χαρτοφυλάκιο επενδύσεων» και «εμπορικό χαρτοφυλάκιο», των οποίων ο κίνδυνος μεταβολής της εύλογης αξίας τους είναι ασήμαντος και τα οποία χρησιμοποιούνται από τον Όμιλο για την εξυπηρέτηση των βραχυπροθέσμων υποχρεώσεων του

2.19 Προβλέψεις

Ο Όμιλος διενεργεί προβλέψεις για ενδεχόμενες υποχρεώσεις και κινδύνους όταν υπάρχει παρούσα νομική ή τεκμαιρόμενη υποχρέωση ως αποτέλεσμα παρελθόντων γεγονότων, μεγάλη πιθανότητα εκροής πόρων που εμπεριέχουν οικονομικά οφέλη για το διακανονισμό της υποχρέωσης και είναι εφικτό να εκτιμηθεί αξιόπιστα το ποσό της υποχρέωσης.

2.20 Συμβόλαια χρηματοοικονομικής εγγύησης

Συμβόλαιο χρηματοοικονομικής εγγύησης είναι το συμβόλαιο βάσει του οποίου ο εκδότης δεσμεύεται να πραγματοποιήσει καθορισμένες πληρωμές προκειμένου να αποζημιώσει τον κάτοχο, για ζημιές λόγω εκπροθέσμων πληρωμών από τον οφειλέτη, βάσει των αρχικών ή των τροποποιημένων όρων ενός χρεωστικού τίτλου.

Τα συμβόλαια χρηματοοικονομικής εγγύησης, εκτός αυτών που έχουν χαρακτηριστεί ως ασφαλιστήρια συμβόλαια, αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία και μεταγενέστερα επιμετρούνται στην υψηλότερη από (α) την αξία του αναπόσβεστου υπολοίπου των εισπραχθέντων αμοιβών και των αμοιβών επομένων περιόδων και (β) την καλύτερη εκτίμηση του ποσού που θα απαιτηθεί για το διακανονισμό της αναληφθείσας δέσμευσης κατά την ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων.

2.21 Παροχές προς εργαζομένους

Οι εταιρείες του Ομίλου καταβάλλουν εισφορές σε προγράμματα παροχών σε εργαζομένους μετά την έξοδο από την υπηρεσία σύμφωνα με τις συνθήκες και τις πρακτικές που επικρατούν στην κάθε χώρα. Τα προγράμματα αυτά διαχωρίζονται σε προγράμματα καθορισμένων παροχών και σε προγράμματα καθορισμένων εισφορών.

2.21.1 Προγράμματα καθορισμένων παροχών

Ως πρόγραμμα καθορισμένων παροχών ορίζεται ένα πρόγραμμα παροχών σε εργαζομένους μετά την έξοδο από την υπηρεσία, στο οποίο οι παροχές καθορίζονται με βάση οικονομικές και δημογραφικές παραδοχές. Οι πιο σημαντικές παραδοχές, μεταξύ άλλων, είναι η ηλικία, τα έτη προϋπηρεσίας, ο μισθός, οι δείκτες προσδόκιμης ζωής, το επιτόκιο προεξόφλησης, ο ρυθμός αύξησης αποδοχών και συντάξεων. Στα προγράμματα καθορισμένων παροχών, η αξία της υποχρέωσης είναι ίση με την παρούσα αξία των καθορισμένων πληρωτέων παροχών κατά την ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων μειωμένης κατά την εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων του προγράμματος.

Η υποχρέωση καθορισμένων παροχών και το σχετικό έξοδο εκτιμάται ετησίως από ανεξάρτητους αναλογιστές με τη χρήση της μεθόδου της προβεβλημένης πιστωτικής μονάδας. Η παρούσα αξία της υποχρέωσης προσδιορίζεται προεξοφλώντας της εκτιμώμενες μελλοντικές ταμειακές εκροές με το επιτόκιο υψηλής ποιότητας εταιρικών ομολόγων ή κρατικών ομολόγων στο ίδιο νόμισμα με εκείνο της υποχρέωσης και με διάρκεια ανάλογη της υποχρέωσης, ή με το επιτόκιο που λαμβάνει υπόψη τον κίνδυνο και τη διάρκεια της υποχρέωσης, όπου το βάθος αγοράς για τέτοια ομόλογα κρίνεται ανεπαρκές. Το κόστος υπηρεσίας (τρέχουσας και προϋπηρεσίας (συμπεριλαμβανομένων των περικοπών) και τα κέρδη ή οι ζημιές που προκύπτουν από διακανονισμούς) και το καθαρό χρηματοοικονομικό κόστος της καθαρής υποχρέωσης/(απαίτησης) των καθορισμένων παροχών αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων και περιλαμβάνονται στις Δαπάνες προσωπικού. Η καθαρή υποχρέωση καθορισμένων παροχών (μετά την αφαίρεση των περιουσιακών στοιχείων) αναγνωρίζεται στην κατάσταση Οικονομικής Θέσης, με τις μεταβολές που προκύπτουν από την επαναμέτρηση (περιλαμβανομένων των αναλογιστικών κερδών και ζημιών, της επίδραση της μεταβολής της οροφής των περιουσιακών στοιχείων (αν υφίσταται) και της αναμενόμενης απόδοσης των περιουσιακών στοιχείων (εξαιρουμένου του επιτοκίου)), να αναγνωρίζονται άμεσα στα Λοιπά Συνολικά Έσοδα, χωρίς να επιτρέπεται μεταγενέστερα η μεταφορά της στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

2.21.2 Προγράμματα καθορισμένων εισφορών

Ως πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών ορίζεται το πρόγραμμα παροχών σε εργαζομένους μετά την έξοδο από την υπηρεσία, σύμφωνα με το οποίο ο εργοδότης καταβάλλει συγκεκριμένες εισφορές σε κάποιο Ταμείο χωρίς καμία άλλη νομική ή τεκμαιρόμενη δέσμευση για περαιτέρω εισφορές στην περίπτωση που το Ταμείο δεν έχει τα απαιτούμενα περιουσιακά στοιχεία ώστε να πληρώσει τις παροχές των ασφαλισμένων που αφορούν στην τρέχουσα και προηγούμενες περιόδους. Οι εισφορές του Ομίλου στα προγράμματα καθορισμένων εισφορών καταχωρούνται στα αποτελέσματα κατά τη διάρκεια της περιόδου που αφορούν και περιλαμβάνονται στο λογαριασμό «Δαπάνες Προσωπικού».

2.22 Φόροι

Η υποχρέωση της καταβολής φόρου εισοδήματος επί των κερδών προσδιορίζεται με βάση την εκάστοτε φορολογική νομοθεσία και αναγνωρίζεται ως έξοδο στη χρήση στην οποία πραγματοποιούνται τα κέρδη.

Ο υπολογισμός του αναβαλλόμενου φόρου γίνεται με τη μέθοδο του ισολογισμού και προσδιορίζεται για όλες τις προσωρινές διαφορές, οι οποίες προκύπτουν μεταξύ της λογιστικής αξίας των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων που περιλαμβάνονται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις και της φορολογικής αξίας που αποδίδεται σε αυτά σύμφωνα με τις εκάστοτε φορολογικές διατάξεις.

Οι σημαντικότερες προσωρινές διαφορές προκύπτουν από την αποτίμηση χρηματοοικονομικών στοιχείων, συμπεριλαμβανομένων χρεογράφων και παραγώγων, από τα ασφαλιστικά αποθέματα και τις προβλέψεις για παροχές για έξοδο από την υπηρεσία και πάγια περιουσιακά στοιχεία. Τα φορολογικά οφέλη τα οποία δύνανται να προκύψουν από αχρησιμοποίητες φορολογικές ζημίες που μεταφέρονται σε επόμενες χρήσεις προς συμψηφισμό, αναγνωρίζονται ως περιουσιακά στοιχεία όταν θεωρείται πιθανή η πραγματοποίηση μελλοντικών φορολογητέων κερδών, τα οποία θα είναι επαρκή για το συμψηφισμό των σωρευμένων φορολογικών ζημιών.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις προσδιορίζονται με βάση τους φορολογικούς συντελεστές, οι οποίοι αναμένεται ότι θα ισχύουν την περίοδο κατά την οποία θα ρευστοποιηθεί το περιουσιακό στοιχείο ή θα διακανονισθεί η υποχρέωση. Ο προσδιορισμός των μελλοντικών φορολογικών συντελεστών βασίζεται σε νόμους που έχουν ψηφιστεί κατά την ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις δεν αναγνωρίζονται εάν οι προσωρινές διαφορές προκύπτουν κατά την αρχική αναγνώριση υπεραξίας, ή κατά την αρχική αναγνώριση περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων (εκτός από συνένωση επιχειρήσεων), σε συναλλαγή που δεν επηρεάζει ούτε τα φορολογητέα ούτε τα λογιστικά κέρδη.

Η αναγνώριση αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων βασίζεται στην πεποίθηση της Διοίκησης, η οποία στηρίζεται σε διαθέσιμα υποστηρικτικά στοιχεία, ότι φορολογικά οφέλη που συνδέονται με προσωρινές διαφορές, όπως, φορολογικές ζημίες μεταφερόμενες σε επόμενες χρήσεις και φορολογικές απαιτήσεις είναι πιθανό να πραγματοποιηθούν. Η λογιστική αξία των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων εξετάζεται σε κάθε ημερομηνία σύνταξης οικονομικών καταστάσεων και μειώνεται στο βαθμό που δε θεωρείται πλέον πιθανό ότι θα υπάρξουν επαρκή φορολογητέα κέρδη για την ανάκτηση όλου ή μέρους αυτής. Προκειμένου, ο Όμιλος και η Μητρική, να πάρουν την απόφαση να αναγνωρίσουν αυτές τις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις εξετάζουν όλα τα διαθέσιμα, θετικά και αρνητικά, στοιχεία, περιλαμβανομένης της πραγματοποίησης: των ήδη υπαρκτών φορολογικών προσωρινών διαφορών, των προβλεπόμενων μελλοντικών φορολογικών κερδών και των πρόσφατων οικονομικών αποτελεσμάτων. Στην περίπτωση που ο Όμιλος και η Μητρική διαπιστώσουν ότι στο μέλλον είναι πιθανό να ανακτήσουν αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις πέραν αυτών που έχουν ήδη αναγνωρίσει, τότε προβαίνουν σε αύξηση της λογιστικής αξίας των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις συμψηφίζονται υπό την προϋπόθεση ότι οι φορολογικές αρχές παρέχουν το δικαίωμα συμψηφισμού των απαιτήσεων και υποχρεώσεων και εφόσον οι απαιτήσεις και υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους αφορούν στην ίδια φορολογική αρχή και η διοίκηση προτίθεται να διακανονίσει το καθαρό ποσό που προκύπτει μετά το συμψηφισμό.

Αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος αναγνωρίζεται σε προσωρινές διαφορές που προκύπτουν από επενδύσεις σε θυγατρικές εταιρείες, συγγενείς και κοινοπραξίες εκτός από τις περιπτώσεις στις οποίες η χρονική στιγμή της αντιστροφής της προσωρινής διαφοράς μπορεί να ελεγχθεί από τον Όμιλο και υπάρχει σημαντική πιθανότητα ότι η διαφορά δεν θα αντιστραφεί στο προσεχές μέλλον.

Οι απαιτήσεις ή υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους που σχετίζονται με μεταβολές της εύλογης αξίας των διαθέσιμων προς πώληση επενδυτικών τίτλων και αντισταθμίσεις ταμειακών ροών, οι οποίες καταχωρούνται σε χρέωση ή πίστωση των Λοιπών συνολικών εσόδων, καταχωρούνται επίσης σε χρέωση ή πίστωση των Λοιπών συνολικών εσόδων και μεταφέρονται στα αποτελέσματα, όταν μεταφερθούν στα αποτελέσματα και τα σχετικά κέρδη ή ζημίες.

2.23 Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις

Οι υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις καταχωρούνται αρχικά στην εύλογη αξία των κεφαλαίων που λαμβάνονται (τα έσοδα της έκδοσης), μετά την αφαίρεση των πραγματοποιηθέντων εξόδων που αφορούν την έκδοσή τους. Μεταγενέστερα της αρχικής καταχώρησης, επιμετρώνται στο αποσβεσμένο κόστος (εκτός εάν έχουν προσδιοριστεί στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων) και η οποιαδήποτε διαφορά μεταξύ των καθαρών

εσόδων από την έκδοση των πιστωτικών τίτλων και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις και του ποσού που απαιτείται για την αποπληρωμή τους, αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα σταδιακά κατά τη διάρκεια των τίτλων με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου.

2.24 Μετοχικό κεφάλαιο

Έξοδα εκδόσεως μετοχικού κεφαλαίου: Τα έξοδα που πραγματοποιούνται για την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου, εκτός από τις περιπτώσεις συνένωσης επιχειρήσεων, απεικονίζονται αφαιρετικά των ιδίων κεφαλαίων μετά τον υπολογισμό του φόρου εισοδήματος που αναλογεί σε αυτά.

Μερίσματα επί κοινών μετοχών: Τα μερίσματα που αναλογούν στις κοινές μετοχές, αναγνωρίζονται ως υποχρέωση κατά την περίοδο στην οποία εγκρίνονται από την Ετήσια Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Μητρικής Εταιρίας.

2.25 Τομείς δραστηριότητας

Ο Όμιλος παρουσιάζει πληροφορίες κατά κλάδο δραστηριότητας με βάση τις σημαντικότερες ασφαλιστικές δραστηριότητες.

2.26 Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

Στα συνδεδεμένα μέρη περιλαμβάνονται επιχειρήσεις, στις οποίες ο Όμιλος διατηρεί τον έλεγχο ή ασκεί ουσιώδη επιρροή στη διαχείριση και οικονομική πολιτική τους. Επίσης, ως συνδεδεμένα μέρη θεωρούνται τα μέλη της διοίκησης της Μητρικής, στενά συγγενικά με αυτά πρόσωπα, εταιρείες που κατέχονται από αυτά ή στις οποίες τα τελευταία έχουν ουσιώδη επιρροή στη διαχείριση και οικονομική πολιτική τους.

2.27 Αναγνώριση εσόδων

Τα έσοδα λογίζονται μόνον όταν πιθανολογείται ότι τα οικονομικά οφέλη που συνδέονται με τη συναλλαγή θα εισρεύσουν στην επιχείρηση. Η αναγνώριση εσόδων από ασφαλιστήρια συμβόλαια περιγράφεται στη σημείωση 2.11.

Τόκοι- Τα έσοδα από τόκους αναγνωρίζονται σύμφωνα με την αρχή των δεδουλευμένων εσόδων λαμβάνοντας υπόψη την πραγματική απόδοση του περιουσιακού στοιχείου.

Μερίσματα- Τα έσοδα από μερίσματα αναγνωρίζονται όταν οριστικοποιείται το δικαίωμα είσπραξης από τους μετόχους, δηλαδή μετά την έγκρισή τους από τη Γενική Συνέλευση.

Έσοδα από ενοίκια- Τα έσοδα ενοικίων από επενδύσεις σε ακίνητα λογίζονται σε συστηματική βάση κατά τη διάρκεια της μίσθωσης.

2.28 Συμψηφισμός

Η απεικόνιση στις οικονομικές καταστάσεις του καθαρού ποσού που προκύπτει από συμψηφισμό χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων επιτρέπεται, μόνο εφόσον υφίσταται συμβατικό δικαίωμα που επιτρέπει το συμψηφισμό των ποσών που έχουν καταχωρηθεί και παράλληλα υπάρχει πρόθεση είτε για ταυτόχρονο διακανονισμό του συνολικού ποσού, τόσο του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου όσο και της υποχρέωσης αντίστοιχα, είτε για διακανονισμό του καθαρού ποσού που προκύπτει μετά το συμψηφισμό.

2.29 Παύση απεικόνισης

Ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο (ή αν ισχύει, μέρος χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή ομάδα παρόμοιων τέτοιων στοιχείων) παύει να απεικονίζεται όταν εκπνεύσουν τα συμβατικά δικαιώματα επί των ταμειακών ροών του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου.

Μια χρηματοοικονομική υποχρέωση παύει να αναγνωρίζεται όταν ακυρώνεται, εκπνέει ή δεν υφίσταται πλέον. Όταν μια υφιστάμενη χρηματοοικονομική υποχρέωση αντικαθίσταται από μια άλλη από τον ίδιο δανειστή με σημαντικά διαφορετικούς όρους, ή οι όροι της υφιστάμενης υποχρέωσης τροποποιούνται σημαντικά, αυτή η αλλαγή ή τροποποίηση θεωρείται ως παύση αναγνώρισης της αρχικής υποχρέωσης και αναγνώριση μιας νέας και η διαφορά στα αντίστοιχα λογιστικά υπόλοιπα αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 3: ΣΗΜΑΝΤΙΚΕΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΚΡΙΣΕΙΣ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Η σύνταξη των Οικονομικών Καταστάσεων σύμφωνα με τις γενικά παραδεκτές λογιστικές αρχές, προϋποθέτει τη διενέργεια εκτιμήσεων και παραδοχών, οι οποίες ενδέχεται να επηρεάσουν τόσο τα λογιστικά υπόλοιπα των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, όσο και τις απαιτούμενες γνωστοποιήσεις για ενδεχόμενες απαιτήσεις και υποχρεώσεις κατά την ημερομηνία σύνταξης των Οικονομικών Καταστάσεων, όπως επίσης και το ύψος των εσόδων και εξόδων που αναγνωρίστηκαν κατά τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς.

Η χρήση των διαθέσιμων πληροφοριών και η εφαρμογή υποκειμενικής κρίσης, αποτελούν αναπόσπαστα στοιχεία για τη διενέργεια εκτιμήσεων στις ακόλουθες περιοχές: αποτίμηση μη διαπραγματεύσιμων σε οργανωμένη αγορά χρεογράφων, υποχρεώσεις παροχών στο προσωπικό μετά την έξοδο από την υπηρεσία, ασφαλιστικά αποθέματα, απομείωση αξίας απαιτήσεων, ανοιχτές φορολογικές χρήσεις και εκκρεμείς δικαστικές υποθέσεις. Τα πραγματικά μελλοντικά αποτελέσματα ενδέχεται να διαφέρουν από τις ανωτέρω εκτιμήσεις, ενώ οι αποκλίσεις ενδέχεται να έχουν σημαντική επίπτωση επί των Οικονομικών Καταστάσεων.

Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και σχετική αβεβαιότητα: Οι βασικές εκτιμήσεις και αξιολογικές κρίσεις οι οποίες αναφέρονται σε δεδομένα η εξέλιξη των οποίων θα μπορούσε να επηρεάσει τα κονδύλια των Οικονομικών Καταστάσεων τους επόμενους 12 μήνες, έχουν ως κάτωθι:

3.1 Αποτίμηση των ασφαλιστικών προβλέψεων*Ασφαλίσεις Ζωής*

Ο υπολογισμός των ασφαλιστικών αποθεμάτων Ζωής (μακροπρόθεσμα συμβόλαια) γίνεται με τη χρήση αναγνωρισμένων αναλογιστικών μεθόδων που βασίζονται μεταξύ άλλων σε παραδοχές για τη μελλοντική απόδοση επενδύσεων, θνησιμότητα, διαχειριστικά έξοδα, επιλογές και εγγυήσεις, ατυχήματα και εξαγορές. Τα ασφαλιστήρια συμβόλαια αποτιμούνται με βάση τις τιμές των παραμέτρων που ισχύουν κατά την έκδοσή τους. Τυχόν αποκλίσεις των εκτιμήσεων προβλέπονται με ένα περιθώριο ασφαλείας. Συνεπώς, νέες εκτιμήσεις παράγονται σε κάθε ημερομηνία σύνταξης Οικονομικών Καταστάσεων για να αποφασιστεί αν η επάρκεια είναι εξασφαλισμένη κάτω από το πρίσμα των τρεχουσών εκτιμήσεων.

Γενικές Ασφαλίσεις

Πέραν από την κατά περίπτωση εκτίμηση των προβλεπόμενων ποσών αποζημίωσης, εφαρμόζονται και στατιστικές τεχνικές που αποσκοπούν σε μια ασφαλέστερη συνολική εκτίμηση των μελλοντικών υποχρεώσεων και το σχηματισμό κατάλληλων αποθεμάτων. Οι τεχνικές αυτές βασίζονται στη μελέτη των ιστορικών δεδομένων για τον προσδιορισμό του τελικού κόστους και σε υποθέσεις σχετικά με το μέσο κόστος αποζημίωσης, τον μελλοντικό πληθωρισμό και τις μεταβολές των κανόνων του νομικού πλαισίου που εφαρμόζονται. Στη διαδικασία αυτή εντάσσεται και ο υπολογισμός των προβλέψεων για ζημιές που δεν έχουν γνωστοποιηθεί στις εταιρίες του Ομίλου μέχρι την ημερομηνία αποτίμησης.

3.2 Πρόβλεψη για φόρο εισοδήματος:

Η πρόβλεψη για φόρο εισοδήματος με βάση το ΔΛΠ 12 υπολογίζεται με εκτίμηση των φόρων που θα καταβληθούν στις φορολογικές αρχές και περιλαμβάνει τον τρέχοντα φόρο εισοδήματος για κάθε χρήση και πρόβλεψη για τους πρόσθετους φόρους που πιθανόν να προκύψουν σε φορολογικούς ελέγχους. Η τελική εκκαθάριση των φόρων εισοδήματος πιθανόν να αποκλίνει από τα σχετικά ποσά τα οποία έχουν καταχωρηθεί στις Οικονομικές Καταστάσεις.

3.3 Αναβαλλόμενος φόρος

Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις που αφορούν αποτιμητικές ζημιές ομολόγων, μετοχών και αμοιβαίων κεφαλαίων και εκπεστές προσωρινές διαφορές αναγνωρίζονται στην έκταση που πιθανολογείται ότι στο μέλλον θα υπάρξουν φορολογητέα κέρδη επαρκή να καλύψουν τις φορολογικές ζημιές και τις εκπεστές προσωρινές διαφορές. Για τον προσδιορισμό του ποσού των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων που θα αναγνωριστούν απαιτείται κρίση η οποία βασίζεται στην εκτίμηση του πιθανού χρόνου και επιπέδου πραγματοποίησης των φορολογητέων κερδών σε συνδυασμό με το μελλοντικό φορολογικό προγραμματισμό.

Η Διοίκηση της Εταιρίας θεωρεί ότι η πραγματοποίηση του υπολοίπου των αναγνωρισμένων αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων την 31 Δεκεμβρίου 2013 είναι περισσότερο πιθανή παρά όχι, βασιζόμενη σε εκτιμήσεις ότι

στο μέλλον θα υπάρξουν φορολογητέα κέρδη που είναι δυνατόν να συμψηφισθούν με κάθε κατηγορία ζημιών επί των οποίων σχηματίζεται αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση.

3.4 Απομείωση αξίας χαρτοφυλακίου επενδύσεων

Ο Όμιλος εφαρμόζει το ΔΛΠ 39 για τον προσδιορισμό χρεογράφων του χαρτοφυλακίου επενδύσεων που έχουν υποστεί απομείωση. Ο προσδιορισμός αυτός απαιτεί την εφαρμογή κρίσης σε σημαντικό βαθμό. Ειδικά για τις επενδύσεις σε μετοχές, μεταξύ άλλων παραγόντων, εάν έχει γίνει μια σημαντική ή παρατεταμένη μείωση της εύλογης αξίας της επένδυσης και υπολείπεται της λογιστικής της αξίας. Ο προσδιορισμός αυτός προϋποθέτει κρίση. Για να πραγματοποιήσει αυτή τη κρίση, η διοίκηση του Ομίλου εξετάζει, ανάμεσα σε άλλους παράγοντες, τη φυσιολογική διακύμανση της τιμής του χρεογράφου στην αγορά, την οικονομική κατάσταση και τη βραχυπρόθεσμη προοπτική της επιχείρησης στην οποία γίνεται η επένδυση, λαμβάνοντας υπόψη παράγοντες όπως η απόδοση του κλάδου που αυτή ανήκει, αλλαγές στη τεχνολογία, λειτουργικές και χρηματοδοτικές ταμειακές ροές.

3.5 Απομείωση αξίας χρεωστών ασφαλιστρών

Οι προβλέψεις επισφαλών χρεωστών ασφαλιστρών είναι η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας της απαίτησης και της αξίας των εκτιμώμενων μελλοντικών εισπράξεων ως αποτέλεσμα αξιολόγησης των ανείσπρακτων ασφαλιστρών και των πιθανών ζημιών που δύνανται να προκύψουν. Η αξιολόγηση των απαιτήσεων διενεργείται με τη χρήση συγκεκριμένης μεθοδολογίας και οδηγιών.

Η μεθοδολογία αυτή αποτελείται από δύο βασικά συστατικά μέρη: την ατομική αξιολόγηση και την αξιολόγηση σε συλλογικό επίπεδο.

Σε ατομικό επίπεδο, η αξία που η Διοίκηση εκτιμά ότι θα ανακτήσει από τον υπόχρεο προσδιορίζεται αφού ληφθούν υπόψη οι οικονομικές δυνατότητες του αντισυμβαλλομένου, τυχόν εξασφαλίσεις ή εγγυήσεις, δυνατότητα συμψηφισμού με υποχρεώσεις της Εταιρίας τρέχουσες ή μελλοντικές και το εύρος της συνεργασίας και το ιστορικό συμπεριφοράς στις συναλλαγές με την Εταιρία και τον Όμιλο.

Για την εκτίμηση της αξίας που θα ανακτηθεί σε συλλογικό επίπεδο, η Διοίκηση βασίζεται στην εμπειρία των τελευταίων ετών την οποία και προεκτείνει στο μέλλον λαμβάνοντας υπόψη τη μεταβολή της ποιότητας και του μεγέθους του χαρτοφυλακίου.

3.6 Απομείωση ενσώματων περιουσιακών στοιχείων και επενδυτικών ακινήτων

Ο Όμιλος και η Μητρική εξετάζουν στη λήξη κάθε περιόδου αν υπάρχουν ενδείξεις απομείωσης των ακινήτων τους, συγκρίνοντας τη λογιστική αξία τους με την εύλογη αξία τους, όπως αυτή εκτιμάται από πιστοποιημένους ανεξάρτητους εκτιμητές. Για τον υπολογισμό της εύλογης αξίας λαμβάνεται υπόψη η αξία παρόμοιων ακινήτων στην ίδια περιοχή, καθώς και τα μελλοντικά έσοδα από μισθωτικές συμβάσεις εν ισχύ για τα συγκεκριμένα ακίνητα. Εφόσον η εύλογη αξία υπολείπεται της λογιστικής αξίας, αυτό θεωρείται ένδειξη απομείωσης, και εφόσον πρόκειται για επενδυτικό ή κενό ακίνητο, η λογιστική αξία προσαρμόζεται στην εύλογη αξία, η οποία θεωρείται και ως ανακτήσιμη αξία για τα συγκεκριμένα ακίνητα. Σε ό,τι αφορά τα ακίνητα που ιδιοχρησιμοποιούνται από τον Όμιλο, για τον προσδιορισμό της ανακτήσιμης αξίας, λαμβάνεται υπόψη η αξία χρήσης για την εταιρία και διενεργείται απομείωση μόνο αν η ανακτήσιμη αξία υπολείπεται της λογιστικής αξίας.

3.7 Εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών μέσων

Στην περίπτωση που τα χρηματοοικονομικά μέσα δεν διαπραγματεύονται σε οργανωμένες χρηματιστηριακές αγορές ή οι τιμές τους δεν είναι διαθέσιμες, η εύλογη αξία τους προσδιορίζεται με τη χρήση διαφόρων μεθόδων αποτίμησης. Αυτές περιλαμβάνουν μεθόδους παρούσας αξίας, καθώς και άλλα μοντέλα που βασίζονται κυρίως σε προσδιορίσιμες κατ' αντικειμενικό τρόπο παραμέτρους (observable parameters) και σε μικρό βαθμό σε μη προσδιορίσιμες κατ' αντικειμενικό τρόπο παραμέτρους (non-observable parameters).

Τα μοντέλα αποτίμησης χρησιμοποιούνται κυρίως για την αποτίμηση παραγώγων χρηματοοικονομικών μέσων που διαπραγματεύονται εξωχρηματιστηριακά (OTC). Όλα τα μοντέλα αποτίμησης πριν χρησιμοποιηθούν, ελέγχονται ως προς την εγκυρότητά τους ενώ μεταγενέστερα υπόκεινται σε περιοδική αξιολόγηση από εξειδικευμένο προσωπικό, που είναι ανεξάρτητο από το προσωπικό που δημιούργησε το μοντέλο. Όπου είναι εφικτό, γίνεται σύγκριση των

αποτελεσμάτων που προκύπτουν από τα μοντέλα αποτίμησης τόσο με τις τιμές χρηματιστηριακών αγορών για παρόμοια χρηματοοικονομικά μέσα, όσο και με πραγματικές τιμές, με σκοπό τον περαιτέρω έλεγχο για την εγκυρότητα και αξιοπιστία των μοντέλων. Μεταξύ των μεταβλητών που ενσωματώνονται στα μοντέλα που χρησιμοποιούνται στον Όμιλο, περιλαμβάνονται πραγματικές και προβλεπόμενες τιμές και δείκτες αγοράς, όπως δείκτες διακύμανσης και χρονικές αξίες, δείκτες βάθους αγοράς και ρευστότητας.

Τα μοντέλα αυτά εφαρμόζονται με συνέπεια από περίοδο σε περίοδο, εξασφαλίζοντας έτσι τη συγκρισιμότητα και τη συνέχεια της αποτίμησης διαχρονικά. Ωστόσο, ο προσδιορισμός της εύλογης αξίας εμπεριέχει σημαντικό βαθμό κρίσης. Για το λόγο αυτό, ο Όμιλος επανεξετάζει τα αποτελέσματα που προκύπτουν από τα ανωτέρω μοντέλα, προκειμένου να καλύψει τους εγγενείς κινδύνους που συνδέονται με τα μοντέλα αποτίμησης (π.χ. παράμετροι, παραδοχές).

Παρόλο που σε ορισμένες περιπτώσεις ο προσδιορισμός των εύλογων αξιών προϋποθέτει σε αρκετά σημαντικό βαθμό τη διενέργεια κρίσης, η Διοίκηση πιστεύει ότι οι εύλογες αξίες που έχουν καταχωρηθεί στην κατάσταση οικονομικής θέσης καθώς και οι αλλαγές στις εύλογες αξίες που έχουν καταχωρηθεί στη κατάσταση των αποτελεσμάτων, έγιναν σύμφωνα με την αρχή της συντηρητικότητας και αντικατοπτρίζουν τις υφιστάμενες οικονομικές συνθήκες, βάσει των μηχανισμών ελέγχου και των διαδικασιών διασφάλισης που εφαρμόζονται.

3.8 Κόστος προγραμμάτων καθορισμένων παροχών

Το καθαρό κόστος προγραμμάτων καθορισμένων παροχών εκτιμάται με αναλογιστικές μεθόδους με τη χρήση παραδοχών για το επιτόκιο προεξόφλησης, την αύξηση αποδοχών, την κινητικότητα του προσωπικού και την αναμενόμενη απόδοση των περιουσιακών στοιχείων των προγραμμάτων. Η αύξηση των αποδοχών διαμορφώνεται ουσιαστικά βάσει της ετήσιας μισθολογικής πολιτικής του Ομίλου. Η αναμενόμενη μακροπρόθεσμη απόδοση των περιουσιακών στοιχείων των προγραμμάτων αντιπροσωπεύει τις εκτιμήσεις της Διοίκησης ως προς τη μέση απόδοση των επενδυμένων κεφαλαίων των προγραμμάτων.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 4: ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΙΝΔΥΝΩΝ

4.1 Πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων

Ο Όμιλος της Εθνικής Ασφαλιστικής θεωρεί την ύπαρξη αποτελεσματικού πλαισίου διαχείρισης κινδύνων βασικό παράγοντα περιορισμού της έκθεσης του σε κινδύνους και προστασίας των μετόχων και των ασφαλισμένων.

Ο Όμιλος για τον σκοπό αυτό, υιοθετεί πρακτικές και μεθοδολογίες διαχείρισης κινδύνων λαμβάνοντας υπόψη όλες τις σχετικές οδηγίες και απαιτήσεις της Εποπτικής Αρχής - Τράπεζα της Ελλάδος - και των Εποπτικών Αρχών που εποπτεύουν τις εταιρίες του Ομίλου, καθώς και της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος.

Για τον σκοπό αυτό έχουν συσταθεί Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων, Επιτροπή Διαχείρισης Ενεργητικού Παθητικού («ALCO») και έχει δημιουργηθεί Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων.

Οι κίνδυνοι που καλύπτονται από το πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων κατ' ελάχιστον είναι:

- Ασφαλιστικός κίνδυνος
- Πιστωτικός κίνδυνος
- Κίνδυνος Αγοράς
- Λειτουργικός κίνδυνος
- Κίνδυνος Ρευστότητας
- Κίνδυνος Συγκέντρωσης

Το σύστημα διαχείρισης κινδύνων περιλαμβάνει διαδικασίες εντοπισμού, μέτρησης, παρακολούθησης, ελέγχου και αναφοράς των κινδύνων.

Το πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων συμπληρώνουν η Διεύθυνση Κανονιστικής Συμμόρφωσης, η οποία έχει την ευθύνη για τη συμμόρφωση με τους ισχύοντες νόμους και εποπτικούς κανόνες, και η Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου, η οποία αναφέρεται απευθείας στο Διοικητικό Συμβούλιο μέσω της Επιτροπής Ελέγχου και ελέγχει την αποτελεσματικότητα του πλαισίου διαχείρισης κινδύνων και του περιβάλλοντος ελέγχου.

4.1.1 Επιτροπή διαχείρισης κινδύνων

Σκοπός της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων είναι η διαμόρφωση και εισήγηση στο Διοικητικό Συμβούλιο της στρατηγικής ανάληψης κινδύνων και διαχείρισης κεφαλαίων της Εταιρίας και του Ομίλου, καθώς και η ανασκόπηση αυτής, κατ' ελάχιστον ετησίως και αναθεώρηση της οποτεδήποτε κριθεί απαραίτητο. Επιπλέον, καθορίζει τις αρχές και εγκρίνει τις πολιτικές που θα πρέπει να διέπουν τη διαχείριση των κινδύνων. Η Επιτροπή μέσα από πλαίσιο τακτικών αναφορών αποσκοπεί στην εκτίμηση του είδους και του επιπέδου των αναλαμβανόμενων κινδύνων (risk profile).

Η Επιτροπή απαρτίζεται από κατ' ελάχιστο 3 μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου εκ των οποίων τουλάχιστον ένα μέλος είναι εκτελεστικό και ένα μη εκτελεστικό. Η λειτουργία της Επιτροπής διέπεται από εσωτερικό Κανονισμό.

4.1.2 Διεύθυνση διαχείρισης κινδύνων

Η Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων υποστηρίζει την Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων και τη Διοίκηση στην διαμόρφωση και αποτελεσματική λειτουργία του πλαισίου διαχείρισης κινδύνων. Συγκεκριμένα αποσκοπεί:

- Στην παρακολούθηση, στον έλεγχο, στην αξιολόγηση και αναφορά όλων των σημαντικών κινδύνων.
- Στην υποστήριξη των μονάδων ανάληψης κινδύνων παρέχοντάς τους κατάλληλες μεθοδολογίες και εργαλεία διαχείρισης κινδύνων.
- Στην εισήγηση πολιτικών διαχείρισης κινδύνου σχετικά με σημαντικούς κινδύνους που αναλαμβάνει η Εταιρία και ο Όμιλος.
- Στην υποβολή, σε συνεργασία με άλλες Μονάδες, σχεδίων δράσης για την προσαρμογή των αναλαμβανόμενων κινδύνων σε αποδεκτά επίπεδα.

4.1.3 Διαχείριση Ενεργητικού – Παθητικού

Η πολιτική διαχείρισης ενεργητικού και παθητικού αποσκοπεί στη σύνθεση του ισολογισμού με τρόπο που να περιορίζεται ο κίνδυνος ρευστότητας και η έκθεση σε επιτοκιακό και λοιπούς κινδύνους αγοράς.

Για το σκοπό αυτό έχει συσταθεί Επιτροπή Διαχείρισης Ενεργητικού – Παθητικού («ALCO»), εξουσιοδοτούμενη από την Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων, για τον σχεδιασμό και την εφαρμογή της στρατηγικής και της πολιτικής διάρθρωσης και διαχείρισης των στοιχείων ενεργητικού και παθητικού (Asset Liability Management), εντός του σχετικού πλαισίου που έχει τεθεί από την Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος.

Η παρακολούθηση της Διαχείρισης Ενεργητικού-Παθητικού έχει ανατεθεί στη Διεύθυνση Διαχείρισης Επενδύσεων.

4.2 Ασφαλιστικός κίνδυνος

Τα ασφαλιστήρια συμβόλαια που εκδίδουν η Μητρική και ο Όμιλος περιλαμβάνουν είτε ασφαλιστικό κίνδυνο είτε χρηματοοικονομικό κίνδυνο. Ο κίνδυνος αφορά στην πιθανότητα επέλευσης του ασφαλισμένου γεγονότος και της επακόλουθης ζημιάς. Ο κίνδυνος βασίζεται σε συμπτώσεις και για το λόγο αυτό είναι απρόβλεπτος.

Ο πρωταρχικός κίνδυνος που πιθανόν να αντιμετωπίσει ο Όμιλος από τα ασφαλιστήρια συμβόλαια που έχει εκδώσει είναι η απόκλιση από τις αντίστοιχες εκτιμήσεις του πραγματικού αριθμού ζημιών, του χρόνου επέλευσής τους και του ύψους της αποζημίωσης. Αυτό θα μπορούσε να συμβεί γιατί η συχνότητα ή/και η σφοδρότητα των ζημιών είναι μεγαλύτερες από τις εκτιμηθείσες. Ανάλογα με το ασφαλιστικό προϊόν, ο κίνδυνος αυτός επηρεάζεται από μεταβολές σε μακροοικονομικά μεγέθη, μεταβολές στη συμπεριφορά των ασφαλισμένων, μεταβολές στη δημόσια υγεία, από πανδημίες και καταστροφικά γεγονότα (σεισμούς, βιομηχανική καταστροφή, φωτιές, εξεγέρσεις, τρομοκρατία, κ.λπ.).

Η έκθεση στους παραπάνω κινδύνους μετριάζεται μέσω της διασποράς τους σε ένα πολυπληθές χαρτοφυλάκιο ασφαλιστηρίων συμβολαίων. Η διασπορά αυτή βελτιώνεται περαιτέρω μέσω της εφαρμογής επιλεκτικής πρακτικής ανάληψης των κινδύνων, κατάλληλης ανασφαλιστικής πολιτικής και εσωτερικών κανόνων λειτουργίας σε ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο πολιτικής διαχείρισης κινδύνου. Επιπλέον, η τιμολογιακή πολιτική βασίζεται σε παραδοχές και στατιστικές μελέτες, καθώς και στα εμπειρικά δεδομένα του Ομίλου, λαμβάνοντας υπόψη τις επικρατούσες τάσεις και τις τρέχουσες συνθήκες αγοράς.

Οι ανασφαλιστικές συμβάσεις διακρίνονται σε προαιρετικές, συμβατικές (αναλογικές και μη) και καταστροφικού τύπου (catastrophe reinsurance).

4.2.1 Ασφαλιστήρια συμβόλαια Ζωής

Τα ασφαλιστήρια συμβόλαια Ζωής που παρέχονται από τον Όμιλο περιλαμβάνουν ισόβια, μικτή, πρόσκαιρη ασφάλιση, πρόσκαιρη ασφάλιση με παροχή επιβίωσης, συνταξιοδοτικά προϊόντα, προϊόντα συνδεδεμένα με επενδύσεις (Unit-Linked) και συμπληρωματικές καλύψεις προσαρτημένες στα ασφαλιστήρια συμβόλαια ζωής.

Τα ασφαλιστήρια συμβόλαια Ζωής ασφαλίζουν γεγονότα τα οποία σχετίζονται με την ανθρώπινη ζωή (θάνατο ή επιβίωση). Τα συμβόλαια αυτά μπορεί να περιλαμβάνουν και συμπληρωματικές καλύψεις ασφάλισης ατυχημάτων και ασθενειών, καλύπτοντας τις συνέπειες της ανικανότητας ή την ανάγκη νοσηλείας εξαιτίας ατυχήματος ή και ασθένειας του ασφαλισμένου ή των εξαρτημένων μελών του.

Οι παροχές συνίστανται είτε στην καταβολή ορισμένου χρηματικού ποσού εφάπαξ ή σε περιοδικές προσόδους είτε στην αποκατάσταση της συγκεκριμένης οικονομικής ζημιάς που προήλθε από την επέλευση του γεγονότος.

Οι κύριοι κίνδυνοι στους οποίους εκτίθεται ο Όμιλος σχετικά με τα συμβόλαια Ζωής είναι οι ακόλουθοι:

Κίνδυνος θνησιμότητας: ο κίνδυνος που προκύπτει λόγω διαφοροποίησης μεταξύ του πραγματικού αριθμού των θανάτων και του αναμενόμενου αριθμού τους.

Κίνδυνος νοσηρότητας: ο κίνδυνος που προκύπτει λόγω διαφοροποίησης του κόστους αποζημιώσεων που σχετίζονται με νοσοκομειακές καλύψεις έναντι του εκτιμηθέντος κόστους.

Κίνδυνος επιβίωσης: ο κίνδυνος που προκύπτει λόγω μεγαλύτερης της εκτιμηθείσας, διάρκειας ζωής των ασφαλισμένων.

Κίνδυνος απόδοσης επενδύσεων: ο κίνδυνος που προκύπτει λόγω απόκλισης της πραγματικής απόδοσης έναντι της προσδοκώμενης.

Κίνδυνος εξόδων: ο κίνδυνος που προκύπτει λόγω, απόκλισης των πραγματικών εξόδων έναντι της σχετικής εκτίμησης.

Κίνδυνος ακυρωσιμότητας: ο κίνδυνος που προκύπτει λόγω ακύρωσης ή εξαγοράς των ασφαλιστηρίων συμβολαίων.

Βασικές παραδοχές

Η επιλογή των βασικών παραδοχών για την εκτίμηση των ασφαλιστικών αποθεμάτων προϋποθέτει βαθιά γνώση και αντικειμενική κρίση. Για την εκτίμηση των ασφαλιστικών προβλέψεων χρησιμοποιούνται βασικές παραδοχές οι οποίες βασίζονται στην εμπειρία του παρελθόντος, στα εμπειρικά δεδομένα του Ομίλου, στις τρέχουσες συνθήκες αγοράς, την ανάλυση του ανταγωνισμού και της αγοράς, καθώς και άλλες δημοσιευμένες πληροφορίες.

Οι ασφαλιστικές προβλέψεις αρχικά εκτιμώνται με βάση τις τιμές συγκεκριμένων παραμέτρων (αναμενόμενοι θάνατοι, αναμενόμενες ακυρώσεις συμβολαίων, προσδοκώμενες αποδόσεις επενδύσεων και προβλέψεις μελλοντικών διαχειριστικών εξόδων) οι οποίες ισχύουν κατά την έκδοση του ασφαλιστηρίου συμβολαίου, οπότε και αναλαμβάνεται ο κίνδυνος.

Επανεκτιμήσεις των αρχικών τιμών των παραμέτρων δημιουργούνται σε κάθε ημερομηνία σύνταξης των Οικονομικών Καταστάσεων, προκειμένου να εξεταστεί η επάρκεια των ασφαλιστικών προβλέψεων. Οι θεμελιώδεις παραδοχές, στις οποίες οι ασφαλιστικές προβλέψεις επιδεικνύουν ιδιαίτερη ευαισθησία, είναι οι ακόλουθες:

Θνησιμότητα: Οι παραδοχές βασίζονται σε πίνακες θνησιμότητας, σύμφωνα με το είδος της σύμβασης και με βάση τα ιστορικά στοιχεία που διατηρεί ο Όμιλος. Οι παραδοχές διαφοροποιούνται ανά φύλο.

Νοσηρότητα: Η συχνότητα και σφοδρότητα καθώς και η εξέλιξή τους ανά ηλικία και τύπο κάλυψης προέρχονται από την ιστορική εμπειρία.

Επενδυτική απόδοση: Οι αποδόσεις των επενδύσεων που επηρεάζουν το προσδοκώμενο επίπεδο μελλοντικών παροχών βασίζονται τόσο στις τρέχουσες αποδόσεις της αγοράς όσο και στις προβλέψεις μελλοντικών οικονομικών εξελίξεων.

Έξοδα: Οι εκτιμήσεις των λειτουργικών εξόδων περιλαμβάνουν το εκτιμώμενο κόστος διαχείρισης των εν ισχύ συμβολαίων. Το τρέχον επίπεδο εξόδων θεωρείται ως βάση για τις προσδοκώμενες εκτιμήσεις εξόδων, λαμβάνοντας υπόψη τις πληθωριστικές τάσεις.

Ποσοστά ακυρώσεων και εξαγορών: Οι ακυρώσεις αφορούν στον τερματισμό των συμβολαίων λόγω μη καταβολής ασφαλίσεων. Οι εξαγορές αφορούν στον εθελούσιο τερματισμό των συμβολαίων από τους ασφαλισμένους. Τα ποσοστά των συμβολαίων που τερματίζονται εκτιμώνται με στατιστικές μετρήσεις που βασίζονται στην εμπειρία του Ομίλου και ποικίλλουν ανάλογα με τον τύπο του προϊόντος.

Συντελεστής προεξόφλησης: Ο συντελεστής προεξόφλησης βασίζεται στην καμπύλη F960 EUR Government Benchmark BfV Curve.

Έλεγχος επάρκειας

Τα ασφαλιστικά προγράμματα του Κλάδου Ζωής ταξινομήθηκαν ανάλογα με τη φύση των αντίστοιχων καλύψεων σε τέσσερις κύριες κατηγορίες:

i. Ατομικά παραδοσιακά προγράμματα (απλή ασφάλεια θανάτου, μικτή, συνταξιοδοτικό πρόγραμμα κ.α.):

Ο έλεγχος βασίστηκε στην προβολή των μελλοντικών ταμειακών ροών χρησιμοποιώντας τρέχουσες υποθέσεις θνησιμότητας, ακυρωσιμότητας, επιτοκίου και εξόδων, για την προσδοκώμενη υπολειπόμενη διάρκεια των ασφαλιστηρίων συμβολαίων. Από την παραπάνω διαδικασία δεν προέκυψε η ανάγκη σχηματισμού επιπλέον αποθέματος.

ii. Ατομικά ασφαλιστήρια ζωής που συνδέονται με επενδύσεις (unit-linked) :

Αναλύθηκαν τόσο οι κίνδυνοι που σχετίζονται με τις παραμέτρους (θνησιμότητα, ακυρωσιμότητα, έξοδα, επιτόκιο) όσο και αυτοί που σχετίζονται με την εγγυημένη παροχή στη λήξη των ασφαλιστηρίων συμβολαίων. Παρά την αύξηση που σημείωσαν οι τιμές των μεριδίων των συνδεδεμένων κεφαλαίων το τελευταίο έτος, εξακολουθεί να είναι αναγκαίος ο σχηματισμός επιπλέον αποθέματος για την κάλυψη των εγγυήσεων προς τους ασφαλισμένους.

iii. Συνταξιούχοι που προέρχονται από ομαδικά συμβόλαια της μορφής DAF:

Από την εφαρμογή ανάλογης μεθοδολογίας με τα ατομικά ασφαλιστήρια προέκυψε η ανάγκη επιπλέον αποθέματος για την κάλυψη του κινδύνου μακροβιότητας.

iv. Συμπληρωματικές καλύψεις εξόδων νοσοκομειακής περίθαλψης:

Για τη διενέργεια του ελέγχου λήφθηκαν υπόψη οι τρέχουσες εκτιμήσεις για το επιτόκιο προεξόφλησης, τους δείκτες νοσηρότητας, τον ιατρικό πληθωρισμό των αποζημιώσεων, την ακυρωσιμότητα των συμβολαίων και την ετήσια αύξηση των ασφαλιστρών. Από την παραπάνω διαδικασία προέκυψε η ανάγκη σχηματισμού επιπλέον αποθέματος.

v. Λοιπές συμπληρωματικές καλύψεις:

Για τον έλεγχο επάρκειας λήφθηκαν υπόψη οι τρέχουσες εκτιμήσεις για το επιτόκιο προεξόφλησης, τους δείκτες ανικανότητας, την ακυρωσιμότητα των συμβολαίων και τα έξοδα. Από τον έλεγχο προέκυψε η ανάγκη σχηματισμού επιπλέον αποθέματος.

Ανάλυση ευαισθησίας

Η ανάλυση ευαισθησίας που απεικονίζεται παρακάτω πραγματοποιείται για τους παράγοντες εκείνους οι οποίοι θεωρούνται σημαντικοί (επιτόκιο προεξόφλησης, ποσοστά ακυρώσεων και ποσοστά νοσηρότητας) αναφορικά με την επίπτωση που επιφέρει η μεταβολή τους στο σύνολο των προβλέψεων που έχουν καταχωρηθεί.

Τα αποτελέσματα της ανάλυσης ευαισθησίας αφορούν στις υποχρεώσεις που συνδέονται με το χαρτοφυλάκιο των παραδοσιακών ασφαλίσεων ζωής, νοσοκομειακών καλύψεων του Ομίλου, τις παροχές προς τους συνταξιούχους που προέρχονται από ομαδικά προγράμματα DAF, καθώς και το χαρτοφυλάκιο συμβολαίων Unit Linked.

2013	Μεταβολή Παραδοχών	Επίπτωση στις Υποχρεώσεις
Επιτόκιο Προεξόφλησης	0,50%	(55.274)
	-0,50%	60.697
Ποσοστά Ακυρώσεων και Εξαγορών	Αύξηση κατά +10%	39.278
	Μείωση κατά -10%	(53.247)
Ποσοστά Νοσηρότητας	Αύξηση κατά +5%	76.491
	Μείωση κατά -5%	(76.172)

2012	Μεταβολή Παραδοχών	Επίπτωση στις Υποχρεώσεις
Επιτόκιο Προεξόφλησης	0,50%	(62.192)
	-0,50%	64.213
Ποσοστά Ακυρώσεων και Εξαγορών	Αύξηση κατά +10%	35.301
	Μείωση κατά -10%	(53.725)
Ποσοστά Νοσηρότητας	Αύξηση κατά +5%	81.341
	Μείωση κατά -5%	(80.910)

4.2.2 Γενικές Ασφαλίσεις

Τα προσφερόμενα προϊόντα καλύπτουν όλο το εύρος των γενικών ασφαλίσεων για κάλυψη προσωπικών, εμπορικών και βιομηχανικών κινδύνων που σχετίζονται με την απώλεια περιουσίας και την αστική ευθύνη έναντι τρίτων.

Η έκθεση στους παραπάνω κινδύνους μετριάζεται μέσω της διασποράς τους σε ένα πολυπληθές χαρτοφυλάκιο. Η διασπορά αυτή βελτιώνεται περαιτέρω μέσω της εφαρμογής επιλεκτικής πρακτικής αποδοχής των κινδύνων, κατάλληλης αντασφαλιστικής κάλυψης και εσωτερικών κανόνων λειτουργίας σε ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο πολιτικής διαχείρισης κινδύνου. Επιπλέον, η τιμολόγηση των προγραμμάτων βασίζεται στα εμπειρικά δεδομένα του Ομίλου, λαμβάνοντας υπόψη τις επικρατούσες τάσεις και τις τρέχουσες συνθήκες αγοράς.

Για την αντιμετώπιση συγκεκριμένων κινδύνων που σχετίζονται με πλήθος ζημιών και αντίστοιχων καταβολών αποζημιώσεων πέραν των αναμενόμενων μεγεθών, εφαρμόζονται κατάλληλες πρακτικές πρόληψης σε όλα τα επίπεδα λειτουργίας του Ομίλου:

Διαδικασία ανάληψης κινδύνων («underwriting»): Τα κριτήρια αποδοχής για όλους τους κλάδους ασφάλισης είναι τέτοια που εξασφαλίζουν τη γεωγραφική διασπορά των κινδύνων και την κατανομή τους σε διαφορετικούς τομείς δραστηριότητας. Επιπλέον, όπου αυτό κρίνεται απαραίτητο, επιβάλλονται ανώτατα όρια κάλυψης και κατώτατα όρια αποζημίωσης, που μειώνουν την ευθύνη του Ομίλου. Επίσης, σε πολλές περιπτώσεις οι ασφαλιστικές συμβάσεις περιλαμβάνουν εξαιρέσεις κάλυψης κινδύνων των οποίων, τόσο ο χρόνος επέλευσης, όσο και οι οικονομικές συνέπειες, είναι δύσκολο να εκτιμηθούν. Οι κίνδυνοι αυτοί είναι κυρίως αστικής ευθύνης ή περιβαλλοντικοί κίνδυνοι με δυσδιάκριτα αιτιογόνα γεγονότα και προσαγωγή ευθυνών.

Διαχείριση αποζημιώσεων: Η πολιτική διαχείρισης των ζημιών αποσκοπεί στην όσο το δυνατόν ταχύτερη καταβολή της αποζημίωσης και την αποφυγή φαινομένων εξαπάτησης του Ομίλου με ατυχήματα προκαλούμενα από δόλο.

Προβλέψεις εκκρεμών αποζημιώσεων: Πλέον της διαδικασίας φάκελο προς φάκελο για την εκτίμηση των προβλεπόμενων ποσών αποζημίωσης, εφαρμόζονται και στατιστικές τεχνικές που αποσκοπούν σε μια ασφαλέστερη συνολική εκτίμηση των μελλοντικών υποχρεώσεων και το σχηματισμό κατάλληλων αποθεμάτων. Στη διαδικασία αυτή εντάσσεται και ο υπολογισμός των προβλέψεων για ζημιές που έχουν συμβεί αλλά δεν έχουν γνωστοποιηθεί στον Όμιλο μέχρι την ημερομηνία αποτίμησης.

Αντασφαλιστική πολιτική: Η επιλογή κατάλληλης αντασφαλιστικής κάλυψης ποικίλλει ανάλογα με τη φύση των αναλαμβανόμενων κινδύνων, την κεφαλαιακή επάρκεια του Ομίλου για κάλυψη δυσμενών γεγονότων, συνυπολογίζοντας και το αντίστοιχο απαιτούμενο κόστος. Η δομή του τελικά επιλεγόμενου προγράμματος είναι τέτοια που να εξασφαλίζει κάλυψη για ασυνήθιστα μεγάλο πλήθος ζημιών ή μεμονωμένων αποζημιώσεων που αποκλίνουν σημαντικά από τα προσδοκώμενα μέσα μεγέθη. Ιδιαίτερη ευαισθησία επιδεικνύεται στην κάλυψη καταστροφικών φυσικών φαινομένων, κυρίως σεισμού, επιλέγοντας πρόγραμμα κάλυψης γεγονότων με πολύ μικρή πιθανότητα να συμβούν.

Έλεγχος επάρκειας

Στον Κλάδο Αυτοκινήτων, επεξεργάστηκαν ιστορικά δεδομένα βάσει των αναλυτικών κινήσεων ανά περίπτωση ζημιάς, για κάθε έτος ατυχήματος μετά το 2000 και εφαρμόστηκαν οι κλασσικές μέθοδοι προβολής των συσσωρευμένων πληρωμών, των επισυμβασών ζημιών, του μέσου κόστους ζημιών, καθώς και η μεθοδολογία Bornhuetter-Ferguson, της οποίας τα αποτελέσματα τελικά επιλέχθηκαν για την εκτίμηση του τελικού κόστους για κάθε έτος ατυχήματος.

Πίνακες εξέλιξης κόστους αποζημιώσεων

Στους παρακάτω πίνακες απεικονίζεται η εξέλιξη του συνολικού κόστους αποζημιώσεων για καθένα έτος ζημιάς από το 2006 έως το 2013. Επιπρόσθετα εμφανίζονται τα σωρευτικά ποσά πληρωμών, ούτως ώστε να είναι ευδιάκριτος ο επιμερισμός του εκάστοτε συνολικού κόστους σε πληρωμές που έχουν ήδη πραγματοποιηθεί και σε προβλέψεις μελλοντικών πληρωμών για τις ζημιές που βρίσκονται σε εκκρεμότητα. Για τα έτη πριν το 2006 απεικονίζεται, για λόγους συμφωνίας, το ποσό της τρέχουσας εκτίμησης για τα αποθέματα εκκρεμών ζημιών. Σημειώνεται ότι για την κάλυψη αστικής ευθύνης αυτοκινήτων το επιπλέον απόθεμα που σχηματίζεται, πέραν των κατά περίπτωση προβλέψεων, ως αποτέλεσμα του ελέγχου επάρκειας που πραγματοποιείται, συμπεριλαμβάνεται στις εκτιμήσεις που απεικονίζονται.

Για τις ασφαλίσσεις πυρός (δεύτερος μεγαλύτερος κλάδος, μετά τον κλάδο αυτοκινήτων) το συνολικό κόστος του έτους αποτελείται από το άθροισμα του σωρευτικού ποσού πληρωμών και το ποσό των κατά περίπτωση προβλέψεων, συμπεριλαμβανομένου του επιπλέον αποθέματος που σχηματίζεται για τον κλάδο ως αποτέλεσμα του ελέγχου επάρκειας που πραγματοποιήθηκε.

Σημειώνεται ότι τα αποθέματα εκκρεμών ζημιών για τους δύο μεγαλύτερους κλάδους υπερβαίνει το 80% του συνολικού αποθέματος εκκρεμών ζημιών για τις γενικές ασφαλίσσεις.

Εξέλιξη ζημιών κλάδου αστικής ευθύνης αυτοκινήτου				(Ποσά σε χιλιάδες €)						
Έτος ζημιάς	Ασφαλιστικές προβλέψεις προ του 2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Σύνολο
Έτος ζημιάς		100.498	106.398	112.686	135.934	200.266	139.999	82.448	64.174	
Μετά ένα έτος		103.718	113.424	107.060	137.945	192.000	138.205	83.366		
Μετά δύο έτη		100.128	108.062	105.031	138.932	195.589	146.783			
Μετά τρία έτη		98.128	107.932	100.017	139.186	199.350				
Μετά τέσσερα έτη		96.608	103.921	98.768	132.144					
Μετά πέντε έτη		93.454	101.829	93.215						
Μετά έξι έτη		93.268	100.999							
Μετά επτά έτη		91.636								
Τρέχουσα εκτίμηση σωρευμένων ζημιών		91.636	100.999	93.215	132.144	199.350	146.783	83.366	64.174	
Έτος ζημιάς		(32.400)	(33.346)	(32.875)	(38.993)	(59.995)	(34.316)	(21.222)	(15.647)	
Μετά ένα έτος		(51.460)	(53.533)	(53.489)	(65.182)	(87.307)	(57.612)	(32.540)		
Μετά δύο έτη		(61.376)	(64.173)	(60.424)	(72.543)	(97.666)	(66.494)			
Μετά τρία έτη		(68.405)	(69.988)	(65.565)	(80.789)	(108.425)				
Μετά τέσσερα έτη		(73.678)	(73.697)	(70.590)	(89.319)					
Μετά πέντε έτη		(75.693)	(79.679)	(74.618)						
Μετά έξι έτη		(78.249)	(83.135)							
Μετά επτά έτη		(80.075)								
Σωρευμένες πληρωθείσες αποζημιώσεις		(80.075)	(83.135)	(74.618)	(89.319)	(108.425)	(66.494)	(32.540)	(15.647)	
Συνολικό απόθεμα εκκρεμών ζημιών	49.598	11.561	17.864	18.597	42.825	90.925	80.289	50.826	48.527	411.012

Ετήσια Οικονομική Έκθεση 2013

Εξέλιξη ζημιών κλάδου πυρός										
(Ποσά σε χιλιάδες €)										
Έτος ζημιάς	Ασφαλιστικές προβλέψεις προ του 2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Σύνολο
Έτος ζημιάς		32.412	21.744	25.840	33.096	24.224	19.047	15.911	9.792	
Μετά ένα έτος		33.681	21.531	40.997	34.484	21.980	17.546	14.552		
Μετά δύο έτη		33.458	21.056	40.862	34.741	21.907	17.385			
Μετά τρία έτη		33.458	20.956	40.567	34.162	21.812				
Μετά τέσσερα έτη		32.789	21.241	38.400	33.195					
Μετά πέντε έτη		34.527	21.145	37.934						
Μετά έξι έτη		34.941	19.673							
Μετά επτά έτη		32.673								
Τρέχουσα εκτίμηση σωρευμένων ζημιών		32.673	19.673	37.934	33.195	21.812	17.385	14.552	9.792	
Έτος ζημιάς		(8.639)	(9.809)	(7.443)	(17.244)	(5.106)	(6.773)	(4.973)	(3.228)	
Μετά ένα έτος		(30.701)	(15.602)	(20.392)	(24.569)	(15.282)	(13.777)	(9.746)		
Μετά δύο έτη		(32.396)	(17.408)	(26.974)	(28.979)	(18.060)	(14.663)			
Μετά τρία έτη		(32.526)	(17.624)	(33.782)	(29.568)	(18.293)				
Μετά τέσσερα έτη		(32.570)	(17.916)	(35.655)	(29.624)					
Μετά πέντε έτη		(32.605)	(17.972)	(35.776)						
Μετά έξι έτη		(32.606)	(17.981)							
Μετά επτά έτη		(32.606)								
Σωρευμένες πληρωθείσες αποζημιώσεις		(32.606)	(17.981)	(35.776)	(29.624)	(18.293)	(14.663)	(9.746)	(3.228)	
Συνολικό απόθεμα εκκρεμών ζημιών	5.131	67	1.692	2.158	3.571	3.519	2.722	4.806	6.564	30.230

4.3 Συγκέντρωση πιστωτικού κινδύνου

Ο Όμιλος δεν έχει σημαντική συγκέντρωση πιστωτικού κινδύνου, από τα συμβαλλόμενα, με αυτόν, μέρη. Η μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο αντανακλάται από το ύψος του κάθε στοιχείου του ενεργητικού. Κύριοι αντισυμβαλλόμενοι στους οποίους ο Όμιλος είναι εκτεθειμένος σε πιστωτικό κίνδυνο, είναι οι αντασφαλιστές, οι οποίοι μπορεί να μην είναι σε θέση να καλύψουν την αναλογία τους επί των ασφαλιστικών αποζημιώσεων που έχουν ήδη καταβληθεί στους δικαιούχους, οι ασφαλιζόμενοι, οι οποίοι μπορεί να μην δύνανται να καταβάλλουν τα ποσά ασφαλίσεων που είναι απαιτητά και οι συνεργαζόμενοι με τον Όμιλο (πράκτορες και λοιποί).

Η πολιτική του Ομίλου είναι να συνάπτει συναλλαγές με τρίτους που ικανοποιούν υψηλά κριτήρια και έχουν υψηλό επίπεδο πιστωτικής αξιοπιστίας.

Έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζεται η μέγιστη έκθεση του Ομίλου και της Μητρικής Εταιρίας σε πιστωτικό κίνδυνο ανά περιουσιακό στοιχείο όπως αυτά εμφανίζονται στην κατάσταση οικονομικής θέσης.

31 Δεκεμβρίου 2013		ΟΜΙΛΟΣ Unit			ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ Unit		
	Σημ.	Λοιπά	Linked	Σύνολο	Λοιπά	Linked	Σύνολο
		(Ποσά σε χιλιάδες €)			(Ποσά σε χιλιάδες €)		
Αξιόγραφα διακρατούμενα ως τη λήξη	26	124.535	-	124.535	124.535	-	124.535
Αξιόγραφα διαθέσιμα προς πώληση	27						
- Ομόλογα		736.040	-	736.040	730.861	-	730.861
- Μετοχές		33.569	-	33.569	33.569	-	33.569
- Αμοιβαία κεφάλαια		225.388	-	225.388	225.388	-	225.388
Αξιόγραφα σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	28						
Αξιόγραφα διαθέσιμα για εμπορική εκμετάλλευση							
- Ομόλογα		681	-	681	-	-	-
- Μετοχές		297	-	297	-	-	-
- Αμοιβαία κεφάλαια		1.229	-	1.229	1.229	-	1.229
Αξιόγραφα σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων							
- Unit Linked (Συμβόλαια που μεταφέρουν τον χρηματοοικονομικό κίνδυνο στον ασφαλισμένο)		-	382.310	382.310	-	366.907	366.907
- Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα		9.287	-	9.287	9.287	-	9.287
Αξιόγραφα κατατασσόμενα ως δάνεια και απαιτήσεις	29	207.666	-	207.666	207.666	-	207.666
Χρεώστες ασφαλιστών και λοιπές απαιτήσεις	31	253.162	-	253.162	229.086	-	229.086
Απαιτήσεις από αντασφαλιστικές δραστηριότητες	32	125.142	-	125.142	117.778	-	117.778
Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα	33	872.921	-	872.921	853.130	-	853.130
Συνολικός πιστωτικός κίνδυνος		2.589.917	382.310	2.972.227	2.532.529	366.907	2.899.436

31 Δεκεμβρίου 2012		ΟΜΙΛΟΣ Unit			ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ Unit		
	Σημ.	Λοιπά	Linked	Σύνολο	Λοιπά	Linked	Σύνολο
		(Ποσά σε χιλιάδες €)			(Ποσά σε χιλιάδες €)		
Αξιόγραφα διακρατούμενα ως τη λήξη	26	133.218	-	133.218	133.218	-	133.218
Αξιόγραφα διαθέσιμα προς πώληση	27						
- Ομόλογα		471.443	-	471.443	466.540	-	466.540
- Μετοχές		26.618	-	26.618	26.618	-	26.618
- Αμοιβαία κεφάλαια		182.736	-	182.736	182.736	-	182.736
Αξιόγραφα σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	28						
Αξιόγραφα διαθέσιμα για εμπορική εκμετάλλευση							
- Ομόλογα		650	-	650	-	-	-
- Μετοχές		311	-	311	-	-	-
- Αμοιβαία κεφάλαια		3.186	-	3.186	3.186	-	3.186
Αξιόγραφα σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων							
- Unit Linked (Συμβόλαια που μεταφέρουν τον χρηματοοικονομικό κίνδυνο στον ασφαλισμένο)		-	306.310	306.310	-	290.223	290.223
- Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα		9.228	-	9.228	9.228	-	9.228
Αξιόγραφα κατατασσόμενα ως δάνεια και απαιτήσεις	29	196.819	-	196.819	196.819	-	196.819
Χρεώστες ασφαλιστών και λοιπές απαιτήσεις	31	293.494	-	293.494	263.237	-	263.237
Απαιτήσεις από αντασφαλιστικές δραστηριότητες	32	84.232	-	84.232	76.662	-	76.662
Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα	33	1.012.073	-	1.012.073	992.142	-	992.142
Συνολικός πιστωτικός κίνδυνος		2.414.008	306.310	2.720.318	2.350.386	290.223	2.640.609

Ο παρακάτω πίνακας παρέχει ανάλυση των αξιογράφων στις 31 Δεκεμβρίου 2013 και 31 Δεκεμβρίου 2012 ανά πιστοληπτική διαβάθμιση και κατηγορία επένδυσης, σύμφωνα με τις αξιολογήσεις του οίκου αξιολόγησης Standard and Poors (S&P) ή κάποιου αντίστοιχου οίκου αξιολόγησης. Η κατηγορία AAA αποτελεί τον μεγαλύτερο συντελεστή διαβάθμισης.

Ετήσια Οικονομική Έκθεση 2013

Πιστοληπτική διαβάθμιση

Κατηγορία επένδυσης

31 Δεκεμβρίου 2013

Αξιόγραφα διακρατούμενα ως τη λήξη

Αξιόγραφα διαθέσιμα προς πώληση

- Ομόλογα

- Μετοχές

- Αμοιβαία κεφάλαια

Αξιόγραφα σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων

Αξιόγραφα διαθέσιμα για εμπορική εκμετάλλευση

- Ομόλογα

- Μετοχές

- Αμοιβαία κεφάλαια

Αξιόγραφα σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων

- Unit Linked (Συμβόλαια που μεταφέρουν τον

χρηματοοικονομικό κίνδυνο στον ασφαλισμένο)

- Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα

Αξιόγραφα κατατασσόμενα ως δάνεια και απαιτήσεις

Συνολικός πιστωτικός κίνδυνος

ΟΜΙΛΟΣ										
AAA	AA	A	BBB	BB	B	CCC	CC	Χωρίς βαθμ/γία	Σύνολο	
Άριστη	Ικανοποιητική				Μη ικανοποιητική					
(Ποσά σε χιλιάδες €)										
	57.187	-	-	-	67.348	-	-	-	124.535	
20.399	187.454	45.316	138.198	181.218	139.936	-	-	23.519	736.040	
-	-	-	-	15.716	-	-	789	-	33.569	
-	-	-	-	-	-	-	-	225.388	225.388	
38	-	-	-	-	88	-	555	-	681	
-	-	-	-	-	-	-	297	-	297	
-	-	-	-	-	-	-	-	1.229	1.229	
-	-	10.572	170	179	6.595	-	204.808	1.318	382.310	
-	-	-	9.287	-	-	-	-	-	9.287	
-	-	9.535	-	-	-	128.139	53.997	15.995	207.666	
20.437	244.641	65.423	147.655	197.113	213.967	334.291	55.612	441.863	1.721.002	

Πιστοληπτική διαβάθμιση

Κατηγορία επένδυσης

31 Δεκεμβρίου 2012

Αξιόγραφα διακρατούμενα ως τη λήξη

Αξιόγραφα διαθέσιμα προς πώληση

- Ομόλογα

- Μετοχές

- Αμοιβαία κεφάλαια

Αξιόγραφα σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων

Αξιόγραφα διαθέσιμα για εμπορική εκμετάλλευση

- Ομόλογα

- Μετοχές

- Αμοιβαία κεφάλαια

Αξιόγραφα σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων

- Unit Linked (Συμβόλαια που μεταφέρουν τον

χρηματοοικονομικό κίνδυνο στον ασφαλισμένο)

- Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα

Αξιόγραφα κατατασσόμενα ως δάνεια και απαιτήσεις

Συνολικός πιστωτικός κίνδυνος

AAA	AA	A	BBB	BB	B	CCC	CC	Χωρίς βαθμ/γία	Σύνολο
Άριστη	Ικανοποιητική				Μη ικανοποιητική				
(Ποσά σε χιλιάδες €)									
58.184	-	-	-	-	62.414	12.620	-	-	133.218
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10.061	115.800	87.411	35.270	10.111	158.567	52.373	1.850	-	471.443
-	-	-	3.451	2.382	5.253	1.013	-	14.519	26.618
-	-	-	-	-	-	-	-	182.736	182.736
138	-	-	-	358	-	-	154	-	650
-	-	-	-	-	-	-	311	-	311
-	-	-	-	-	-	-	-	3.186	3.186
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.266	5.128	875	593	1.032	5.832	0	140.466	3.333	147.784
-	-	-	7.628	-	1.600	-	-	-	9.228
-	-	9.513	-	-	-	91.894	81.912	13.500	196.819
69.649	120.928	97.799	46.942	13.883	233.666	298.366	87.560	361.725	1.330.519

Πιστοληπτική διαβάθμιση

Κατηγορία επένδυσης

31 Δεκεμβρίου 2013

Αξιόγραφα διακρατούμενα ως τη λήξη

Αξιόγραφα διαθέσιμα προς πώληση

- Ομόλογα

- Μετοχές

- Αμοιβαία κεφάλαια

Αξιόγραφα σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων

Αξιόγραφα διαθέσιμα για εμπορική εκμετάλλευση

- Ομόλογα

- Μετοχές

- Αμοιβαία κεφάλαια

Αξιόγραφα σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων

- Unit Linked (Συμβόλαια που μεταφέρουν τον

χρηματοοικονομικό κίνδυνο στον ασφαλισμένο)

- Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα

Αξιόγραφα κατατασσόμενα ως δάνεια και απαιτήσεις

Συνολικός πιστωτικός κίνδυνος

ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ									
AAA	AA	A	BBB	BB	B	CCC	CC	Χωρίς βαθμ/γία	Σύνολο
Άριστη	Ικανοποιητική				Μη ικανοποιητική				
(Ποσά σε χιλιάδες €)									
-	57.187	-	-	-	67.348	-	-	-	124.535
20.399	187.454	45.316	138.198	176.039	139.936	-	-	23.519	730.861
-	-	-		15.716		789	-	17.064	33.569
-	-	-	-	-	-	-	-	225.388	225.388
-	-	-		-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-		-	-	-	-	-	1.229	1.229
-	-	10.060	-	-	5.888	193.613	-	157.346	366.907
-	-		9.287	-	-	-	-	-	9.287
-	-	9.535	-	-	-	128.139	53.997	15.995	207.666
20.399	187.454	64.911	147.485	191.755	213.172	322.541	53.997	440.541	1.699.442

Πιστοληπτική διαβάθμιση Κατηγορία επένδυσης	AAA	AA	A	BBB	BB	B	CCC	CC	Χωρίς βαθμ/γία	Σύνολο
	Άριστη	Ικανοποιητική				Μη ικανοποιητική				
31 Δεκεμβρίου 2012	(Ποσά σε χιλιάδες €)									
Αξιόγραφα διακρατούμενα ως τη λήξη	58.184	-	-	-	-	62.414	12.620	-	-	133.218
Αξιόγραφα διαθέσιμα προς πώληση										
- Ομόλογα	10.061	115.800	87.411	35.270	5.208	158.567	52.373	1.850		466.540
- Μετοχές	-	-	-	3.451	2.382	5.253	1.013	-	14.519	26.618
- Αμοιβαία κεφάλαια	-	-	-	-	-	-	-	-	182.736	182.736
Αξιόγραφα σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων										
Αξιόγραφα διαθέσιμα για εμπορική εκμετάλλευση										
- Ομόλογα	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- Μετοχές	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- Αμοιβαία κεφάλαια	-	-	-	-	-	-	-	-	3.186	3.186
Αξιόγραφα σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων										
- Unit Linked (Συμβόλαια που μεταφέρουν τον χρηματοοικονομικό κίνδυνο στον ασφαλισμένο)	1.266	4.852	-	-	-	4.174	129.454	3.333	147.143	290.223
- Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	-	-	-	9.228	-	-	-	-	-	9.228
Αξιόγραφα κατατασσόμενα ως δάνεια και απαιτήσεις	-	-	9.513	-	-	-	91.894	81.912	13.500	196.819
Συνολικός πιστωτικός κίνδυνος	69.511	120.652	96.924	47.949	7.590	167.994	287.354	87.095	361.084	1.308.568

Ο παρακάτω πίνακας παρέχει πληροφορίες σχετικά με την έκθεση του Ομίλου και της Μητρικής Εταιρίας σε πιστωτικό κίνδυνο και βασίζεται στην χρονοανάλυση των ληξιπρόθεσμων μη απομειωμένων απαιτήσεων.

ΟΜΙΛΟΣ	31/12/2013				31/12/2012			
	181 to 360			Σύνολο ληξιπρόθεσμων, μη απομειωμένων απαιτήσεων	181 to 360			Σύνολο ληξιπρόθεσμων, μη απομειωμένων απαιτήσεων
	<180 ημέρες	ημέρες	>360 ημέρες		<180 ημέρες	ημέρες	>360 ημέρες	
	(Ποσά σε χιλιάδες €)				(Ποσά σε χιλιάδες €)			
Χρεώστες ασφαλιστρών	157.284	5.688	69.882	232.854	175.811	14.871	74.261	264.943
Απαιτήσεις από αντασφαλιστικές δραστηριότητες	125.142	-	2.923	128.065	84.232	-	2.637	86.869
Σύνολο	282.426	5.688	72.805	360.919	260.043	14.871	76.898	351.812

ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	31/12/2013				31/12/2012			
	181 - 360			Σύνολο ληξιπρόθεσμων, μη απομειωμένων απαιτήσεων	181 to 360			Σύνολο ληξιπρόθεσμων, μη απομειωμένων απαιτήσεων
	<180 ημέρες	ημέρες	>360 ημέρες		<180 ημέρες	ημέρες	>360 ημέρες	
	(Ποσά σε χιλιάδες €)				(Ποσά σε χιλιάδες €)			
Χρεώστες ασφαλιστρών	142.749	5.688	68.806	217.243	161.276	14.871	73.185	249.332
Απαιτήσεις από αντασφαλιστικές δραστηριότητες	117.778	-	2.923	120.701	76.662	-	2.637	79.299
Σύνολο	260.527	5.688	71.729	337.944	237.938	14.871	75.822	328.631

Να σημειωθεί ότι ο Όμιλος ετοίμασε τις παραπάνω αναλύσεις βασιζόμενος στις αξιολογήσεις της Standard and Poors (S&P) ή κάποιου αντίστοιχου οίκου αξιολόγησης. Ο Όμιλος δεν έχει, μέχρι σήμερα, αναπτύξει ένα εσωτερικό μοντέλο αξιολόγησης προκειμένου να κατηγοριοποιήσει τις απαιτήσεις του. Δεν υπάρχουν ληξιπρόθεσμες απαιτήσεις που αφορούν τις θυγατρικές εταιρίες του Ομίλου.

Τα ληξιπρόθεσμα υπόλοιπα “Χρεώστες ασφαλιστρών” και “Απαιτήσεις από αντασφαλιστικές δραστηριότητες” που αναλύονται ανωτέρω έχουν μειωθεί με την αντίστοιχη πρόβλεψη επισφάλειας (βλ. Σημείωση 31 και 32 αντίστοιχα), για τον υπολογισμό της οποίας έχουν ληφθεί υπόψη και οι εγγυήσεις και δεσμεύσεις ακινήτων υπέρ της Εταιρίας. Τα χρηματοπιστωτικά και μη, περιουσιακά στοιχεία, ελέγχονται για απομείωση σύμφωνα με τις λογιστικές αρχές του Ομίλου, όπως αναλύονται στη σημείωση 2.

4.4 Κίνδυνος ρευστότητας

Ο Όμιλος διαχειρίζεται τον κίνδυνο ρευστότητας με τη συνεχή παρακολούθηση των χρηματοροών του Προϋπολογίζει και παρακολουθεί τις χρηματοροές του και ενεργεί κατάλληλα ώστε να υπάρχουν ρευστά διαθέσιμα και αξιοποιήσιμα τραπεζικά πιστωτικά όρια.

Στον παρακάτω πίνακα αναλύεται η ωρίμανση των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων του Ομίλου και της Μητρικής Εταιρίας.

ΟΜΙΛΟΣ						
	Μέχρι ένα έτος	1-3 έτη	4-8 έτη	Πάνω από 8 έτη	DAF	Σύνολο
31 Δεκεμβρίου 2013	<i>(Ποσά σε χιλιάδες €)</i>					
Μαθηματικά αποθέματα, τεχνικές ασφαλιστικές προβλέψεις και ομαδικά επενδυτικά συμβόλαια (DAF)	430.232	368.002	567.427	797.114	190.983	2.353.758
Χρηματοοικονομικές και λοιπές υποχρεώσεις	461.866	7.578	12.987	54.335	-	536.765
Φόρος εισοδήματος	19.429	-	-	-	-	19.429
Υποχρεώσεις αντασφαλιστικών δραστηριοτήτων	17.328	-	-	-	-	17.328
Υποχρεώσεις παροχών προς το προσωπικό	0	(66)	(52)	1.634	-	1.516
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	-	643	-	-	-	643
Σύνολο Υποχρεώσεων	928.854	376.156	580.362	853.083	190.983	2.929.439

	Μέχρι ένα έτος	1-3 έτη	4-8 έτη	Πάνω από 8 έτη	DAF	Σύνολο
31 Δεκεμβρίου 2012	<i>(Ποσά σε χιλιάδες €)</i>					
Μαθηματικά αποθέματα, τεχνικές ασφαλιστικές προβλέψεις και ομαδικά επενδυτικά συμβόλαια (DAF)	437.085	445.864	607.668	755.384	150.358	2.396.360
Χρηματοοικονομικές και λοιπές υποχρεώσεις	328.964	-	-	50.348	-	379.313
Φόρος εισοδήματος	181	-	-	-	-	181
Υποχρεώσεις αντασφαλιστικών δραστηριοτήτων	16.309	-	-	-	-	16.309
Υποχρεώσεις παροχών προς το προσωπικό	792	351	994	8.410	-	10.547
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	-	585	-	-	-	585
Σύνολο Υποχρεώσεων	783.332	446.800	608.662	814.142	150.358	2.803.295

ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ						
	Μέχρι ένα έτος	1-3 έτη	4-8 έτη	Πάνω από 8 έτη	DAF	Σύνολο
31 Δεκεμβρίου 2013	<i>(Ποσά σε χιλιάδες €)</i>					
Μαθηματικά αποθέματα, τεχνικές ασφαλιστικές προβλέψεις και ομαδικά επενδυτικά συμβόλαια (DAF)	397.790	365.960	566.281	793.980	190.983	2.314.994
Χρηματοοικονομικές και λοιπές υποχρεώσεις	451.290	7.578	12.987	54.335		526.189
Φόρος εισοδήματος	19.293	-				19.293
Υποχρεώσεις αντασφαλιστικών δραστηριοτήτων	18.693					18.693
Υποχρεώσεις παροχών προς το προσωπικό	0	(66)	(52)	1.474		1.356
Σύνολο Υποχρεώσεων	887.065	373.471	579.216	849.789	190.983	2.880.525

	Μέχρι ένα έτος	1-3 έτη	4-8 έτη	Πάνω από 8 έτη	DAF	Σύνολο
31 Δεκεμβρίου 2012	<i>(Ποσά σε χιλιάδες €)</i>					
Μαθηματικά αποθέματα, τεχνικές ασφαλιστικές προβλέψεις και ομαδικά επενδυτικά συμβόλαια (DAF)	402.744	444.113	606.443	752.888	150.358	2.356.547
Χρηματοοικονομικές και λοιπές υποχρεώσεις	313.034	-	-	50.348	-	363.382
Φόρος εισοδήματος	1	-	-	-	-	1
Υποχρεώσεις αντασφαλιστικών δραστηριοτήτων	18.071	-	-	-	-	18.071
Υποχρεώσεις παροχών προς το προσωπικό	792	351	994	8.245	-	10.382
Σύνολο Υποχρεώσεων	734.642	444.464	607.437	811.481	150.358	2.748.383

Σημειώνεται ότι η ληκτότητα των υποχρεώσεων που αφορούν στα επενδυτικά προϊόντα DAF, εμφανίζεται ξεχωριστά καθώς εξαρτάται από τις αποφάσεις των αντίστοιχων ασφαλισμένων.

Στον παρακάτω πίνακα αναλύεται η εκτιμώμενη ανακτησιμότητα ή τακτοποίηση των απαιτήσεων.

ΟΜΙΛΟΣ	Βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις*	Μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	Unit-Linked	Συνολικές απαιτήσεις
31 Δεκεμβρίου 2013	(Ποσά σε χιλιάδες €)			
Ενσώματα περιουσιακά στοιχεία	-	127.759	-	127.759
Επενδύσεις σε ακίνητα	-	106.090	-	106.090
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	-	8.437	-	8.437
Προμήθειες και άλλα έξοδα παραγωγής επομένων χρήσεων (ΜΕΠ)	21.231	22.636	-	43.867
Επενδύσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις	-	4.206	-	4.206
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	10.752	167.384	-	178.136
Αξιόγραφα διακρατούμενα ως τη λήξη	-	124.535	-	124.535
Αξιόγραφα διαθέσιμα προς πώληση	173.377	821.620	-	994.997
Αξιόγραφα σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	335	11.159	382.310	393.804
Αξιόγραφα κατατασσόμενα ως δάνεια και απαιτήσεις	-	207.666	-	207.666
Χρεώστες ασφαλιστρών και λοιπές απαιτήσεις	184.549	68.612	-	253.162
Απαιτήσεις από αντασφαλιστικές δραστηριότητες	125.142	-	-	125.142
Απαιτήσεις από φόρο εισοδήματος	33.053	(18.576)	-	14.477
Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα	872.921	-	-	872.921
Σύνολο Ενεργητικού	1.421.360	1.651.529	382.310	3.455.199

ΟΜΙΛΟΣ	Βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις*	Μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	Unit-Linked	Συνολικές απαιτήσεις
31 Δεκεμβρίου 2012	(Ποσά σε χιλιάδες €)			
Ενσώματα περιουσιακά στοιχεία	-	131.367	-	131.367
Επενδύσεις σε ακίνητα	-	111.591	-	111.591
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	-	7.831	-	7.831
Προμήθειες και άλλα έξοδα παραγωγής επομένων χρήσεων (ΜΕΠ)	11.119	36.188	-	47.307
Επενδύσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις	-	3.323	-	3.323
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	2.849	139.482	-	142.331
Αξιόγραφα διακρατούμενα ως τη λήξη	12.620	120.598	-	133.218
Αξιόγραφα διαθέσιμα προς πώληση	202.713	478.084	-	680.797
Αξιόγραφα σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	311	13.064	306.310	319.685
Αξιόγραφα κατατασσόμενα ως δάνεια και απαιτήσεις	-	196.819	-	196.819
Χρεώστες ασφαλιστρών και λοιπές απαιτήσεις	234.743	58.751	-	293.494
Απαιτήσεις από αντασφαλιστικές δραστηριότητες	84.232	-	-	84.232
Απαιτήσεις από φόρο εισοδήματος	23.229	-	-	23.229
Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα	1.012.073	-	-	1.012.073
Σύνολο Ενεργητικού	1.583.889	1.297.098	306.310	3.187.297

*Αναμενόμενη ανάκτηση ή λήξη εντός 12 μηνών από την ημερομηνία αναφοράς των Οικονομικών Καταστάσεων.

Οι βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες απαιτήσεις αφορούν στοιχεία του ενεργητικού που σχετίζονται με τους Κλάδους Ζωής, τους Κλάδους Ζημιών και τα επενδυτικά συμβόλαια DAF.

ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	Βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις*	Μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	Unit-Linked	Συνολικές απαιτήσεις
31 Δεκεμβρίου 2013	(Ποσά σε χιλιάδες €)			
Ενσώματα περιουσιακά στοιχεία	-	121.140	-	121.140
Επενδύσεις σε ακίνητα	-	106.090	-	106.090
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	-	5.524	-	5.524
Προμήθειες και άλλα έξοδα παραγωγής επομένων χρήσεων (ΜΕΠ)	20.105	22.412	-	42.517
Επενδύσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις	-	16.349	-	16.349
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	10.739	167.352	-	178.091
Αξιόγραφα διακρατούμενα ως τη λήξη	-	124.535	-	124.535
Αξιόγραφα διαθέσιμα προς πώληση	172.505	817.313	-	989.818
Αξιόγραφα σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	-	10.516	366.907	377.423
Αξιόγραφα κατατασσόμενα ως δάνεια και απαιτήσεις	-	207.666	-	207.666
Χρεώστες ασφαλιστρών και λοιπές απαιτήσεις	162.441	66.644	-	229.086
Απαιτήσεις από αντασφαλιστικές δραστηριότητες	117.778	-	-	117.778
Απαιτήσεις από φόρο εισοδήματος	32.989	(18.576)	-	14.413
Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα	853.130	-	-	853.130
Σύνολο Ενεργητικού	1.369.687	1.646.966	366.907	3.383.560

ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	Βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις*	Μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	Unit-Linked	Συνολικές απαιτήσεις
31 Δεκεμβρίου 2012	(Ποσά σε χιλιάδες €)			
Ενσώματα περιουσιακά στοιχεία	-	124.406	-	124.406
Επενδύσεις σε ακίνητα	-	111.591	-	111.591
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	-	4.892	-	4.892
Προμήθειες και άλλα έξοδα παραγωγής επομένων χρήσεων (ΜΕΠ)	11.119	35.107	-	46.226
Επενδύσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις	-	16.349	-	16.349
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	2.836	139.482	-	142.318
Αξιόγραφα διακρατούμενα ως τη λήξη	12.620	120.598	-	133.218
Αξιόγραφα διαθέσιμα προς πώληση	199.686	476.208	-	675.894
Αξιόγραφα σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	-	12.414	290.223	302.637
Αξιόγραφα κατατασσόμενα ως δάνεια και απαιτήσεις	-	196.819	-	196.819
Χρεώστες ασφαλιστρών και λοιπές απαιτήσεις	206.454	56.783	-	263.237
Απαιτήσεις από αντασφαλιστικές δραστηριότητες	76.662	-	-	76.662
Απαιτήσεις από φόρο εισοδήματος	23.134	-	-	23.134
Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα	992.142	-	-	992.142
Σύνολο Ενεργητικού	1.524.653	1.294.649	290.223	3.109.525

*Αναμενόμενη ανάκτηση ή λήξη εντός 12 μηνών από την ημερομηνία των Οικονομικών Καταστάσεων.

Οι βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες απαιτήσεις αφορούν στοιχεία του ενεργητικού που σχετίζονται με τους Κλάδους Ζωής, τους Κλάδους Ζημιών και τα επενδυτικά συμβόλαια DAF.

4.5 Κίνδυνος αγοράς

Ο κίνδυνος αγοράς αφορά την πιθανότητα απωλειών λόγω μεταβολής στο επίπεδο ή στη μεταβλητότητα των τιμών αγοράς, όπως είναι οι τιμές των μετοχών, επιτοκίων και συναλλαγματικών διαφορών, που επηρεάζουν άμεσα τον κίνδυνο εύλογης αξίας. Ο Όμιλος και η Μητρική Εταιρία εφαρμόζει σύγχρονες μεθόδους για τη μέτρηση του κινδύνου αγοράς, όπως η αποτίμηση Αξίας σε Κίνδυνο (Value-at-Risk), ανάλυση ευαισθησίας, ανάλυση βασικού επιτοκιακού κινδύνου.

4.5.1 Συναλλαγματικός κίνδυνος

Ο Όμιλος έχει περιορισμένη έκθεση στον συναλλαγματικό κίνδυνο καθότι δεν διενεργεί εμπορικές συναλλαγές σε διάφορα νομίσματα σε μεγάλη έκταση. Ωστόσο, εκτίθεται σε συναλλαγματικό κίνδυνο από αντασφαλιστικές υποχρεώσεις που έχουν συναφθεί με ρήτρα ξένου νομίσματος καθώς και από τις λειτουργικές δραστηριότητες της εταιρίας GARANTA S.A., έκθεση η οποία σε επίπεδο Ομίλου δεν είναι σημαντική.

Ο Όμιλος για να περιορίζει το συναλλαγματικό κίνδυνο σε στοιχεία παθητικού συσχετίζει υποχρεώσεις και απαιτήσεις ενεργητικού ιδίου νομίσματος που απορρέουν από τα ασφαλιστήρια, καθώς και επενδυτικά προϊόντα.

Σύμφωνα με την πολιτική του Ομίλου, η Διοίκηση παρακολουθεί διαρκώς την έκθεση του Ομίλου σε συναλλαγματικούς κινδύνους.

4.5.2 Κίνδυνος επιτοκίου

Ο Όμιλος δεν είναι σημαντικά εκτεθειμένος στο κίνδυνο διακύμανσης των επιτοκίων δεδομένου ότι δεν έχει σημαντικές μακροπρόθεσμες χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις. Ωστόσο, ο Όμιλος παρακολουθεί τις επιπτώσεις του επιτοκιακού κινδύνου. Πολιτική του Ομίλου είναι η επένδυση σημαντικού τμήματος του χαρτοφυλακίου σε ομόλογα και ομολογίες.

Η Διοίκηση παρακολουθεί διαρκώς τις τάσεις των επιτοκίων, καθώς και τις χρηματοδοτικές ανάγκες του Ομίλου.

Ανάλυση ευαισθησίας ομολόγων και ομολογιών σε οριζόντια μεταβολή της καμπύλης απόδοσης:

	Μέχρι ένα έτος	1-2 έτη	2-5 έτη	Πάνω από 5 έτη
31 Δεκεμβρίου 2013	<i>(Ποσά σε χιλιάδες €)</i>			

+ 25bps - Επίδραση Αποτίμησης

Χαρτοφυλάκιο Ομολόγων - Επίδραση στην Καθαρή Θέση	(128)	(405)	(657)	(6.879)
---	-------	-------	-------	---------

- 25bps - Επίδραση Αποτίμησης

Χαρτοφυλάκιο Ομολόγων - Επίδραση στην Καθαρή Θέση	128	408	665	7.096
---	-----	-----	-----	-------

	Μέχρι ένα έτος	1-2 έτη	2-5 έτη	Πάνω από 5 έτη
31 Δεκεμβρίου 2012	<i>(Ποσά σε χιλιάδες €)</i>			

+ 25bps - Επίδραση Αποτίμησης

Χαρτοφυλάκιο Ομολόγων - Επίδραση στην Καθαρή Θέση	(172)	(278)	(183)	213
---	-------	-------	-------	-----

- 25bps - Επίδραση Αποτίμησης

Χαρτοφυλάκιο Ομολόγων - Επίδραση στην Καθαρή Θέση	173	280	182	(318)
---	-----	-----	-----	-------

Η αύξηση της επίδρασης της μεταβολής επιτοκίων σε ομόλογα με λήξη άνω των πέντε ετών οφείλεται στη μεταβολή της σύνθεσης του επενδυτικού χαρτοφυλακίου της Μητρικής εταιρίας υπέρ των ομολόγων συνολικά και κυρίως υπέρ των ομολόγων μακράς διάρκειας. Η μεταβολή αποφασίσθηκε από την ALCO στα πλαίσια της εναρμόνισης της ληκτότητας των επενδύσεων με αυτή των τεχνικών αποθεμάτων. Τα αποτελέσματα δεν επηρεάζονται από μεταβολή επιτοκίων εφόσον τα ευαίσθητα σε τέτοιες μεταβολές αξιόγραφα έχουν καταχωρηθεί ως διακρατούμενα μέχρι τη λήξη, δάνεια και απαιτήσεις ή διαθέσιμα προς πώληση. Οι παραπάνω εκτιμήσεις αφορούν στα ομόλογα και ομολογίες

του χαρτοφυλακίου Διαθεσίμων Προς Πώληση κατά την 31 Δεκεμβρίου 2013, η μεταβολή της αξίας του οποίου θα επηρέαζε την Καθαρή Θέση.

4.5.3 Μετοχικός κίνδυνος

Ανάλυση ευαισθησίας χαρτοφυλακίου μετοχών σε διακυμάνσεις τιμών:

Δείκτης τιμών 31.12.2013	Αλλαγή μεταβλητών	Επίδραση στα Αποτελέσματα προ φόρων (Ποσά σε χιλιάδες €)	Επίδραση στην Καθαρή Θέση
FTSE 20	+5%	-	1.762
FTSE 20	-5%	-	(1.762)

Δείκτης τιμών 31.12.2012	Αλλαγή μεταβλητών	Επίδραση στα Αποτελέσματα προ φόρων (Ποσά σε χιλιάδες €)	Επίδραση στην Καθαρή Θέση
FTSE 20	+5%	-	1.291
FTSE 20	-5%	-	(1.290)

4.5.4 Κίνδυνος εγγυήσεων

Τα παραδοσιακά ασφαλιστήρια συμβόλαια παρέχουν εγγυημένη απόδοση βάσει τεχνικού επιτοκίου και οι ασφαλίσεις Ζωής που συνδέονται με επενδύσεις (Unit Linked) εξασφαλίζουν εγγυημένη παροχή στη λήξη τους. Η αρνητική απόκλιση μεταξύ της εγγυημένης παροχής / τεχνικού επιτοκίου και της επιτευχθείσας απόδοσης, δημιουργεί κίνδυνο εγγυήσεων.

Ο Όμιλος προκειμένου να μετριάσει τον κίνδυνο αυτό, τιμολογεί με συντηρητικότερο τεχνικό επιτόκιο, σε σχέση με το ανώτατο όριο που καθορίζεται από την εποπτική αρχή. Επιπρόσθετα η Επιτροπή Διαχείρισης Ενεργητικού Παθητικού, παρακολουθεί συστηματικά και λαμβάνει μέτρα για τον περιορισμό του παραπάνω κινδύνου.

4.6 Κίνδυνος συγκέντρωσης

Ο Όμιλος μεριμνά για την διαχείριση του κινδύνου συγκέντρωσης, τόσο με την διαφοροποίηση του χαρτοφυλακίου ασφαλιστηρίων συμβολαίων όσο και με την σύναψη αντασφαλιστικών συμβάσεων.

4.7 Λειτουργικός κίνδυνος

Ο λειτουργικός κίνδυνος αφορά στις περιπτώσεις που οι εσωτερικές διαδικασίες καθώς και τα συστήματα της Εταιρίας δεν λειτουργούν με συνέπεια τη δημιουργία τόσο ποσοτικών όσο και ποιοτικών ζημιών. Η Εταιρία, προκειμένου να περιορίσει τον λειτουργικό κίνδυνο έχει δημιουργήσει επαρκείς μηχανισμούς ελέγχου και αναφοράς που έχουν στόχο τον εντοπισμό, την αξιολόγηση, τη διαχείριση και την καταγραφή του λειτουργικού κινδύνου. Οι μηχανισμοί αυτοί περιλαμβάνουν την αναλυτική καταγραφή των εσωτερικών διαδικασιών και ελέγχων, τον διαχωρισμό των αρμοδιοτήτων, την συνεχή εκπαίδευση του προσωπικού, τις διαδικασίες εγκρίσεων και συμφωνιών καθώς και την εποπτεία του τμήματος Εσωτερικού Ελέγχου. Στις περιπτώσεις όπου οι συνέπειες του λειτουργικού κινδύνου είναι σημαντικές, η Εταιρία έχει αναπτύξει σχέδιο ελαχιστοποίησης του λειτουργικού κινδύνου στα επιτρεπτά για την Εταιρία όρια, τα οποία συνάδουν με τη διάθεσή της σχετικά με το βαθμό κινδύνου που επιθυμεί να αναλάβει. Σημειώνεται ότι η βελτίωση του ελεγκτικού πλαισίου μέσα στο οποίο λειτουργεί η Εταιρία είναι συνεχής και εξελισσόμενη διαδικασία.

4.8 Διαχείριση Κεφαλαίου

Το ελάχιστο ύψος του Μετοχικού Κεφαλαίου και του συνόλου των Ιδίων Κεφαλαίων των εταιριών του Ομίλου ορίζονται από τις Εποπτικές Αρχές και τους Εμπορικούς Νόμους κάθε χώρας όπου δραστηριοποιείται ο Όμιλος. Ο

Όμιλος παρακολουθεί τακτικά, τουλάχιστον ανά τρίμηνο, το ύψος των Ιδίων Κεφαλαίων σε σχέση με τα απαιτούμενα ελάχιστα όρια και τις εξελίξεις στο εξωτερικό και εσωτερικό περιβάλλον κάθε εταιρίας του Ομίλου που μπορεί να επηρεάσουν σημαντικά τα διαθέσιμα κεφάλαια.

Το περιθώριο φερεγγυότητας και τα περιουσιακά στοιχεία σε ασφαλιστική τοποθέτηση της Εταιρίας κατά την 31.12.2012 και την 31.12.2013 παρατίθενται στους παρακάτω πίνακες:

	31/12/2013	31/12/2012
	(Ποσά σε χιλιάδες €)	
Διαθέσιμο Περιθώριο Φερεγγυότητας	590.045	652.501
Απαιτούμενο Περιθώριο Φερεγγυότητας	111.697	168.240
Πλεόνασμα Περιθωρίου Φερεγγυότητας	478.348	484.261
Δείκτης Φερεγγυότητας	528%	388%

Η Μητρική Εταιρία, έχει σε ασφαλιστική τοποθέτηση τα ακόλουθα περιουσιακά στοιχεία:

	31/12/2013	31/12/2012
	(Ποσά σε χιλιάδες €)	
Καταθέσεις	457.192	678.982
Ομόλογα και ομολογίες	942.533	1.158.288
Μετοχές	34.105	31.163
Μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων	382.815	322.203
Ακίνητα	327.556	285.492
Λοιπά περιουσιακά στοιχεία	192.208	206.711
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων σε ασφαλιστική τοποθέτηση	2.336.409	2.682.839

Τα περιουσιακά στοιχεία σε ασφαλιστική τοποθέτηση καλύπτουν τα μαθηματικά αποθέματα και τις τεχνικές ασφαλιστικές προβλέψεις καθώς και τις υποχρεώσεις ομαδικών επενδυτικών συμβολαίων DAF.

Η αποτίμηση των περιουσιακών στοιχείων για σκοπούς υπολογισμού του Διαθέσιμου Περιθωρίου Φερεγγυότητας και για την Ασφαλιστική Τοποθέτηση έχουν αποτιμηθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.Δ.400/1970. Ειδικότερα, για τη χρήση 2012 η Εταιρία είχε εφαρμόσει τις αποφάσεις της συνεδρίασης 37/20.04.2012 της Επιτροπής Πιστωτικών και Ασφαλιστικών Θεμάτων της Τράπεζας της Ελλάδος, σύμφωνα με την οποία τα νέα ΟΕΔ που αποκτήθηκαν λόγω PSI αποτιμήθηκαν στην ονομαστική τους αξία πλέον την ονομαστική αξία των μελλοντικών τόκων τους, εφόσον η αρχική τιμή κτήσης τους ήταν ίση ή μεγαλύτερη του 64,5% της ονομαστικής τους αξίας.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 5: ΤΟΜΕΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

Ο Όμιλος παρουσιάζει πληροφορίες ανά τομέα δραστηριότητας για τους εξής τομείς επιχειρηματικής δραστηριότητας (πρωτογενούς πληροφόρησης). Οι τομείς δραστηριότητας που ακολουθούν προσδιορίστηκαν σύμφωνα με τον τρόπο που η Διοίκηση αντιλαμβάνεται και αξιολογεί την επιχειρηματική δραστηριότητα.

Ασφαλίσεις Ζωής: Περιλαμβάνει κυρίως συμβόλαια Ζωής που παρέχονται από τον Όμιλο και περιλαμβάνουν ισόβια, μικτή, πρόσκαιρη ασφάλιση, πρόσκαιρη ασφάλιση με παροχή επιβίωσης, συνταξιοδοτικά, προϊόντα συνδεδεμένα με επενδύσεις (Unit Linked), συμπληρωματικές καλύψεις προσαρτημένες στα ασφαλιστήρια συμβόλαια ζωής και επενδυτικά συμβόλαια.

Ασφαλιστήρια Συμβόλαια Ζημιών – Κλάδος Αυτοκινήτων: Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται τα συμβόλαια που καλύπτουν τον κίνδυνο της αστικής ευθύνης αυτοκινήτων, χερσαίων οχημάτων και νομικής προστασίας.

Ασφαλιστήρια Συμβόλαια Ζημιών – Κλάδος Πυρός: Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται τα συμβόλαια που καλύπτουν τον κίνδυνο της πυρκαγιάς, σεισμού, κλοπής και απώλειας κερδών.

Ασφαλιστήρια Συμβόλαια Ζημιών – Λοιποί Κλάδοι: Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται τα συμβόλαια που καλύπτουν τον κίνδυνο, μεταφορών, γενικής αστικής ευθύνης, πιστώσεων, εγγυήσεων, βοήθειας, σκαφών, πληρωμάτων και λοιπά.

Οι πληροφορίες όπως παρουσιάστηκαν ανά τομέα δραστηριότητας στην προηγούμενη χρήση έχουν αναμορφωθεί για σκοπούς συγκρισιμότητας. Η αναμόρφωση αυτή στην πληροφόρηση ανά τομέα δραστηριότητας δεν έχει καμία επίδραση στις Καταστάσεις Συνολικού Εισοδήματος, Οικονομικής Θέσης, Μεταβολής Ιδίων Κεφαλαίων και Ταμειακών Ροών της προηγούμενης χρήσης.

ΟΜΙΛΟΣ						
31/12/2013						
	Σημ.	ΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ ΖΩΗΣ	ΚΛΑΔΟΣ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ	ΚΛΑΔΟΣ ΠΥΡΟΣ	ΛΟΙΠΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	ΣΥΝΟΛΟ
(Ποσά σε χιλιάδες €)						
Δεδουλευμένα μικτά ασφάλιστρα και συναφή έσοδα	6	296.533	155.711	92.764	46.662	591.670
Μείον: Εκχωρηθέντα ασφάλιστρα	7	(4.201)	(3.410)	(30.415)	(25.415)	(63.441)
Καθαρά δεδουλευμένα ασφάλιστρα και συναφή έσοδα		292.332	152.301	62.349	21.247	528.229
Συνολικά έσοδα επενδύσεων	8,9,10	115.570	33.082	1.577	2.364	152.593
Απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	11	(8.582)	(10)	(5)	(8)	(8.605)
Έσοδα επενδύσεων		106.988	33.072	1.572	2.356	143.988
Λοιπά έσοδα	12	3.555	3.933	345	286	8.119
		402.875	189.306	64.266	23.889	680.336
Αποζημιώσεις ασφαλισμένων	13	(327.211)	(78.727)	(2.989)	(11.219)	(420.146)
Δεδουλευμένες προμήθειες παραγωγής	14	(41.348)	(19.880)	(7.897)	(422)	(69.547)
Μαθηματικές ασφαλιστικές προβλέψεις	15	43.170	-	-	-	43.170
Λειτουργικά έξοδα		(50.888)	(42.930)	(14.119)	(15.425)	(123.362)
Κέρδη/(Ζημιές) προ αποτελεσμάτων συγγενών εταιριών		26.598	47.769	39.261	(3.177)	110.451
Αναλογία αποτελεσμάτων συγγενών εταιριών	24					1.440
Κέρδη/(Ζημιές) προ φόρων						111.891

ΟΜΙΛΟΣ						
	31/12/2012					
	Σημ.	ΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ ΖΩΗΣ	ΚΛΑΔΟΣ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ	ΚΛΑΔΟΣ ΠΥΡΟΣ	ΛΟΙΠΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	ΣΥΝΟΛΟ
<i>(Ποσά σε χιλιάδες €)</i>						
Δεδουλευμένα μικτά ασφάλιστρα και συναφή έσοδα	6	321.535	221.828	99.962	65.022	708.347
Μείον: Εκχωρηθέντα ασφάλιστρα	7	(4.964)	(5.332)	(30.252)	(34.601)	(75.149)
Καθαρά δεδουλευμένα ασφάλιστρα και συναφή έσοδα		316.571	216.496	69.710	30.421	633.198
Συνολικά έσοδα επενδύσεων	8,9,10	94.306	22.428	2.624	4.253	123.611
Απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	11	(17.337)	(4.899)	(387)	(1.087)	(23.710)
Έσοδα επενδύσεων		76.969	17.529	2.237	3.166	99.901
Λοιπά έσοδα	12	5.275	4.962	532	2.685	13.454
		398.815	238.987	72.479	36.272	746.553
Αποζημιώσεις ασφαλισμένων	13	(434.621)	(110.606)	(14.201)	(14.004)	(573.432)
Δεδουλευμένες προμήθειες παραγωγής	14	(45.650)	(27.495)	(9.359)	(286)	(82.790)
Μαθηματικές ασφαλιστικές προβλέψεις	15	132.254	-	-	-	132.254
Λειτουργικά έξοδα		(48.651)	(48.396)	(15.984)	(17.278)	(130.309)
		2.147	52.490	32.935	4.704	92.276
Κέρδη/(Ζημιές) προ αποτελεσμάτων συγγενών εταιριών						
Αναλογία αποτελεσμάτων συγγενών εταιριών	24					185
Κέρδη/(Ζημιές) προ φόρων						92.461

ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ						
	31/12/2013					
	Σημ.	ΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ ΖΩΗΣ	ΚΛΑΔΟΣ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ	ΚΛΑΔΟΣ ΠΥΡΟΣ	ΛΟΙΠΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	ΣΥΝΟΛΟ
<i>(Ποσά σε χιλιάδες €)</i>						
Δεδουλευμένα μικτά ασφάλιστρα και συναφή έσοδα	6	289.371	152.181	86.891	34.383	562.826
Μείον: Εκχωρηθέντα ασφάλιστρα	7	(2.950)	(2.522)	(26.155)	(24.671)	(56.298)
Καθαρά δεδουλευμένα ασφάλιστρα και συναφή έσοδα		286.421	149.659	60.736	9.712	506.528
Συνολικά έσοδα επενδύσεων	8,9,10	115.694	32.913	1.356	1.838	151.801
Απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	11	(8.583)	(10)	(5)	(7)	(8.605)
Έσοδα επενδύσεων		107.111	32.903	1.351	1.831	143.196
Λοιπά έσοδα	12	3.471	3.856	273	182	7.783
		397.003	186.418	62.360	11.725	657.507
Αποζημιώσεις ασφαλισμένων	13	(322.714)	(75.793)	(3.016)	(4.438)	(405.961)
Δεδουλευμένες προμήθειες παραγωγής	14	(40.488)	(20.646)	(8.521)	(5)	(69.660)
Μαθηματικές ασφαλιστικές προβλέψεις	15	43.010	-	-	-	43.010
Λειτουργικά έξοδα		(49.132)	(41.314)	(12.796)	(10.159)	(113.401)
Κέρδη/(Ζημιές) προ φόρων		27.679	48.665	38.027	(2.877)	111.495

ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ						
	Σημ.	31/12/2012 ΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ ΖΩΗΣ	ΚΛΑΔΟΣ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ	ΚΛΑΔΟΣ ΠΥΡΟΣ	ΛΟΙΠΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	ΣΥΝΟΛΟ
(Ποσά σε χιλιάδες €)						
Δεδοουλευμένα μικτά ασφάλιστρα και συναφή έσοδα	6	314.275	215.811	93.936	49.756	673.778
Μείον: Εκχωρηθέντα ασφάλιστρα	7	(3.562)	(4.105)	(25.910)	(34.137)	(67.714)
Καθαρά δεδοουλευμένα ασφάλιστρα και συναφή έσοδα		310.713	211.706	68.026	15.619	606.064
Συνολικά έσοδα επενδύσεων	8,9,10	94.423	22.277	2.450	3.436	122.586
Απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	11	(17.337)	(4.899)	(387)	(1.087)	(23.710)
Έσοδα επενδύσεων		77.086	17.378	2.063	2.349	98.876
Λοιπά έσοδα	12	5.246	4.880	439	332	10.897
		393.045	233.964	70.528	18.300	715.837
Αποζημιώσεις ασφαλισμένων	13	(429.477)	(107.655)	(13.729)	(2.750)	(553.611)
Δεδοουλευμένες προμήθειες παραγωγής	14	(45.621)	(26.621)	(10.095)	10	(82.327)
Μαθηματικές ασφαλιστικές προβλέψεις	15	131.528	-	-	-	131.528
Λειτουργικά έξοδα		(46.858)	(47.167)	(14.787)	(11.664)	(120.476)
Κέρδη/(Ζημιές) προ φόρων		2.617	52.521	31.917	3.896	90.951

Οι ζημιές απομείωσης χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων αφορούν σε μετοχικούς τίτλους και αμοιβαία κεφάλαια που κατέχονται από την Μητρική Εταιρία, των οποίων η μείωση στην εύλογη αξία είναι σημαντική ή παρατεταμένη.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 6: ΔΕΔΟΥΛΕΥΜΕΝΑ (ΜΙΚΤΑ) ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΑ ΚΑΙ ΣΥΝΑΦΗ ΕΣΟΔΑ

	ΟΜΙΛΟΣ		ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2013	31/12/2012	31/12/2013	31/12/2012
(Ποσά σε χιλιάδες €)				
Εγγεγραμμένα ασφάλιστρα και συναφή έσοδα	296.533	321.535	289.371	314.275
Δεδοουλευμένα Ασφάλιστρα Ζωής	296.533	321.535	289.371	314.275
Εγγεγραμμένα ασφάλιστρα και συναφή έσοδα	143.982	185.081	138.413	179.534
Μεταβολή αποθέματος μη δεδοουλευμένων ασφαλίσεων	11.729	36.747	13.768	36.277
Δεδοουλευμένα Ασφάλιστρα Τομέας Αυτοκινήτων	155.711	221.828	152.181	215.811
Εγγεγραμμένα ασφάλιστρα και συναφή έσοδα	88.231	81.605	82.454	75.635
Μεταβολή αποθέματος μη δεδοουλευμένων ασφαλίσεων	4.533	18.357	4.437	18.301
Δεδοουλευμένα Ασφάλιστρα Πυρός	92.764	99.962	86.891	93.936
Εγγεγραμμένα ασφάλιστρα και συναφή έσοδα	45.855	62.904	35.065	47.552
Μεταβολή αποθέματος μη δεδοουλευμένων ασφαλίσεων	807	2.118	(682)	2.204
Δεδοουλευμένα Ασφάλιστρα Λοιπών Κλάδων Ζημιών	46.662	65.022	34.383	49.756
Σύνολο Δεδοουλευμένων (Μικτών) Ασφαλίσεων και συναφών εσόδων	591.670	708.347	562.826	673.778

Στα εγγεγραμμένα ασφάλιστρα της Μητρικής Εταιρίας περιλαμβάνονται και ασφάλιστρα από αναληφθείσες αντασφαλίσεις ποσού €8.254 χιλ. (2012: €7.746 χιλ.). Στα εγγεγραμμένα ασφάλιστρα του Ομίλου περιλαμβάνονται και ασφάλιστρα από αναληφθείσες αντασφαλίσεις ποσού €6.331 χιλ. και (2012: €3.799 χιλ.).

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 7: ΕΚΧΩΡΗΘΕΝΤΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΑ

	ΟΜΙΛΟΣ		ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2013	31/12/2012	31/12/2013	31/12/2012
	(Ποσά σε χιλιάδες €)			
Εκχωρηθέντα Ασφάλιστρα Ζωής	(4.201)	(4.964)	(2.950)	(3.562)
Εκχωρηθέντα ασφάλιστρα σε αντασφαλιστές	(3.474)	(5.129)	(2.586)	(4.007)
Μεταβολή αποθέματος μη δεδουλευμένων ασφαλίσεων	64	(203)	64	(98)
Εκχωρηθέντα Ασφάλιστρα Αυτοκινήτων	(3.410)	(5.332)	(2.522)	(4.105)
Εκχωρηθέντα ασφάλιστρα σε αντασφαλιστές	(28.181)	(34.666)	(23.921)	(30.319)
Μεταβολή αποθέματος μη δεδουλευμένων ασφαλίσεων	(2.234)	4.414	(2.234)	4.409
Εκχωρηθέντα Ασφάλιστρα Πυρός	(30.415)	(30.252)	(26.155)	(25.910)
Εκχωρηθέντα ασφάλιστρα σε αντασφαλιστές	(26.032)	(33.266)	(25.288)	(32.550)
Μεταβολή αποθέματος μη δεδουλευμένων ασφαλίσεων	617	(1.335)	617	(1.587)
Εκχωρηθέντα Ασφάλιστρα Λοιπών Κλάδων Ζημιών	(25.415)	(34.601)	(24.671)	(34.137)
Σύνολο Εκχωρηθέντων Ασφαλίσεων	(63.441)	(75.149)	(56.298)	(67.714)

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 8: ΛΟΙΠΑ ΕΣΟΔΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

	ΟΜΙΛΟΣ		ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2013	31/12/2012	31/12/2013	31/12/2012
	(Ποσά σε χιλιάδες €)			
Εμπορικό Χαρτοφυλάκιο				
Μερίσματα	5	20	-	-
Τόκοι Χρεογράφων	39	130		33
	44	150	-	33
Χαρτοφυλάκιο διαθεσίμων προς πώληση αξιογράφων				
Μερίσματα	572	1.026	572	1.026
Τόκοι Χρεογράφων	29.210	19.421	28.959	19.170
	29.782	20.447	29.531	20.196
Χαρτοφυλάκιο διακρατούμενων ως τη λήξη αξιογράφων				
Τόκοι Χρεογράφων	13.033	15.412	13.033	15.412
	13.033	15.412	13.033	15.412
Χαρτοφυλάκιο κατατασσόμενων ως δάνεια και απαιτήσεις				
Τόκοι Χρεογράφων	30.190	10.142	30.190	10.142
	30.190	10.142	30.190	10.142
Λοιπές Επενδύσεις				
Έσοδα από ενοίκια	5.947	6.767	5.940	6.746
Τόκοι καταθέσεων και λοιποί πιστωτικοί τόκοι	39.012	40.985	37.891	39.652
Λοιπά	-	-	1.048	1.579
	44.959	47.752	44.879	47.977
Απόδοση προς κατόχους συμβολαίων DAF	(6.758)	(6.686)	(6.758)	(6.686)
Σύνολο Λοιπών Εσόδων Επενδύσεων	111.250	87.217	110.875	87.074

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 9: ΚΕΡΔΗ/(ΖΗΜΙΕΣ) ΑΠΟ ΠΩΛΗΣΗ/ ΛΗΞΗ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

	ΟΜΙΛΟΣ		ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2013	31/12/2012	31/12/2013	31/12/2012
	(Ποσά σε χιλιάδες €)			
Εμπορικό Χαρτοφυλάκιο				
Μετοχών	(2)	28	-	-
Ομολόγων		165		165
Αμοιβαίων Κεφαλαίων	24	-	24	-
Υποσύνολο	22	193	24	165
Χαρτοφυλάκιο Διαθεσίμων προς Πώληση Αξιογράφων				
Μετοχών	7.261	2.066	7.261	2.096
Ομολόγων	16.381	2.934	16.370	2.934
Αμοιβαίων Κεφαλαίων	1.347	11.901	1.347	11.901
Υποσύνολο	24.989	16.901	24.978	16.931
Χαρτοφυλάκιο Δανείων και Απαιτήσεων				
Ομολόγων	2.681	-	2.681	-
Υποσύνολο	2.681	-	2.681	-
Σύνολο Κερδών/(Ζημιών) από Πώληση/Λήξη Επενδύσεων	27.692	17.094	27.683	17.096

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 10: ΚΕΡΔΗ/(ΖΗΜΙΕΣ) ΑΠΟ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

	ΟΜΙΛΟΣ		ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2013	31/12/2012	31/12/2013	31/12/2012
	(Ποσά σε χιλιάδες €)			
Εμπορικό Χαρτοφυλάκιο				
Μετοχών	(116)	26	-	-
Χρεογράφων	68	(16)	-	-
Αμοιβαίων Κεφαλαίων	22	148	22	148
Παραγώγων	60	4.784	60	4.800
Υποσύνολο	34	4.942	82	4.948
Λοιπές επενδύσεις				
Διαφορές αποτίμησης Unit-Linked	13.617	14.358	13.161	13.468
Υποσύνολο	13.617	14.358	13.161	13.468
Σύνολο Κερδών/(Ζημιών) από αποτίμηση επενδύσεων	13.651	19.300	13.243	18.416

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 11: ΑΠΟΜΕΙΩΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

Η ζημιά από απομείωση επενδύσεων στον Όμιλο και τη Μητρική αναλύεται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2013	31/12/2012	31/12/2013	31/12/2012
	(Ποσά σε χιλιάδες €)		(Ποσά σε χιλιάδες €)	
Προβλέψεις απομείωσης χρεογράφων (εκτός της ζημίας απομείωσης λόγω PSI)				
Ομολογιακοί τίτλοι αορίστου χρόνου	-	-	-	-
Μετοχικοί Τίτλοι	(8.605)	(4.747)	(8.605)	(4.747)
Αμοιβαία Κεφάλαια		(2.569)	-	(2.569)
Υποσύνολο	(8.605)	(7.316)	(8.605)	(7.316)
Έσοδα από ανάκτηση απομείωσης ομολογιακών τίτλων προηγούμενης χρήσης	-	6.822	-	6.822
Υποσύνολο	-	6.822	-	6.822
Ζημία απομείωσης λόγω PSI				
Χρεωστικοί τίτλοι του χαρτοφυλακίου επενδύσεων - διακρατούμενα μέχρι τη λήξη	-	(16.325)	-	(16.325)
Χρεωστικοί τίτλοι του χαρτοφυλακίου επενδύσεων - δάνεια και απαιτήσεις	-	(6.891)	-	(6.891)
Υποσύνολο	-	(23.216)	-	(23.216)
Συνολική ζημία απομείωσης επενδύσεων	(8.605)	(23.710)	(8.605)	(23.710)

Την 24 Φεβρουαρίου 2012 το Υπουργείο Οικονομικών της Ελληνικής Δημοκρατίας εξέδωσε τις προσκλήσεις και πληροφοριακά δελτία (τα «Δελτία») με τα οποία καλούσε τους κατόχους Ομολόγων Ελληνικού Δημοσίου που συμμετείχαν στο PSI (τα «ομόλογα που συμμετέχουν στο PSI») να τα ανταλλάξουν σύμφωνα με τους όρους που περιγράφονταν στα Δελτία (η «Προσφορά»).

Ο Όμιλος συμμετείχε στην Προσφορά σύμφωνα με τους όρους των Δελτίων.

Η Μητρική αναγνώρισε ζημία απομείωσης στις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις της χρήσης που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2011. Η Ζημία απομείωσης περιλάμβανε (α) ζημιές που είχαν αναγνωριστεί στα λοιπά συνολικά έσοδα και μεταφέρθηκαν στα αποτελέσματα και (β) ζημία απομείωσης για τίτλους του χαρτοφυλακίου επενδύσεων - διακρατούμενα μέχρι τη λήξη και δάνεια και απαιτήσεις ίση με τη διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας και της παρούσας αξίας των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ροών προεξοφλημένων με επιτόκιο 12%.

Κατά τη χρήση 2012, με την οριστικοποίηση του PSI, η Μητρική Εταιρία αναγνώρισε περαιτέρω ζημία απομείωσης ώστε η αξία των ομολόγων που ανταλλάχθηκαν να ισούται με την αγοραία αξία των ομολόγων αυτών κατά την 12 Μαρτίου 2012, ημερομηνία οριστικοποίησης της συμμετοχής της Μητρικής Εταιρίας στο PSI.

Στους παρακάτω πίνακες παρουσιάζεται η επίπτωση κατά την προηγούμενη χρήση από τα ΟΕΔ που ανταλλάχθηκαν στα πλαίσια του PSI στα ίδια κεφάλαια προ και μετά φόρων εισοδήματος, καθώς και η επίπτωση στην οικονομική θέση:

	ΟΜΙΛΟΣ & ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2013	31/12/2012
	(Ποσά σε χιλιάδες €)	
Ζημία απομείωσης λόγω PSI	-	(23.216)
Αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος	-	4.643
Συνολική ζημία απομείωσης λόγω PSI, μετά από φόρους	-	(18.573)

ΟΜΙΛΟΣ & ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ**31/12/2012**

(Ποσά σε χιλιάδες €)

	Λογιστική αξία προ απομείωσης	Ζημιές απομείωσης (προ φόρου εισοδήματος) 2011	Εκ των οποίων μεταφορά από τα λοιπά συνολικά έσοδα	Ζημιές απομείωσης (προ φόρου εισοδήματος) 2012	Λογιστική αξία μετά απομείωση
Χρεωστικοί τίτλοι του χαρτοφυλακίου αξιογράφων δάνεια και απαιτήσεις	193.084	(160.577)	25.582	(6.891)	51.198
Χρεωστικοί τίτλοι του χαρτοφυλακίου αξιογράφων διακρατούμενα μέχρι τη λήξη	496.858	(371.945)	12.697	(16.325)	121.285
Σύνολο	689.942	(532.522)	38.279	(23.216)	172.483

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 12: ΛΟΙΠΑ ΕΣΟΔΑ

	ΟΜΙΛΟΣ		ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2013	31/12/2012	31/12/2013	31/12/2012
	(Ποσά σε χιλιάδες €)			
Έσοδα/(Έξοδα) από συναλλαγματικές διαφορές	(94)	341	(179)	38
Ρήτρες Unit-Linked	2.477	3.589	2.477	3.589
Έσοδα από μελέτες-έρευνες	-	-	-	-
Δικαιώματα από ασφαλ/κές εξυπηρετήσεις τρίτων	2.864	3.126	2.864	3.126
Προμήθειες δανείων ΕΤΕ	-	2	-	2
Μισθοδοσία αποσπασμένων υπαλλήλων	2.440	2.675	2.440	2.675
Κέρδη/(Ζημιές) από πώληση και καταστροφή περιουσιακών στοιχείων	(282)	19	(282)	19
Λοιπά	714	3.702	463	1.448
Σύνολο λοιπών εσόδων	8.119	13.454	7.783	10.897

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 13: ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΙΣ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΩΝ

ΟΜΙΛΟΣ	ΑΝΑΛΟΓΙΑ			ΑΝΑΛΟΓΙΑ		
	ΣΥΝΟΛΟ	ΑΝΤΑΣΦΑΛΙΣΤΩΝ	ΟΜΙΛΟΥ	ΣΥΝΟΛΟ	ΑΝΤΑΣΦΑΛΙΣΤΩΝ	ΟΜΙΛΟΥ
		31/12/2013 (Ποσά σε χιλιάδες €)	31/12/2012 (Ποσά σε χιλιάδες €)		31/12/2012 (Ποσά σε χιλιάδες €)	
Ασφάλειες Ζωής	(318.810)	1.419	(317.391)	(378.855)	1.317	(377.538)
Ασφάλειες Ζημιών - Τομέας Αυτοκινήτων	(40.025)	1.273	(38.752)	(112.505)	1.857	(110.648)
Ασφάλειες Ζημιών - Τομέας Πυρός	(10.645)	1.413	(9.232)	(19.594)	8.471	(11.123)
Ασφάλειες Ζημιών - Λοιποί Τομείς	(23.745)	8.686	(15.059)	(41.260)	21.412	(19.848)
Πληρωθείσες αποζημιώσεις	(393.225)	12.791	(380.434)	(552.214)	33.057	(519.157)
Ασφάλειες Ζωής	(9.175)	(645)	(9.820)	(56.641)	(442)	(57.083)
Ασφάλειες Ζημιών - Τομέας Αυτοκινήτων	(38.851)	(1.124)	(39.975)	64	(22)	42
Ασφάλειες Ζημιών - Τομέας Πυρός	7.365	(1.122)	6.243	5.049	(8.127)	(3.078)
Ασφάλειες Ζημιών - Λοιποί Τομείς	20.793	(16.953)	3.840	35.009	(29.165)	5.844
Μεταβολή εκκρεμών αποζημιώσεων	(19.868)	(19.844)	(39.712)	(16.519)	(37.756)	(54.275)
Σύνολο αποζημιώσεων ασφαλισμένων	(413.093)	(7.053)	(420.146)	(568.733)	(4.699)	(573.432)

ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	ΑΝΑΛΟΓΙΑ			ΑΝΑΛΟΓΙΑ		
	ΣΥΝΟΛΟ	ΑΝΤΑΣΦΑΛΙΣΤΩΝ	ΕΤΑΙΡΙΑΣ	ΣΥΝΟΛΟ	ΑΝΤΑΣΦΑΛΙΣΤΩΝ	ΕΤΑΙΡΙΑΣ
		31/12/2013			31/12/2012	
		(Ποσά σε χιλιάδες €)			(Ποσά σε χιλιάδες €)	
Ασφάλειες Ζωής	(314.065)	1.317	(312.748)	(373.367)	912	(372.455)
Ασφάλειες Ζημιών - Τομέας Αυτοκινήτων	(35.906)	284	(35.622)	(107.585)	595	(106.990)
Ασφάλειες Ζημιών - Τομέας Πυρός	(9.719)	726	(8.993)	(19.027)	8.149	(10.878)
Ασφάλειες Ζημιών - Λοιποί Τομείς	(16.204)	8.225	(7.979)	(29.848)	21.020	(8.828)
Πληρωθείσες αποζημιώσεις	(375.894)	10.552	(365.342)	(529.827)	30.676	(499.151)
Ασφάλειες Ζωής	(9.143)	(823)	(9.966)	(56.427)	(595)	(57.022)
Ασφάλειες Ζημιών - Τομέας Αυτοκινήτων	(39.494)	(677)	(40.171)	(904)	239	(665)
Ασφάλειες Ζημιών - Τομέας Πυρός	6.660	(683)	5.977	5.624	(8.475)	(2.851)
Ασφάλειες Ζημιών - Λοιποί Τομείς	20.319	(16.778)	3.541	34.569	(28.491)	6.078
Μεταβολή εκκρεμών αποζημιώσεων	(21.658)	(18.961)	(40.619)	(17.138)	(37.322)	(54.460)
Σύνολο αποζημιώσεων ασφαλισμένων	(397.552)	(8.409)	(405.961)	(546.965)	(6.646)	(553.611)

Κατά τη χρήση 2013 η Εταιρία συνήψε με την αντασφαλιστική εταιρία Arch Re σύμβαση αναδρομικής αντασφάλισης Loss Portfolio Transfer ("LPT") για την εκχώρηση του 90% του χαρτοφυλακίου ζημιών των κλάδων αστικής ευθύνης αυτοκινήτων και χερσαίων οχημάτων για τα έτη 2000 ως 2012. Οι πληρωθείσες αποζημιώσεις και μεταβολή των εκκρεμών αποζημιώσεων των ζημιών που έχουν εκχωρηθεί εμφανίζονται καθαρές από τη σχετική συμμετοχή του αντασφαλιστή.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 14: ΔΕΔΟΥΛΕΥΜΕΝΕΣ ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

ΟΜΙΛΟΣ	ΔΕΔΟΥΛΕΥΜΕΝΕΣ			ΔΕΔΟΥΛΕΥΜΕΝΕΣ		
	ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ	ΣΥΝΟΛΟ	ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ	ΣΥΝΟΛΟ
		ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ			ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ	
	ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ	ΑΝΤΑΣΦΑΛΙΣΤΩΝ		ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ	ΑΝΤΑΣΦΑΛΙΣΤΩΝ	
		31/12/2013			31/12/2012	
		(Ποσά σε χιλιάδες €)			(Ποσά σε χιλιάδες €)	
Ασφάλειες Ζωής	(43.983)	2.635	(41.348)	(48.871)	3.221	(45.650)
Ασφάλειες Ζημιών - Τομέας Αυτοκινήτων	(19.906)	26	(19.880)	(27.534)	39	(27.495)
Ασφάλειες Ζημιών - Τομέας Πυρός	(9.633)	1.736	(7.897)	(11.662)	2.303	(9.359)
Ασφάλειες Ζημιών - Λοιποί Τομείς	(3.734)	3.312	(422)	(3.863)	3.577	(286)
Σύνολο δεδουλευμένων προμηθειών παραγωγής	(77.256)	7.709	(69.547)	(91.930)	9.140	(82.790)

ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	ΔΕΔΟΥΛΕΥΜΕΝΕΣ			ΔΕΔΟΥΛΕΥΜΕΝΕΣ		
	ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ	ΣΥΝΟΛΟ	ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ	ΣΥΝΟΛΟ
		ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ			ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ	
	ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ	ΑΝΤΑΣΦΑΛΙΣΤΩΝ		ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ	ΑΝΤΑΣΦΑΛΙΣΤΩΝ	
		31/12/2013			31/12/2012	
		(Ποσά σε χιλιάδες €)			(Ποσά σε χιλιάδες €)	
Ασφάλειες Ζωής	(42.607)	2.119	(40.488)	(48.104)	2.483	(45.621)
Ασφάλειες Ζημιών - Τομέας Αυτοκινήτων	(20.649)	3	(20.646)	(26.625)	4	(26.621)
Ασφάλειες Ζημιών - Τομέας Πυρός	(8.842)	321	(8.521)	(10.956)	861	(10.095)
Ασφάλειες Ζημιών - Λοιποί Τομείς	(3.115)	3.110	(5)	(3.381)	3.391	10
Σύνολο δεδουλευμένων προμηθειών παραγωγής	(75.213)	5.553	(69.660)	(89.066)	6.739	(82.327)

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 15: ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ

ΟΜΙΛΟΣ	ΑΝΑΛΟΓΙΑ		ΑΝΑΛΟΓΙΑ	ΑΝΑΛΟΓΙΑ		ΑΝΑΛΟΓΙΑ
	ΣΥΝΟΛΟ	ΑΝΤΑΣΦΑΛΙΣΤΩΝ	ΕΤΑΙΡΙΑΣ	ΣΥΝΟΛΟ	ΑΝΤΑΣΦΑΛΙΣΤΩΝ	ΕΤΑΙΡΙΑΣ
	31/12/2013			31/12/2012		
	(Ποσά σε χιλιάδες €)			(Ποσά σε χιλιάδες €)		
Μαθηματικές ασφαλιστικές προβλέψεις	46.822	(3.652)	43.170	136.511	(4.257)	132.254
Σύνολο μαθηματικών ασφαλιστικών προβλέψεων	46.822	(3.652)	43.170	136.511	(4.257)	132.254

ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	ΑΝΑΛΟΓΙΑ		ΑΝΑΛΟΓΙΑ	ΑΝΑΛΟΓΙΑ		ΑΝΑΛΟΓΙΑ
	ΣΥΝΟΛΟ	ΑΝΤΑΣΦΑΛΙΣΤΩΝ	ΕΤΑΙΡΙΑΣ	ΣΥΝΟΛΟ	ΑΝΤΑΣΦΑΛΙΣΤΩΝ	ΕΤΑΙΡΙΑΣ
	31/12/2013			31/12/2012		
	(Ποσά σε χιλιάδες €)			(Ποσά σε χιλιάδες €)		
Μαθηματικές ασφαλιστικές προβλέψεις	47.023	(4.013)	43.010	135.567	(4.039)	131.528
Σύνολο μαθηματικών ασφαλιστικών προβλέψεων	47.023	(4.013)	43.010	135.567	(4.039)	131.528

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 16: ΕΞΟΔΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΘΕΣΗΣ

	ΟΜΙΛΟΣ		ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2013	31/12/2012	31/12/2013	31/12/2012
	(Ποσά σε χιλιάδες €)			
Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	(60.894)	(63.468)	(54.836)	(57.424)
Αμοιβές τρίτων	(14.740)	(16.016)	(14.065)	(14.788)
Έξοδα προβολής και διαφήμισης	(2.650)	(1.761)	(2.425)	(1.585)
Φόροι / τέλη	(2.491)	(2.010)	(2.468)	(1.859)
Αποσβέσεις & απομειώσεις περ. στοιχείων	(11.114)	(13.271)	(10.647)	(12.707)
Τηλεπικοινωνίες-Ταχυδρομικά	(6.164)	(5.910)	(6.042)	(5.764)
Ενοίκια	(1.614)	(1.996)	(1.390)	(1.773)
Έξοδα μεταφορών και ταξιδιών	(698)	(608)	(454)	(482)
Έντυπα και γραφική ύλη	(617)	(769)	(486)	(605)
Επισκευές και συντηρήσεις	(1.681)	(1.922)	(1.580)	(1.808)
Ασφάλιστρα	(557)	(541)	(461)	(449)
Συμμετοχή για έξοδα εκπαιδ. κλ. ζωής	(1)	(5)	(1)	(5)
Προβλέψεις επισφαλών απαιτήσεων	(763)	(8.354)	(763)	(8.213)
Λοιπά	(4.793)	(4.410)	(3.624)	(4.386)
Σύνολο εξόδων διοίκησης και διάθεσης	(108.777)	(121.041)	(99.242)	(111.848)

Το κονδύλι Αμοιβές και έξοδα προσωπικού αναλύεται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2013	31/12/2012	31/12/2013	31/12/2012
	(Ποσά σε χιλιάδες €)			
Μισθοδοσία και ημερομίσθια	(39.662)	(45.780)	(34.866)	(40.944)
Υποχρεωτικές εισφορές κοινωνικής ασφάλισης	(16.959)	(17.246)	(15.965)	(16.077)
Έξοδα προγραμμάτων καθορισμένων εισφορών	(4.272)	(442)	(4.004)	(403)
Σύνολο αμοιβών και εξόδων προσωπικού	(60.894)	(63.468)	(54.836)	(57.424)

Στη Μισθοδοσία και ημερομίσθια περιλαμβάνονται εισφορές προς ομαδικό συμβόλαιο καθορισμένης εισφοράς του προσωπικού της Μητρικής Εταιρείας ύψους €652 χιλ. για το 2013 (€700 χιλ. για το 2012). Το απόθεμα του συμβολαίου αυτού ανερχόταν σε €8.210 χιλ. την 31 Δεκεμβρίου 2013 (2012: €6.962 χιλ.) και περιλαμβάνονται στις υποχρεώσεις από ομαδικά επενδυτικά συμβόλαια.

Το 2013 ο Όμιλος απασχολεί κατά μέσο όρο 1.004 και η Μητρική Εταιρεία 817 εργαζόμενους (2012: 1.022 ο Όμιλος και 835 η Μητρική).

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 17: ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΕΞΟΔΑ

	ΟΜΙΛΟΣ		ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2013	31/12/2012	31/12/2013	31/12/2012
(Ποσά σε χιλιάδες €)				
Τόκοι Repor	(2.394)	(2.498)	(2.394)	(2.498)
Τόκοι δανείων	(4.224)	(4.080)	(4.224)	(4.080)
Τόκοι αντασφαλιστών	(6.892)	(1.494)	(6.892)	(1.494)
Λοιπά έξοδα τραπεζών	(783)	(707)	(649)	(556)
Σύνολο χρηματοοικονομικών εξόδων	(14.293)	(8.779)	(14.159)	(8.628)

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 18: ΦΟΡΟΙ

	ΟΜΙΛΟΣ		ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2013	31/12/2012	31/12/2013	31/12/2012
(Ποσά σε χιλιάδες €)				
Φόρος εισοδήματος	(39.043)	(11.492)	(38.792)	(11.024)
Φόροι προηγούμενων χρήσεων	70	390	70	390
Αναβαλλόμενος φόρος	43.951	(11.449)	43.999	(11.458)
Σύνολο φόρων	4.978	(22.551)	5.277	(22.092)

	ΟΜΙΛΟΣ		ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2013	31/12/2012	31/12/2013	31/12/2012
(Ποσά σε χιλιάδες €)				
Κέρδη/(Ζημιές) προ φόρων	111.892	89.472	111.495	87.962
Φόρος με βάση τον εφαρμοστέο φορολογικό συντελεστή	(29.092)	(17.894)	(28.989)	(17.592)
Επίπτωση από την αλλαγή του φορολογικού συντελεστή στην Ελλάδα από 20% σε 26% με το Ν4110/13	43.039	-	43.039	-
Επίπτωση από την εφαρμογή διαφορετικών φορολογικών συντελεστών σε άλλες χώρες	(16)	(157)	-	-
Επίπτωση αλλαγών φορολογικών νόμων	(7.041)	-	(7.041)	-
Έσοδα απαλλασσόμενα της φορολογίας	238	1.040	235	1.040
Μη φορολογικά εκπιπόμενες δαπάνες	(1.955)	(5.540)	(1.885)	(5.540)
Λοιπές διαφορές	(195)	-	(82)	-
Φόρος με βάση τον πραγματικό φορολογικό συντελεστή	4.978	(22.551)	5.277	(22.092)
Εφαρμοστέος φορολογικός συντελεστής	26%	20%	26%	20%
Πραγματικός φορολογικός συντελεστής	-	25%	-	25%

Ο συντελεστής φορολογίας εισοδήματος για τη Μητρική Εταιρεία το 2013 είναι 26% και για το 2012 ήταν 20%. Επιπλέον, προβλέπεται ότι σε περίπτωση διανομής κερδών, διενεργείται παρακράτηση φόρου 10% επί των διανεμομένων κερδών.

Οι ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις ανά εταιρία παρατίθενται στον ακόλουθο πίνακα:

ΕΤΑΙΡΙΑ	ΧΩΡΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΠΟΙΗΣΗΣ	ΑΝΕΛΕΓΚΤΕΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ ΧΡΗΣΕΙΣ
«Η ΕΘΝΙΚΗ» Α.Ε.Ε.Γ.Α.	ΕΛΛΑΔΑ	2010 - 2013
ΕΘΝΙΚΗ ΓΕΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΕΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ	ΚΥΠΡΟΣ	2011 - 2013
ΕΘΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ	ΚΥΠΡΟΣ	2011 - 2013
NATIONAL INSURANCE AGENTS & CONSULTANTS LTD	ΚΥΠΡΟΣ	2008 - 2013
SOCIETATE COMERCIALA GARANTA ASIGURARI S.A.	ΡΟΥΜΑΝΙΑ	2003 - 2013
NATIONAL ΜΕΣΙΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ Α.Ε.	ΕΛΛΑΔΑ	2010 - 2013
AUDATEX ΕΛΛΑΣ Α.Ε.	ΕΛΛΑΔΑ	2010 - 2013

Οι εταιρίες του Ομίλου δεν έχουν ελεγχθεί φορολογικά για ορισμένες χρήσεις και επομένως οι φορολογικές τους υποχρεώσεις για τις χρήσεις αυτές δεν έχουν καταστεί οριστικές. Συνεπώς, ως αποτέλεσμα των ελέγχων αυτών, είναι πιθανόν να επιβληθούν επιπλέον πρόστιμα και φόροι, τα ποσά των οποίων δεν μπορούν να προσδιοριστούν με ακρίβεια επί του παρόντος. Ωστόσο εκτιμάται ότι δεν θα έχουν σημαντική επίπτωση στην οικονομική κατάσταση του Ομίλου και της Εταιρίας. Η Μητρική Εταιρία έχει ελεγχθεί φορολογικά μέχρι και τη χρήση 2009. Οι χρήσεις 2011 και 2012 έχουν ελεγχθεί από την εταιρία Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών, Deloitte Χατζηπαύλου, Σοφινός & Καμπάνης ΑΕ., σύμφωνα με το άρθρο 82 του Ν.2238/1994 και το σχετικό πιστοποιητικό φορολογικής συμμόρφωσης εκδόθηκε την 27.07.2012 και 24.09.2013 αντίστοιχα, ενώ ο φορολογικός έλεγχος της χρήσης 2013 βρίσκεται σε εξέλιξη. Σύμφωνα με το άρθρο 6 της ΠΟΛ.1236/ 18.10.2013, ο έλεγχος του Υπουργείου Οικονομικών για τη χρήση 2011 ολοκληρώνεται μέχρι την 30/04/2014. Μετά την ημερομηνία αυτή και υπό την προϋπόθεση ότι δεν έχουν εντοπιστεί φορολογικές παραβάσεις από τους ελέγχους του Υπουργείου Οικονομικών, θεωρείται περαιωμένη η συγκεκριμένη χρήση και δυνατότητα άλλου ελέγχου υπάρχει μόνο στην περίπτωση στοιχείων ή ενδείξεων για παραβάσεις, όπως αυτές ορίζονται στην παράγραφο 6 του άρθρου 5 της ΠΟΛ 1236/18.10.2013 και οι οποίες δεν εντοπίστηκαν από το διενεργηθέντα έλεγχο φορολογικής συμμόρφωσης. Η χρήση του 2012 θα θεωρηθεί περαιωμένη μετά την πάροδο 18 μηνών από την ημερομηνία υποβολής της Έκθεσης Φορολογικής Συμμόρφωσης χωρίς επιφύλαξη στη βάση δεδομένων της Γ.Γ.Π.Σ. και υπό την προϋπόθεση ότι δεν έχουν εντοπιστεί φορολογικές παραβάσεις από τους ελέγχους του Υπουργείου Οικονομικών και δυνατότητα άλλου ελέγχου υπάρχει μόνο στην περίπτωση στοιχείων ή ενδείξεων για παραβάσεις, όπως αυτές ορίζονται στην παράγραφο 6 του άρθρου 5 της ΠΟΛ 1236/ 18.10.2013 και οι οποίες δεν εντοπίστηκαν από τον διενεργηθέντα έλεγχο φορολογικής συμμόρφωσης.

Σε συνέχεια της ανταλλαγής των ΟΕΔ, όπως περιγράφεται ανωτέρω (Σημείωση 11) και σύμφωνα με το Ν. 4046/2012, που ψηφίστηκε αποκλειστικά για την εφαρμογή του PSI και τροποποιήθηκε με το Ν. 4110/2013, η χρεωστική διαφορά που προέκυψε προερχόμενη από την προαναφερθείσα ανταλλαγή, για φορολογικούς λόγους θεωρείται εκπιπτόμενη δαπάνη και αποσβένεται σε 30 ίσες δόσεις.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 19: ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΕΣ ΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ ΣΤΑ ΛΟΙΠΑ ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΑ

ΟΜΙΛΟΣ	31/12/2013			31/12/2012		
	Μικτά	Φόρος	Καθαρά	Μικτά	Φόρος	Καθαρά
	(Ποσά σε χιλιάδες €)					
Αξιόγραφα διαθέσιμα προς πώληση	24.922	(8.141)	16.781	61.105	(12.191)	48.914
Υποχρεώσεις από προγράμματα καθορισμένων παροχών	8.329	(92)	8.237	(5.869)	22	(5.847)
Συναλλαγματικές διαφορές	562	-	562	(396)	-	(396)
Μεταφορά κερδών θυγατρικών σε αποθεματικά	71	-	71	(177)	-	(177)
Λοιπά συνολικά εισοδήματα χρήσης	33.884	(8.233)	25.651	54.663	(12.169)	42.494

ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	31/12/2013			31/12/2012		
	Μικτά	Φόρος	Καθαρά	Μικτά	Φόρος	Καθαρά
	(Ποσά σε χιλιάδες €)					
Αξιόγραφα διαθέσιμα προς πώληση	25.015	(8.132)	16.883	60.878	(12.191)	48.687
Υποχρεώσεις από προγράμματα καθορισμένων παροχών	8.329	(92)	8.237	(5.868)	22	(5.846)
Λοιπά συνολικά εισοδήματα χρήσης	33.344	(8.224)	25.120	55.010	(12.169)	42.841

Στο κονδύλι Αξιόγραφα διαθέσιμα προς πώληση της Μητρικής Εταιρίας και του Ομίλου, δεν περιλαμβάνεται ποσό για τη χρήση 2013 ύψους €8.605 χιλ. (2012: €494 χιλ.), που αφορά σε απομείωση αξιόγραφων διαθεσίμων προς πώληση, τα οποία έχουν χρεωθεί στα αποτελέσματα της αντίστοιχης χρήσης (βλ. Σημείωση 9).

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 20: ΕΝΣΩΜΑΤΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ**ΟΜΙΛΟΣ**

	Γήπεδα και Οικόπεδα	Κτίρια	Μεταφορικά μέσα και εξοπλισμός	Βελτιώσεις σε μισθωμένα ακίνητα τρίτων	Ακινητοποιή- σεις υπό κατασκευή	Σύνολο
<i>(Ποσά σε χιλιάδες €)</i>						
Αξία κτήσης						
Υπόλοιπο 1/1/2012	59.458	88.581	33.457	5.087	13	186.596
Προσθήκες	-	225	1.308	65	10	1.608
Μεταφορές	1.159	2.935	-	-	-	4.094
Πωλήσεις & Διαγραφές	-	-	(210)	(14)	-	(224)
Υπόλοιπο 31/12/2012	60.617	91.741	34.555	5.138	23	192.074
Σωρευμένες αποσβέσεις & απομειώσεις						
Υπόλοιπο 1/1/2012	(47)	(21.567)	(31.081)	(3.232)	-	(55.927)
Πωλήσεις & Διαγραφές	-	-	164	2	-	166
Αποσβέσεις μεταφορών	-	(1.327)	-	-	-	(1.327)
Αποσβέσεις περιόδου	-	(2.101)	(1.016)	(306)	-	(3.423)
Απομειώσεις	(82)	(114)	-	-	-	(196)
Υπόλοιπο 31/12/2012	(129)	(25.109)	(31.933)	(3.536)	-	(60.707)
Αναπόσβεστη αξία 31/12/2012	60.488	66.632	2.622	1.602	23	131.367
Αξία κτήσης						
Υπόλοιπο 1/1/2013	60.617	91.741	34.555	5.138	23	192.074
Προσθήκες	-	50	174	86	6	316
Μεταφορές	-	-	-	-	-	-
Πωλήσεις & Διαγραφές	12	(17)	(678)	(2.238)	-	(2.921)
Υπόλοιπο 31/12/2013	60.629	91.774	34.051	2.986	29	189.469
Σωρευμένες αποσβέσεις & απομειώσεις						
Υπόλοιπο 1/1/2013	(129)	(25.109)	(31.933)	(3.536)	-	(60.707)
Πωλήσεις & Διαγραφές	(13)	20	558	1.935	-	2.500
Αποσβέσεις περιόδου	-	(2.286)	(947)	(266)	-	(3.499)
Συναλλαγματικές διαφορές	-	-	(4)	-	-	(4)
Απομειώσεις	(43)	43	-	-	-	-
Υπόλοιπο 31/12/2013	(185)	(27.333)	(32.326)	(1.867)	-	(61.711)
Αναπόσβεστη αξία 31/12/2013	60.444	64.442	1.725	1.119	29	127.759

ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ

	Γήπεδα και οικόπεδα	Κτίρια	Μεταφορικά μέσα και εξοπλισμός	Βελτιώσεις σε μισθωμένα ακίνητα τρίτων	Ακίνητοποιή- σεις υπό κατασκευή	Σύνολο
<i>(Ποσά σε χιλιάδες €)</i>						
Αξία κτήσης						
Υπόλοιπο 1/1/2012	58.337	81.165	29.602	4.950	-	174.054
Προσθήκες	-	220	1.284	63	-	1.567
Μεταφορές	1.159	2.935	-	-	-	4.094
Πωλήσεις & Διαγραφές	-	-	(78)	-	-	(78)
Υπόλοιπο 31/12/2012	59.496	84.320	30.808	5.013	-	179.637
Σωρευμένες αποσβέσεις & απομειώσεις						
Υπόλοιπο 1/1/2012	-	(19.883)	(27.743)	(3.177)	-	(50.803)
Πωλήσεις & Διαγραφές	-	-	45	-	-	45
Αποσβέσεις Μεταφορών	-	(1.327)	-	-	-	(1.327)
Αποσβέσεις περιόδου	-	(1.909)	(833)	(294)	-	(3.036)
Απομειώσεις περιόδου	(70)	(40)	-	-	-	(110)
Υπόλοιπο 31/12/2012	(70)	(23.159)	(28.531)	(3.471)	-	(55.231)
Αναπόσβεστη αξία 31/12/2012	59.426	61.161	2.277	1.542	-	124.406
Αξία κτήσης						
Υπόλοιπο 1/1/2013	59.496	84.320	30.808	5.013	-	179.637
Προσθήκες	-	7	114	86	-	207
Μεταφορές	-	-	-	-	-	-
Πωλήσεις & Διαγραφές	-	-	(142)	(2.238)	-	(2.380)
Υπόλοιπο 31/12/2013	59.496	84.327	30.780	2.861	-	177.464
Σωρευμένες αποσβέσεις & απομειώσεις						
Υπόλοιπο 1/1/2013	(70)	(23.159)	(28.531)	(3.471)	-	(55.231)
Πωλήσεις & Διαγραφές	-	-	32	1.961	-	1.993
Αποσβέσεις Μεταφορών	-	-	-	-	-	-
Αποσβέσεις περιόδου	-	(1.973)	(821)	(262)	-	(3.056)
Απομειώσεις περιόδου	(27)	(3)	-	-	-	(30)
Υπόλοιπο 31/12/2013	(97)	(25.135)	(29.320)	(1.772)	-	(56.324)
Αναπόσβεστη αξία 31/12/2013	59.399	59.192	1.460	1.089	-	121.140

Οι παραπάνω αποσβέσεις και απομειώσεις περιόδου περιλαμβάνονται στο κονδύλι Έξοδα Διοίκησης και Διάθεσης της Κατάστασης Συνολικού Εισοδήματος.

Στην αξία κτήσης του λογαριασμού “ Γήπεδα και Οικόπεδα ” περιλαμβάνεται ποσό €6.250 χιλ. που αφορά οικόπεδο της Εταιρίας (οικόπεδο Ελληνικού – 35^{ης} οδού) στο οποίο ακίνητο ο Οργανισμός Σχολικών Κτιρίων (Ο.Σ.Κ. Α.Ε.), προέβη σε ανέγερση κτιρίου. Το Δ.Σ. της Εταιρίας κατά την υπ’ αριθμ. 2071/19 Δεκεμβρίου 2006 συνεδρίασή του, αποφάσισε ομόφωνα όπως ασκηθεί διεκδικητική αγωγή κατά της Ο.Σ.Κ. Α.Ε., του Ελληνικού Δημοσίου και του Δήμου Ελληνικού.

Συζητήθηκε και εκδόθηκε η υπ’ αριθμ. 2441/2011 απόφαση, με την οποία η αγωγή μας γίνεται δεκτή ως προς την Ο.Σ.Κ. Α.Ε. και το Δήμο Ελληνικού, αναγνωρίζεται η κυριότητα της Εταιρίας μας επί του επιδικίου οικοπέδου και υποχρεώνονται οι δύο ανωτέρω εναγόμενοι να μας καταβάλουν από κοινού ως αποζημίωση το ποσό των €5.774 χιλ. και επιπλέον ο Ο.Σ.Κ. το ποσό των €67 χιλ. για την αξία των επικειμένων και ο Δήμος Ελληνικού το ποσό των €783 χιλ., όλα τα ποσά νομιμοτόκως από την επίδοση της αγωγής (12.2.2008), ενώ επίσης ο Δήμος Ελληνικού καταδικάζεται στη δικαστική μας δαπάνη ποσού €120 χιλ. Κατά της ως άνω πρωτόδικης απόφασης ασκήθηκαν αντίθετες εφέσεις από την Εταιρία και τους αντιδίκους Ο.Σ.Κ. Α.Ε. και Δήμο Ελληνικού-Αργυρούπολης, οι οποίες συνεκδικάσθηκαν εξ αναβολής στις 18/4/2013 ενώπιον του Εφετείου Αθηνών και εκδόθηκε η υπ’ αριθμ. 5867/2013 απόφαση, με την οποία : α) απορρίπτεται έφεση του Ο.Σ.Κ., β) γίνεται δεκτή έφεση του Δήμου Ελληνικού- Αργυρούπολης και απορρίπτεται η αγωγή μας ως προς αυτόν και γ) γίνεται δεκτή η έφεση της Εταιρίας ως προς τον Ο.Σ.Κ., αναγνωρίζεται η κυριότητα της

Εταιρίας μας επί του επιδίκου οικοπέδου και υποχρεούται να μας καταβάλει το ποσό των € 6.624 χιλ. πλέον τόκων από την επίδοση της αγωγής (12/2/2008) και € 280 χιλ. ως δικαστική δαπάνη.

Πέραν της υποχρέωσής για ασφαλιστική τοποθέτηση, δεν υπάρχει άλλη δέσμευση ή εγγύηση επί των ακινήτων της Μητρικής Εταιρίας.

Η Διοίκηση της Εταιρίας ανέθεσε σε πιστοποιημένους ανεξάρτητους εκτιμητές την αποτίμηση των ακινήτων της Μητρικής Εταιρίας κατά την 31.12.2013, οι οποίοι και προσδιόρισαν την εύλογη αξία των ιδιοχρησιμοποιούμενων ακινήτων κατά την ημερομηνία αυτή σε €122.023 χιλ. Στα ακίνητα εκείνα τα οποία δε χρησιμοποιούνταν κατά την 31.12.2013 για την επίτευξη των σκοπών της Εταιρίας (οικόπεδα και κενά κτίρια), στα οποία η ανακτήσιμη αξία υπολειπόταν της λογιστικής αξίας, διενεργήθηκε απομείωση ίση με τη διαφορά μεταξύ των δύο αξιών πλέον εκτιμώμενων εξόδων πώλησης, συνολικού ύψους €30 χιλ., η οποία οφείλεται στην πτώση των αξιών ακινήτων στην ελληνική αγορά.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 21: ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΕ ΑΚΙΝΗΤΑ

	ΟΜΙΛΟΣ				ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ			
	Γήπεδα και Οικόπεδα	Κτήρια	Ακίνητοποιήσεις υπό κατασκευή	Σύνολο	Γήπεδα και Οικόπεδα	Κτήρια	Ακίνητοποιήσεις υπό κατασκευή	Σύνολο
	(Ποσά σε χιλιάδες €)							
Αξία κτήσης								
Υπόλοιπο 1/1/2012	54.451	113.688	1.660	169.799	54.451	113.688	1.660	169.799
Μεταφορές	(1.159)	(2.935)	-	(4.094)	(1.159)	(2.935)	-	(4.094)
Προσθήκες	-	12	-	12	-	12	-	12
Υπόλοιπο 31/12/2012	53.292	110.765	1.660	165.717	53.292	110.765	1.660	165.717
Σωρευμένες αποσβέσεις & απομειώσεις								
Υπόλοιπο 1/1/2012	-	(47.457)	-	(47.457)	-	(47.457)	-	(47.457)
Αποσβέσεις περιόδου	-	(3.229)	-	(3.229)	-	(3.229)	-	(3.229)
Μεταφορές	-	1.325	-	1.325	-	1.325	-	1.325
Απομείωση	(2.500)	(2.265)	-	(4.765)	(2.500)	(2.265)	-	(4.765)
Υπόλοιπο 31/12/2012	(2.500)	(51.625)	-	(54.126)	(2.500)	(51.625)	-	(54.126)
Αναπόσβεστη αξία 31/12/2012	50.792	59.140	1.660	111.591	50.792	59.140	1.660	111.591
Αξία κτήσης								
Υπόλοιπο 1/1/2013	53.292	110.765	1.660	165.717	53.292	110.765	1.660	165.717
Μεταφορές	-	-	-	-	-	-	-	-
Προσθήκες	-	204	-	204	-	204	-	204
Υπόλοιπο 31/12/2013	53.292	110.969	1.660	165.921	53.292	110.969	1.660	165.921
Σωρευμένες αποσβέσεις & απομειώσεις								
Υπόλοιπο 1/1/2013	(2.500)	(51.625)	-	(54.126)	(2.500)	(51.625)	-	(54.126)
Αποσβέσεις περιόδου	-	(3.056)	-	(3.056)	-	(3.056)	-	(3.056)
Μεταφορές	-	-	-	-	-	-	-	-
Απομείωση	(1.306)	(1.344)	-	(2.649)	(1.306)	(1.344)	-	(2.649)
Υπόλοιπο 31/12/2013	(3.806)	(56.025)	-	(59.831)	(3.806)	(56.025)	-	(59.831)
Αναπόσβεστη αξία 31/12/2013	49.486	54.944	1.660	106.090	49.486	54.944	1.660	106.090

Οι παραπάνω αποσβέσεις και απομειώσεις περιόδου περιλαμβάνονται στο κονδύλι Έξοδα Διοίκησης και Διάθεσης της Κατάστασης Συνολικού Εισοδήματος.

Τα έσοδα από ενοίκια για την Μητρική Εταιρία ανήλθαν την 31 Δεκεμβρίου 2013 σε €5.940 χιλ. (2012: €6.746 χιλ.).

Πέραν της υποχρέωσής για ασφαλιστική τοποθέτηση, δεν υπάρχει άλλη δέσμευση ή εγγύηση επί των ακινήτων της Μητρικής Εταιρίας.

Η Διοίκηση της Εταιρίας ανέθεσε σε πιστοποιημένους ανεξάρτητους εκτιμητές την αποτίμηση των ακινήτων της Μητρικής Εταιρίας κατά την 31.12.2013, οι οποίοι και προσδιόρισαν την εύλογη αξία των επενδύσεων σε ακίνητα κατά

την ημερομηνία αυτή σε €106.922 χιλ. Στα επενδυτικά ακίνητα εκείνα στα οποία η ανακτήσιμη αξία υπολειπόταν της λογιστικής αξίας, διενεργήθηκε απομείωση συνολικού ύψους €2.649 χιλ. η οποία οφείλεται στην πτώση των αξιών ακινήτων στην ελληνική αγορά. Από το παραπάνω ποσό, απομείωση ύψους €1.727 χιλ. αφορά στο ακίνητο επί της οδού Κοραή 4.

Τα έξοδα μελλοντικών ενοικίων του Ομίλου αναλύονται ως εξής:

	Μέχρι 1 έτος	1 έως 5 έτη (Ποσά σε χιλιάδες €)	5 έτη και άνω
Έξοδα	(1.012)	(2.475)	(1.169)

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 22: ΑΥΛΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

	ΟΜΙΛΟΣ			ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ		
	Υπεραξία	Λογισμικό	Σύνολο (Ποσά σε χιλιάδες €)	Υπεραξία	Λογισμικό	Σύνολο
Αξία κτήσης						
Υπόλοιπο 1/1/2012	2.757	19.738	22.495	-	18.658	18.658
Προσθήκες	-	2.762	2.762	-	2.594	2.594
Μεταφορές	-	-	-	-	-	-
Πωλήσεις & Διαγραφές	-	(90)	(90)	-	-	-
Υπόλοιπο 31/12/2012	2.757	22.410	25.167	-	21.252	21.252
Σωρευμένες αποσβέσεις						
Υπόλοιπο 1/1/2012	(187)	(15.563)	(15.750)	-	(14.793)	(14.793)
Πωλήσεις & Διαγραφές	-	72	72	-	-	-
Συναλλαγματικές διαφορές	-	-	-	-	-	-
Μεταφορές	-	-	-	-	-	-
Αποσβέσεις περιόδου	-	(1.658)	(1.658)	-	(1.567)	(1.567)
Υπόλοιπο 31/12/2012	(187)	(17.149)	(17.336)	-	(16.360)	(16.360)
Αναπόσβεστη αξία 31/12/2012	2.570	5.261	7.831	-	4.892	4.892
Αξία κτήσης						
Υπόλοιπο 1/1/2013	2.757	22.410	25.167	-	21.252	21.252
Προσθήκες	-	2.513	2.513	-	2.486	2.486
Μεταφορές	-	-	-	-	-	-
Πωλήσεις & Διαγραφές	-	(231)	(231)	-	-	-
Υπόλοιπο 31/12/2013	2.757	24.692	27.449	-	23.738	23.738
Σωρευμένες αποσβέσεις						
Υπόλοιπο 1/1/2013	(187)	(17.149)	(17.336)	-	(16.360)	(16.360)
Πωλήσεις & Διαγραφές	-	232	232	-	-	-
Συναλλαγματικές διαφορές	-	-	-	-	-	-
Μεταφορές	-	(1)	(1)	-	-	-
Αποσβέσεις περιόδου	-	(1.907)	(1.907)	-	(1.854)	(1.854)
Υπόλοιπο 31/12/2013	(187)	(18.825)	(19.012)	-	(18.214)	(18.214)
Αναπόσβεστη αξία 31/12/2013	2.570	5.867	8.437	-	5.524	5.524

Οι παραπάνω αποσβέσεις περιόδου περιλαμβάνονται στο κονδύλι Έξοδα Διοίκησης και Διάθεσης της Κατάστασης Συνολικού Εισοδήματος.

Οι υπεραξίες που προκύπτουν αφορούν σε εξαγορά θυγατρικών κατά τις προηγούμενες χρήσεις. Η Μητρική εκτιμά το ανακτήσιμο ποσό της υπεραξίας, τουλάχιστον ετησίως, για να διαπιστώσει την ύπαρξη τυχόν απομείωσης της αξίας αυτής.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 23: ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ ΚΑΙ ΆΛΛΑ ΕΞΟΔΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΕΠΟΜΕΝΩΝ ΧΡΗΣΕΩΝ

Οι προμήθειες και τα άλλα έξοδα πρόσκτησης τόσο των νέων συμβολαίων όσο και των ανανεώσεων που αναλογούν στην επόμενη χρήση αναλύονται κατά κλάδο ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2013	31/12/2012	31/12/2013	31/12/2012
	(Ποσά σε χιλιάδες €)			
Προμήθειες και άλλα έξοδα παραγωγής επόμενων χρήσεων κλάδων Ζωής	34.447	35.548	34.223	35.438
Προμήθειες και άλλα έξοδα παραγωγής επόμενων χρήσεων κλάδων Ζημιών	9.420	11.759	8.294	10.788
Σύνολο προμηθειών και άλλων εξόδων παραγωγής επόμενων χρήσεων	43.867	47.307	42.517	46.226

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 24: ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΕ ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

		31/12/2013	31/12/2012		
	Χώρα Έδρας	% Συμμετοχής	Λογιστική Αξία	% Συμμετοχής	Λογιστική Αξία
Συμμετοχή			(Ποσά σε χιλιάδες €)		
Όμιλος					
UBB AIG INSURANCE COMPANY AD	Βουλγαρία	30,00%	2.569	30,00%	1.463
UBB ALICO LIFE INSURANCE COMPANY AD	Βουλγαρία	30,00%	1.471	30,00%	1.711
UBB INSURANCE BROKER AD	Βουλγαρία	20,00%	166	20,00%	149
Σύνολο επενδύσεων σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις			4.206		3.323
Μητρική					
SOCIETATE COMERCIALA GARANTA ASIGURARI S.A.	Ρουμανία	94,96%	6.528	94,96%	6.528
ΕΘΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ (ΚΥΠΡΟΥ) ΛΤΔ	Κύπρος	89,09%	4.119	89,09%	4.119
AUDATEX ΕΛΛΑΣ Α.Ε.	Ελλάδα	70,00%	1.062	70,00%	1.062
NATIONAL ΜΕΣΙΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΑΕ	Ελλάδα	95,00%	2.450	95,00%	2.450
UBB AIG INSURANCE COMPANY AD	Βουλγαρία	30,00%	1.065	30,00%	1.065
UBB ALICO LIFE INSURANCE COMPANY AD	Βουλγαρία	30,00%	1.074	30,00%	1.074
UBB INSURANCE BROKER AD	Βουλγαρία	20,00%	51	20,00%	51
Σύνολο επενδύσεων σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις			16.349		16.349

Η Εθνική Ασφαλιστική (Κύπρου) Λτδ. κατέχει ποσοστό συμμετοχής 99.99% της Εθνικής Ασφαλιστικής Κύπρου Γενικών Ασφαλειών Λτδ. και ποσοστό 100% της National Insurance Agents & Consultants Ltd, με έδρα την Κύπρο. Αντικείμενο των συνδεδεμένων εταιριών είναι οι ασφαλιστικές εργασίες και η μεσιτεία ασφαλίσεων

Την 25 Νοεμβρίου 2009, τα Διοικητικά Συμβούλια της AUDATEX ΕΛΛΑΣ ΑΕ και της AUDATEX GmbH, αποφάσισαν από κοινού, τον τερματισμό της μεταξύ τους σύμβασης άδειας αποκλειστικής χρήσης λογισμικού. Η εταιρία διέκοψε τη χρήση του λογισμικού που παρεχόταν από την Audatex GmbH τον Ιούνιο του 2010. Η AUDATEX ΕΛΛΑΣ ΑΕ τελεί υπό εκκαθάριση από την 26 Ιουνίου 2010.

Για την ενοποίηση των θυγατρικών εταιριών εφαρμόζεται η μέθοδος της ολικής ενοποίησης σύμφωνα με το ΔΛΠ 27, και για την ενοποίηση των συμμετοχών με τη μορφή κοινοπραξιών στις εταιρίες UBB ALICO Life Insurance Company A.D., UBB-AIG Insurance Company A.D. και UBB Insurance Broker A.D. εφαρμόζεται η μέθοδος καθαρής θέσης σύμφωνα με το ΔΛΠ 31.

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΟΥ ΟΜΙΛΟΥ ΣΕ ΣΥΓΓΕΝΕΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ		
	31/12/2013	31/12/2012
	(Ποσά σε χιλιάδες €)	
Σύνολο Ενεργητικού	26.224	19.808
Σύνολο Παθητικού	(11.926)	(8.484)
Καθαρή Θέση	14.298	11.324
Συμμετοχή του Ομίλου στην Καθαρή Θέση των εταιριών	4.206	3.323
Έσοδα	13.049	11.934
Κέρδη μετά από φόρους	4.574	782
Αναλογία αποτελεσμάτων συνδεδεμενων εταιριών	1.440	185

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 25: ΑΝΑΒΑΛΛΟΜΕΝΕΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ / ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

ΟΜΙΛΟΣ	Υπόλοιπο έναρξης 01/01/2013	Επιβάρυνση στα αποτελέσματα	Επιβάρυνση στα Ι.Κ.	Υπόλοιπο λήξης 31/12/2013
	(Ποσά σε χιλιάδες €)			
Αναπροσαρμογή αποσβέσεων άυλων περιουσιακών στοιχείων	2	1	-	3
Συνταξιοδοτικές και άλλες παροχές μετά την έξοδο από την υπηρεσία	1.708	532	(75)	2.165
Ασφαλιστικές προβλέψεις	8.813	12.498	-	21.311
Υπεραξία επενδυτικών οικοπέδων	(4.717)	(890)	-	(5.607)
Υπεραξία ενσώματων οικοπέδων	(2.981)	(1.104)	-	(4.085)
Αφορ. αποθεματικό εμπορικού χαρτοφ.	1.701	1.381	-	3.082
Αφορ. αποθεματικό δανείων-απαιτήσεων	(1.356)	(5.636)	-	(6.992)
Αφορ. αποθεματικό διακρατούμενων μέχρι τη λήξη	35.751	9.913	-	45.664
Αφορ. αποθεματικό διαθεσίμων προς πώληση	29.773	1.692	(8.134)	23.331
Χρεωστικής διαφοράς Ν.4046/12	71.702	18.296	-	89.998
Λοιπές προβλέψεις	1.935	7.320	11	9.266
Απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους	142.331	44.003	(8.198)	178.136
Αναπροσαρμογή αποσβέσεων ενσώματων παγίων	(58)	18	-	(40)
Λοιπές προβλέψεις	638	34	-	672
Αφορ. αποθεματικό διαθεσίμων προς πώληση	5	-	6	11
Υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους	585	52	6	643

ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ

	Υπόλοιπο έναρξης 01/01/2013	Επιβάρυνση στα αποτελέσματα	Επιβάρυνση στα Ι.Κ.	Υπόλοιπο λήξης 31/12/2013
	(Ποσά σε χιλιάδες €)			
Αναπροσαρμογή αποσβέσεων άυλων περιουσιακών στοιχείων	2	1	-	3
Συνταξιοδοτικές και άλλες παροχές μετά την έξοδο από την υπηρεσία	1.695	530	(92)	2.133
Ασφαλιστικές προβλέψεις	8.813	12.498	-	21.311
Υπεραξία επενδυτικών οικοπέδων	(4.717)	(890)	-	(5.607)
Υπεραξία ενσώματων οικοπέδων	(2.981)	(1.104)	-	(4.085)
Αφορ. αποθεματικό εμπορικού χαρτοφ.	1.701	1.381	-	3.082
Αφορ. αποθεματικό δανείων-απαιτήσεων	(1.356)	(5.636)	-	(6.992)
Αφορ. αποθεματικό διακρατούμενων μέχρι τη λήξη	35.751	9.913	-	45.664
Αφορ. αποθεματικό διαθεσίμων προς πώληση	29.773	1.692	(8.134)	23.331
Χρεωστικής διαφοράς Ν.4046/12	71.702	18.296	-	89.998
Λοιπες προβλεψεις	1.935	7.318	-	9.253
Απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους	142.318	43.999	(8.226)	178.091

Με βάση τις λογιστικές αρχές του Ομίλου, τις εκτιμήσεις των μελλοντικών φορολογητέων κερδών και των κερδών από πώληση επενδύσεων σε μετοχές, οι ανωτέρω απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους που αφορούν προσωρινές φορολογικά εκπεστέες διαφορές είναι ανακτήσιμες.

Στα φορολογικά αποθεματικά του Ομίλου, περιλαμβάνεται αφορολόγητο χρεωστικό αποθεματικό ποσού €273.619 χιλ., καθώς και αφορολόγητο αποθεματικό από ασφαλιστικές εργασίες ποσού €1.680 χιλ. το οποίο εξαιρείται από φόρο εισοδήματος υπό την προϋπόθεση ότι δεν θα διανεμηθεί στο μέτοχο. Η χρεωστική διαφορά του Ν.4046/2012 που προέκυψε σε συνέχεια της ανταλλαγής των ΟΕΔ, όπως περιγράφεται ανωτέρω (Σημείωση 11 και 15), για φορολογικούς λόγους θεωρείται εκπιπτόμενη δαπάνη και αποσβένεται σε 30 ίσες δόσεις. Η αναπόσβεστη χρεωστική διαφορά κατά την 31/12/2013 ανέρχεται σε €346.148 χιλ.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 26: ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ ΔΙΑΚΡΑΤΟΥΜΕΝΑ ΩΣ ΤΗ ΛΗΞΗ

	ΟΜΙΛΟΣ		ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2013	31/12/2012	31/12/2013	31/12/2012
	(Ποσά σε χιλιάδες €)			
ΟΜΟΛΟΓΑ				
Κρατικά εγχώρια	67.348	62.414	67.348	62.414
Κρατικά αλλοδαπά	57.187	58.184	57.187	58.184
Εταιρικά εγχώρια	-	12.620	-	12.620
Σύνολο αξιογράφων	124.535	133.218	124.535	133.218

Τα διακρατούμενα ως τη λήξη αξιόγραφα κατηγοριοποιούνται σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Α. 13 στο Επίπεδο 2 και η εύλογη αξία τους κατά την 31/12/2013 ανερχόταν σε €201.592 χιλ. (€178.755 χιλ.).

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 27: ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ ΠΡΟΣ ΠΩΛΗΣΗ

	ΟΜΙΛΟΣ		ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2013	31/12/2012	31/12/2013	31/12/2012
	(Ποσά σε χιλιάδες €)			
ΟΜΟΛΟΓΑ				
Κρατικά εγχώρια	156.553	-	156.553	-
Κρατικά αλλοδαπά	230.935	132.747	225.756	127.844
Εταιρικά εισηγμένα	348.552	338.696	348.552	338.696
	736.040	471.443	730.861	466.540
ΜΕΤΟΧΕΣ				
Εισηγμένες	33.561	26.610	33.561	26.610
Μη Εισηγμένες	8	8	8	8
	33.569	26.618	33.569	26.618
ΜΕΡΙΔΙΑ ΑΜΟΙΒΑΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ				
Εσωτερικού	197.590	154.391	197.590	154.391
Κρατών εντός Ε.Ε.	27.798	28.345	27.798	28.345
	225.388	182.736	225.388	182.736
Σύνολο αξιογράφων	994.997	680.797	989.818	675.894

Τα ανωτέρω χρεόγραφα Διαθέσιμα προς Πώληση κατηγοριοποιούνται με βάση το Δ.Π.Χ.Α. 13 στα ακόλουθα επίπεδα εύλογης αξίας.

	ΟΜΙΛΟΣ			
	ΕΠΙΠΕΔΟ 1	ΕΠΙΠΕΔΟ 2	ΕΠΙΠΕΔΟ 3	ΣΥΝΟΛΟ
	(Ποσά σε χιλιάδες €)			
Διαθέσιμα προς πώληση				
31.12.2013	376.086	618.911	-	994.997
31.12.2012	214.257	441.542	24.998	680.797

	ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ			
	ΕΠΙΠΕΔΟ 1	ΕΠΙΠΕΔΟ 2	ΕΠΙΠΕΔΟ 3	ΣΥΝΟΛΟ
	(Ποσά σε χιλιάδες €)			
Διαθέσιμα προς πώληση				
31.12.2013	376.086	613.732	-	989.818
31.12.2012	209.354	441.542	24.998	675.894

	ΟΜΙΛΟΣ (Ποσά σε χιλιάδες €)
ΟΜΟΛΟΓΑ	
Υπόλοιπο κατά την 31.12.2011	17.050
Κέρδη στα αποτελέσματα	6.822
Μεταφορές στο Επίπεδο 3	1.126
Υπόλοιπο κατά την 31.12.2012	24.998
Ζημιές στα αποτελέσματα	(100)
Πωλήσεις	(24.898)
Υπόλοιπο κατά την 31.12.2013	-

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 28: ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ ΣΕ ΕΥΛΟΓΗ ΑΞΙΑ ΜΕΣΩ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

	ΟΜΙΛΟΣ		ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2013	31/12/2012	31/12/2013	31/12/2012
	(Ποσά σε χιλιάδες €)			
ΟΜΟΛΟΓΑ				
Κρατικά αλλοδαπά	516	496	-	-
Εταιρικά – Εισηγμένα	-	-	-	-
Εταιρικά – Μη Εισηγμένα	165	154	-	-
	681	650	-	-
ΜΕΤΟΧΕΣ				
Εισηγμένες	286	300	-	-
Μη εισηγμένες	11	11	-	-
	297	311	-	-
ΜΕΡΙΔΙΑ ΑΜΟΙΒΑΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ				
Εσωτερικού	1.229	3.186	1.229	3.186
	2.207	4.147	1.229	3.186
ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ ΓΙΑ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥΣ ΣΚΟΠΟΥΣ				
Αμοιβαία κεφάλαια	157.346	137.039	157.346	137.039
Ομόλογα	17.313	29.153	15.948	27.846
Μετοχές	1.797	7.509	557	5.817
Καταθέσεις	205.854	132.609	193.056	119.521
ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ ΣΕ ΕΥΛΟΓΗ ΑΞΙΑ ΜΕΣΩ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ(Unit-Linked)	382.310	306.310	366.907	290.223
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	9.287	9.228	9.287	9.228
Σύνολο αξιογράφων	393.804	319.685	377.423	302.637

Τα ανωτέρω χρεόγραφα κατηγοριοποιούνται με βάση το Δ.Π.Χ.Α. 13 στα ακόλουθα επίπεδα εύλογης αξίας.

	ΟΜΙΛΟΣ			ΣΥΝΟΛΟ
	ΕΠΙΠΕΔΟ 1	ΕΠΙΠΕΔΟ 2	ΕΠΙΠΕΔΟ 3	
	(Ποσά σε χιλιάδες €)			
31.12.2013				
Unit-Linked	300.905	70.233	11.172	382.310
Εμπορικό	1.507	146	554	2.207
Παράγωγα		9.287		9.287
Σύνολο	302.412	79.666	11.726	393.804
31.12.2012				
Unit-Linked	282.535	12.640	11.135	306.310
Εμπορικό	3.635	-	512	4.147
Παράγωγα	-	9.228	-	9.228
Σύνολο	286.170	21.868	11.647	319.685

	ΜΗΤΡΙΚΗ			ΣΥΝΟΛΟ
	ΕΠΙΠΕΔΟ 1	ΕΠΙΠΕΔΟ 2	ΕΠΙΠΕΔΟ 3	
	(Ποσά σε χιλιάδες €)			
31.12.2013				
Unit-Linked	286.885	69.962	10.060	366.907
Εμπορικό	1.229	-	-	1.229
Παράγωγα	-	9.287	-	9.287
Σύνολο	288.114	79.249	10.060	377.423
31.12.2012				
Unit-Linked	267.755	12.364	10.104	290.223
Εμπορικό	3.186	-	-	3.186
Παράγωγα	-	9.228	-	9.228
Σύνολο	270.941	21.592	10.104	302.637

Στον παρακάτω πίνακα παρατίθεται η κίνηση των αξιογράφων που έχουν ταξινομηθεί στο Επίπεδο 3.

	ΟΜΙΛΟΣ		ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	
	Unit-Linked	Εμπορικό	Unit-Linked	Εμπορικό
	(Ποσά σε χιλιάδες €)			
ΟΜΟΛΟΓΑ				
Υπόλοιπο κατά την 31.12.2011	9.341	-	9.341	-
Κέρδη / (ζημιές) στα αποτελέσματα	677	(38)	763	-
Μεταφορές στο Επίπεδο 3	1.117	550	-	-
Υπόλοιπο κατά την 31.12.2012	11.135	512	10.104	-
Κέρδη / (ζημιές) στα αποτελέσματα	37	42	(44)	-
Υπόλοιπο κατά την 31.12.2013	11.172	554	10.060	-

Οι μεταφορές στο επίπεδο 3 κατά τη χρήση 2012, αφορούν σε ομόλογα κατοχής της Εθνικής Ασφαλιστικής (Κύπρου) Λτδ, καθώς η εύλογη αξία τους εκτιμήθηκε βάσει της τιμής του εκδότη τους.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 29: ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ ΚΑΤΑΤΑΣΣΟΜΕΝΑ ΩΣ ΔΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ

	ΟΜΙΛΟΣ		ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2013	31/12/2012	31/12/2013	31/12/2012
	(Ποσά σε χιλιάδες €)			
ΟΜΟΛΟΓΑ				
Εταιρικά εισηγμένα	207.666	196.819	207.666	196.819
Σύνολο αξιογράφων	207.666	196.819	207.666	196.819

Τα αξιόγραφα κατατασσόμενα ως δάνεια και απαιτήσεις κατηγοριοποιούνται σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Α. 13 στο Επίπεδο 2 και η εύλογη αξία τους κατά την 31/12/2013 ανερχόταν σε €237.445 χιλ. (€196.663 χιλ.).

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 30: ΑΝΑΛΥΣΗ ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΙΟΥ ΚΑΤΑ ΕΙΔΟΣ ΕΠΙΤΟΚΙΟΥ

ΟΜΙΛΟΣ 31/12/2013					
	Διαθέσιμο προς Πώληση	Εμπορικό Χαρτ/κιο	Διακρατούμενο Μέχρι τη Λήξη	Δάνεια & Απαιτήσεις	ΣΥΝΟΛΟ
(Ποσά σε χιλιάδες €)					
Σταθερό επιτόκιο	722.720	516	124.535	-	847.771
Κυμαινόμενο επιτόκιο	13.320	165	-	207.666	221.151
Σύνολο	736.040	681	124.535	207.666	1.068.922

ΟΜΙΛΟΣ 31/12/2012					
	Διαθέσιμο προς Πώληση	Εμπορικό Χαρτ/κιο	Διακρατούμενο Μέχρι τη Λήξη	Δάνεια & Απαιτήσεις	ΣΥΝΟΛΟ
(Ποσά σε χιλιάδες €)					
Σταθερό επιτόκιο	428.762	496	120.598	-	549.856
Κυμαινόμενο επιτόκιο	42.681	154	12.620	196.819	252.274
Σύνολο	471.443	650	133.218	196.819	802.130

ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ 31/12/2013					
	Διαθέσιμο προς Πώληση	Εμπορικό Χαρτ/κιο	Διακρατούμενο Μέχρι τη Λήξη	Δάνεια & Απαιτήσεις	ΣΥΝΟΛΟ
(Ποσά σε χιλιάδες €)					
Σταθερό επιτόκιο	717.541	-	124.535	-	842.076
Κυμαινόμενο επιτόκιο	13.320	-	-	207.666	220.986
Σύνολο	730.861	-	124.535	207.666	1.063.062

ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ 31/12/2012					
	Διαθέσιμο προς Πώληση	Εμπορικό Χαρτ/κιο	Διακρατούμενο Μέχρι τη Λήξη	Δάνεια & Απαιτήσεις	ΣΥΝΟΛΟ
(Ποσά σε χιλιάδες €)					
Σταθερό επιτόκιο	423.859	-	120.598	-	544.457
Κυμαινόμενο επιτόκιο	42.681	-	12.620	196.819	252.120
Σύνολο	466.540	-	133.218	196.819	796.577

Στον παραπάνω πίνακα παρατίθεται η ανάλυση του ομολογιακού χαρτοφυλακίου της Μητρικής Εταιρίας και του Ομίλου κατ' είδους επιτοκίου (κυμαινόμενο ή σταθερό).

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 31: ΧΡΕΩΣΤΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ

	ΟΜΙΛΟΣ		ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2013	31/12/2012	31/12/2013	31/12/2012
	(Ποσά σε χιλιάδες €)			
Απαιτήσεις από χρεώστες ασφαλιστρών	228.598	264.944	217.243	249.332
Στεγαστικά δάνεια στο προσωπικό	15.802	16.670	15.802	16.670
Δάνεια σε προσωπικό – συνεργάτες	5.322	5.292	5.322	5.292
Δάνεια σε ασφαλισμένους Ζωής	3.410	3.787	3.410	3.787
Δάνεια	24.534	25.749	24.534	25.749
Χρεώστες διάφοροι	11.679	16.412	11.310	16.178
Δεδουλευμένοι τόκοι και προμήθειες	23.923	20.143	23.729	19.645
Απαιτήσεις από πιστωτικά ιδρύματα	13.073	14.814	-	-
Επίδικες απαιτήσεις κατά Δημοσίου	902	963	902	963
Απαιτήσεις από αναγκαστικές εκκρεμείς ζημιές	11.492	11.599	11.492	11.599
Λοιπά εισπρακτέα έσοδα	991	1.025	675	850
Αποζημιώσεις μέσω φιλικού διακανονισμού	992	1.212	992	1.212
Λοιπές απαιτήσεις	63.052	66.168	49.100	50.447
Πρόβλεψη επισφαλών χρεωστών ασφαλιστρών και λοιπών απαιτήσεων	(63.022)	(63.367)	(61.791)	(62.291)
Σύνολο χρεωστών ασφαλιστρών και λοιπών απαιτήσεων	253.162	293.494	229.086	263.237

Η αποτίμηση των ενσωματωμένων παραγώγων που διαχωρίζονται από το κύριο Προϊόν-Απαιτήσεις βασίζεται σε παραδοχές που υποστηρίζονται από τιμές παρατηρήσιμων συναλλαγών. (επίπεδο 2).

Την 10 Νοεμβρίου 2010 υπεγράφη προσύμφωνο πώλησης μετοχών μεταξύ της Μητρικής Εταιρίας και του έτερου μετόχου της Ευρώπης ΑΕΓΑ, με το οποίο προσυμφωνήθηκε η πώληση των 600.000 ονομαστικών μετοχών της Εταιρίας σε έξι δόσεις των 100.000 ονομαστικών μετοχών αρχής γενομένης από 30.09.2011, έναντι τιμήματος €243 χιλ. ανά 100.000 ονομαστικές μετοχές. Η συνολική απαίτηση που προκύπτει από το προσύμφωνο πώλησης ύψους: €1.250 χιλ. είναι καταχωρημένο στο κονδύλι «Χρεώστες διάφοροι». Λόγω εφαρμογής των διατάξεων του ΔΛΠ 28, η Μητρική Εταιρία δεν ενοποιεί λογιστικά την Ευρώπη ΑΕΓΑ με τη μέθοδο της καθαρής θέσης.

ΚΙΝΗΣΗ ΕΠΙΣΦΑΛΩΝ ΧΡΕΩΣΤΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ

	ΟΜΙΛΟΣ		ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2013	31/12/2012	31/12/2013	31/12/2012
	(Ποσά σε χιλιάδες €)			
Πρόβλεψη επισφαλών χρεωστών ασφαλιστρών και λοιπών απαιτήσεων έναρξης χρήσεως	(63.367)	(55.831)	(62.291)	(54.395)
Διαγραφές χρήσεως	1.009	541	977	39
Προβλέψεις χρήσεως	(664)	(8.077)	(477)	(7.935)
Πρόβλεψη επισφαλών χρεωστών ασφαλιστρών και λοιπών απαιτήσεων τέλους χρήσεως	(63.022)	(63.367)	(61.791)	(62.291)

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 32: ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΑΝΤΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

	ΟΜΙΛΟΣ		ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2013	31/12/2012	31/12/2013	31/12/2012
	(Ποσά σε χιλιάδες €)			
Απαιτήσεις από αντασφαλιστές	125.210	84.423	117.846	76.853
Προβλέψεις επισφαλών απαιτήσεων από αντασφαλιστές	(2.923)	(2.637)	(2.923)	(2.637)
Απαιτήσεις από αντασφαλιζόμενους	2.855	2.446	2.855	2.446
Σύνολο απαιτήσεων από αντασφαλιστικές δραστηριότητες	125.142	84.232	117.778	76.662

ΚΙΝΗΣΗ ΠΡΟΒΛΕΨΗΣ ΕΠΙΣΦΑΛΩΝ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ ΑΠΟ ΑΝΤΑΣΦΑΛΙΣΤΕΣ

	ΟΜΙΛΟΣ		ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2013	31/12/2012	31/12/2013	31/12/2012
	(Ποσά σε χιλιάδες €)			
Πρόβλεψη επισφαλών απαιτήσεων από αντασφαλιστές έναρξης χρήσεως	(2.637)	(2.360)	(2.637)	(2.360)
Διαγραφές χρήσεως	-	-	-	-
Προβλέψεις χρήσεως	(286)	(277)	(286)	(277)
Πρόβλεψη επισφαλών απαιτήσεων από αντασφαλιστές τέλους χρήσεως	(2.923)	(2.637)	(2.923)	(2.637)

Το όφελος από τη σύμβαση αναδρομικής αντασφάλισης Loss Portfolio Transfer (βλ. Σημ.13) θα αναγνωρισθεί σταδιακά ως την εκκαθάριση των υποκείμενων στη σύμβαση ζημιών. Η σχετική απαίτηση εμφανίζεται καθαρή από τα μη εξοφληθέντα υπόλοιπα και από το όφελος της σύμβασης που έχει αχθεί προς αναγνώριση σε επόμενες χρήσεις.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 33: ΤΑΜΕΙΟ ΚΑΙ ΤΑΜΕΙΑΚΑ ΙΣΟΔΥΝΑΜΑ

	ΟΜΙΛΟΣ		ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2013	31/12/2012	31/12/2013	31/12/2012
	(Ποσά σε χιλιάδες €)			
Ταμείο	93	120	54	47
Καταθέσεις όψεως και repos	17.306	31.247	12.431	27.208
Καταθέσεις προθεσμίας σε πιστωτικά ιδρύματα	855.522	980.706	840.645	964.887
Σύνολο ταμείου και ταμειακών ισοδυνάμων	872.921	1.012.073	853.130	992.142

Τα λογιστικά υπόλοιπα του ταμείου και των ταμειακών ισοδυνάμων προσεγγίζουν την εύλογη αξία τους

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 34: ΜΕΤΟΧΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Το Μετοχικό Κεφάλαιο της Μητρικής ανέρχεται σε €490.044 χιλ. διαιρούμενο σε 196.017.480 κοινές ονομαστικές μετά ψήφου μετοχές ονομαστικής αξίας €2,5 η κάθε μία.

Μέρος της υπέρ το άρτιο διαφοράς, ύψους € 375.000 χιλ., αφορά στην έκδοση 50.000.000 νέων κοινών ονομαστικών μετά ψήφου μετοχών ονομαστικής αξίας € 2,5 και τιμής διάθεσης €10,00 η κάθε μία όπως πραγματοποιήθηκε στην αύξηση μετοχικού κεφαλαίου το Σεπτέμβριο το 2012.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 35: ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ

	ΟΜΙΛΟΣ		ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2013	31/12/2012	31/12/2013	31/12/2012
	<i>(Ποσά σε χιλιάδες €)</i>			
Τακτικό αποθεματικό	25.047	24.980	25.074	25.074
Ειδικά αποθεματικά	17	17	17	17
Έκτακτα αποθεματικά	1.205	1.205	1.205	1.205
Αποθεματικό αξιογράφων διαθεσίμων προς πώληση	38.768	21.987	38.610	21.729
Αποθεματικά από απαλλασσόμενα της φορολογίας έσοδα	2.371	2.371	2.371	2.371
Αποθεματικά από έσοδα φορολογηθέντα κατά ειδικό τρόπο	832	832	832	832
Υποχρεώσεις από προγράμματα καθορισμένων παροχών	2.391	(5.846)	2.391	(5.846)
Λοιπά αποθεματικά	5.214	4.648	6.884	6.882
Σύνολο αποθεματικών	75.845	50.194	77.384	52.264

ΚΙΝΗΣΗ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟΥ ΑΞΙΟΓΡΑΦΩΝ ΔΙΑΘΕΣΙΜΩΝ ΠΡΟΣ ΠΩΛΗΣΗ

	ΟΜΙΛΟΣ		ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2013	31/12/2012	31/12/2013	31/12/2012
	<i>(Ποσά σε χιλιάδες €)</i>			
Υπόλοιπο κατά την έναρξη της χρήσης	21.987	(26.927)	21.729	(26.958)
Καθ. κέρδη/(ζημιές) από μεταβολές στην εύλογη αξία	28.909	56.378	28.997	56.182
Καθ. κέρδη/(ζημιές) μεταφερόμενες στα αποτελέσματα	(18.496)	(7.830)	(18.484)	(7.861)
Πρόβλεψη απομείωσης της αξίας του χαρτοφυλακίου	6.368	366	6.368	366
Υπόλοιπο κατά τη λήξη της χρήσης	38.768	21.987	38.610	21.729

Τακτικό Αποθεματικό: Με βάση τις διατάξεις του Κ.Ν.2190/1920 και το άρθρο 18 του Ν.Δ.400/1970, το ένα πέμπτο τουλάχιστον των καθαρών ετήσιων κερδών της Εταιρίας διατίθεται προς σχηματισμό τακτικού αποθεματικού. Η διάθεση αυτή δεν είναι υποχρεωτική, όταν το αποθεματικό υπερβεί το τετραπλάσιο του μετοχικού κεφαλαίου.

Αποθεματικό αναπροσαρμογής αξίας αξιόγραφων διαθεσίμων προς πώληση: Το αποθεματικό αυτό έχει σχηματισθεί από την αποτίμηση των διαθεσίμων προς πώληση αξιόγραφων και μεταφέρεται στα κέρδη ή τις ζημιές με την πώληση αυτών των αξιόγραφων στην εύλογη αξία τους και θα φορολογηθούν με τις Γενικές Διατάξεις.

Έκτακτα αποθεματικά: Έχουν σχηματισθεί στο παρελθόν με βάση απόφαση της Γενικής Συνέλευσης της Μητρικής Εταιρίας και περιλαμβάνουν και έκτακτα αποθεματικά από τη συγχώνευση θυγατρικών εταιριών και μπορούν να διανεμηθούν στους μετόχους της Μητρικής χωρίς πρόσθετη φορολόγηση μετά από απόφαση της Γενικής Συνέλευσης.

Αποθεματικά από έσοδα φορολογηθέντα κατά ειδικό τρόπο: Τα αφορολόγητα και ειδικώς φορολογηθέντα αποθεματικά αντιπροσωπεύουν έσοδα από ασφαλιστικές εταιρίες και έσοδα τόκων, τα οποία είτε είναι αφορολόγητα ή έχουν φορολογηθεί στην πηγή τους. Τα συγκεκριμένα αποθεματικά δεν είναι φορολογητέα υπό την προϋπόθεση ότι υπάρχουν επαρκή κέρδη από τα οποία μπορεί να σχηματισθεί αντίστοιχο αφορολόγητο αποθεματικό. Με βάση την Ελληνική φορολογική νομοθεσία, αυτά τα αποθεματικά εξαιρούνται του φόρου εισοδήματος, υπό την προϋπόθεση ότι δεν θα διανεμηθούν στους μετόχους. Η Μητρική δεν προτίθεται να διανείμει τα συγκεκριμένα αποθεματικά.

Υποχρεώσεις από προγράμματα καθορισμένων παροχών: Το αποθεματικό αυτό έχει δημιουργηθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του αναθεωρημένου ΔΛΠ 19 και εμπεριέχει τα αναλογιστικά κέρδη και ζημιές των προγραμμάτων καθορισμένων παροχών της Μητρικής. Ανάλυση της μεταβολής του αποθεματικού στη χρήση συμπεριλαμβάνεται στη Σημείωση 41.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 36: ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ

ΟΜΙΛΟΣ	31/12/2013			31/12/2012		
	Αναλογία Ομίλου	Αναλογία Αντασφαλιστών	Σύνολο (Ποσά σε χιλιάδες €)	Αναλογία Ομίλου	Αναλογία Αντασφαλιστών	Σύνολο
ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ ΖΩΗΣ						
Μαθηματικά αποθέματα και αποθέματα επάρκειας ασφαλιστρών	929.759	13.644	943.403	984.657	17.301	1.001.958
Αποθέματα εκκρεμών αποζημιώσεων	152.668	2.603	155.271	142.497	3.218	145.715
Σύνολο αποθεμάτων ασφαλίσεων Ζωής	1.082.427	16.247	1.098.674	1.127.154	20.519	1.147.673
Ασφαλιστικές προβλέψεις ασφαλίσεων ζωής που οι ασφαλισμένοι φέρουν τον επενδυτικό κίνδυνο (Unit Linked)	318.237	-	318.237	306.310	-	306.310
Απόθεμα εγγυήσεων προϊόντων Unit Linked	52.428	-	52.428	54.615	-	54.615
Σύνολο αποθεμάτων Unit Linked	370.665	-	370.665	360.925	-	360.925
Σύνολο αποθεμάτων Ζωής	1.453.092	16.247	1.469.339	1.488.079	20.519	1.508.598
ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΖΗΜΙΩΝ						
Απόθεμα μη δεδουλευμένων ασφαλιστρών	69.828	18.275	88.103	85.501	19.959	105.460
Αποθέματα εκκρεμών αποζημιώσεων	152.433	388.808	541.241	502.724	81.544	584.268
Σύνολο αποθεμάτων ασφαλίσεων Ζημιών	222.261	407.083	629.344	588.225	101.503	689.728
Γενικό σύνολο αποθεμάτων	1.675.353	423.330	2.098.683	2.076.304	122.022	2.198.326

ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	31/12/2013			31/12/2012		
	Αναλογία Εταιρίας	Αναλογία Αντασφαλιστών	Σύνολο (Ποσά σε χιλιάδες €)	Αναλογία Εταιρίας	Αναλογία Αντασφαλιστών	Σύνολο
ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ ΖΩΗΣ						
Μαθηματικά αποθέματα και αποθέματα επάρκειας ασφαλιστρών	926.041	10.924	936.965	981.381	14.937	996.318
Αποθέματα εκκρεμών αποζημιώσεων	152.158	1.831	153.989	142.077	2.654	144.731
Σύνολο αποθεμάτων ασφαλίσεων Ζωής	1.078.199	12.755	1.090.954	1.123.458	17.591	1.141.049
Ασφαλιστικές προβλέψεις ασφαλίσεων ζωής που οι ασφαλισμένοι φέρουν τον επενδυτικό κίνδυνο (Unit Linked)	302.834	-	302.834	290.223	-	290.223
Απόθεμα εγγυήσεων προϊόντων Unit Linked	52.428	-	52.428	54.615	-	54.615
Σύνολο αποθεμάτων Unit Linked	355.262	-	355.262	344.838	-	344.838
Σύνολο αποθεμάτων Ζωής	1.433.461	12.755	1.446.216	1.468.296	17.591	1.485.887
ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΚΑΤΑ ΖΗΜΙΩΝ						
Απόθεμα μη δεδουλευμένων ασφαλιστρών	64.569	16.127	80.696	80.689	17.761	98.450
Αποθέματα εκκρεμών αποζημιώσεων	146.199	386.808	533.007	495.720	78.456	574.176
Σύνολο αποθεμάτων ασφαλίσεων Ζημιών	210.768	402.935	613.703	576.409	96.217	672.626
Γενικό σύνολο αποθεμάτων	1.644.229	415.690	2.059.919	2.044.705	113.808	2.158.513

Στα αποθέματα εκκρεμών αποζημιώσεων εμπεριέχεται η επίδραση της αναδρομικής αντασφάλισης Loss Portfolio Transfer ("LPT") (βλ. Σημ.13).

ΚΙΝΗΣΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΑΠΟΘΕΜΑΤΩΝ

	ΟΜΙΛΟΣ		ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2013	31/12/2012	31/12/2013	31/12/2012
	(Ποσά σε χιλιάδες €)			
Κίνηση ασφαλιστικών αποθεμάτων Ζωής				
Υπόλοιπο ασφαλιστικών αποθεμάτων κατά την έναρξη της χρήσης	1.508.598	1.591.880	1.485.887	1.568.257
Επιπρόσθετες Υποχρεώσεις και μεταβολές χρήσης	270.110	291.057	269.246	286.637
Απελευθέρωση αποθέματος για θανάτους, λήξεις, εξαγορές, ακυρώσεις κ.λ.π.	(309.201)	(374.315)	(308.919)	(369.007)
Συναλλαγματικές Διαφορές	(170)	(24)	-	-
Υπόλοιπο ασφαλιστικών αποθεμάτων κατά τη λήξη της χρήσης	1.469.337	1.508.598	1.446.214	1.485.887
Κίνηση ασφαλιστικών αποθεμάτων Ζημιών				
Υπόλοιπο ασφαλιστικών αποθεμάτων έναρξης χρήσης	689.728	783.136	672.626	764.522
Μεταβολή ΑΜΔΑ	(18.395)	(53.827)	(18.812)	(53.087)
Μεταβολή ΑΚΕΙ	853	106	1.057	7
Απόθεμα Ζημιών τρέχουσας χρήσης	114.229	169.693	103.173	158.795
Μεταβολή σε Απόθεμα Ζημιών προηγούμενων χρήσεων	(36.523)	(42.409)	(37.869)	(51.254)
Πληρωθείσες Ζημιές τρέχουσας χρήσης	(37.115)	(61.955)	(28.772)	(46.318)
Πληρωθείσες Ζημιές προηγούμενων χρήσεων	(82.776)	(104.297)	(77.085)	(99.523)
Συναλλαγματικές Διαφορές	(42)	(204)	-	-
Λοιπές κινήσεις	(613)	(516)	(614)	(516)
Υπόλοιπο ασφαλιστικών αποθεμάτων κατά τη λήξη της χρήσης	629.346	689.728	613.704	672.626
Γενικό Σύνολο	2.098.683	2.198.326	2.059.919	2.158.513

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 37: ΟΜΑΔΙΚΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΑ ΣΥΜΒΟΛΑΙΑ

ΟΜΙΛΟΣ & ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	31/12/2013	31/12/2012
	(Ποσά σε χιλιάδες €)	
Ομαδικά Επενδυτικά Συμβόλαια		
Υπόλοιπο έναρξης της χρήσης	198.034	198.040
Εισφορές	20.774	22.722
Αναλήψεις	(33.077)	(29.340)
Τόκοι	6.901	7.051
Λοιπές κινήσεις	(1.649)	-439
Υπόλοιπο κατά τη λήξη της χρήσης	190.983	198.034
Επενδυτικά Συμβόλαια U/L		
Υπόλοιπο έναρξης της χρήσης	-	-
Νέα συμβόλαια	64.074	-
Λοιπές κινήσεις	18	-
Υπόλοιπο κατά τη λήξη της χρήσης	64.092	-
Γενικό σύνολο αποθεμάτων	255.075	198.034

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 38: ΛΟΙΠΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

	ΟΜΙΛΟΣ		ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2013	31/12/2012	31/12/2013	31/12/2012
	(Ποσά σε χιλιάδες €)			
Υποχρεώσεις προς συνεργάτες πωλήσεων	36.553	52.773	29.224	40.485
Έξοδα πληρωτέα και έσοδα επομένων χρήσεων	40.912	10.470	38.999	8.335
Πιστωτές και προμηθευτές	11.713	10.837	10.959	10.071
Υποχρεώσεις από φόρους και τέλη	13.060	14.081	12.849	13.814
Υποχρεώσεις από εισπράξεις για λογαριασμό τρίτων	(264)	980	(264)	980
Οφειλές προς ασφαλιστικούς οργανισμούς	3.930	4.366	3.930	4.366
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	-	348	-	348
Λοιπές υποχρεώσεις	10.770	13.098	10.401	12.623
Σύνολο λοιπών υποχρεώσεων	116.673	106.953	106.097	91.022

Η αποτίμηση των ενσωματωμένων παραγώγων που διαχωρίζονται από το κύριο Προϊόν-Απαιτήσεις βασίζεται σε παραδοχές που υποστηρίζονται από τιμές παρατηρήσιμων συναλλαγών (επίπεδο 2).

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 39: ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

	ΟΜΙΛΟΣ		ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2013	31/12/2012	31/12/2013	31/12/2012
	(Ποσά σε χιλιάδες €)			
Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	370.069	222.348	370.069	222.348
Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	50.023	50.012	50.023	50.012
Σύνολο χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων	420.092	272.360	420.092	272.360

Οι βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις της Μητρικής Εταιρίας αφορούν σε δανειακές υποχρεώσεις από συμβάσεις πώλησης/επαναγοράς χρεογράφων με την Ε.Τ.Ε.

Τον Ιούνιο του 2010, η Εταιρία σύναψε ομολογιακό δάνειο μειωμένης εξασφάλισης με την Ε.Τ.Ε. και την Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (Κύπρου) ΛΤΔ ύψους €50.000 χιλ. με επιτόκιο Euribor εξαμήνου πλέον περιθωρίου 3,5% ετησίως και διάρκεια επτά έτη. Η Έκτακτη Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Μητρικής Εταιρίας υπ' αριθ. 150/6.2.2012 ενέκρινε τη μετατροπή του δανείου σε αορίστου χρόνου ώστε να αυξηθεί το όριο του ποσού του δανείου που είναι δυνατό να ληφθεί υπόψη στο διαθέσιμο περιθώριο φερεγγυότητας της Εταιρίας σύμφωνα με το αρθ. 17^α του Κ.Ν. 400/1970 όπως ισχύει σήμερα. Η μετατροπή του δανείου σε αορίστου χρόνου αύξησε το περιθώριο επί του δανείου από 3,5% σε 8%, το οποίο προστίθεται στο κυμαινόμενο τμήμα του επιτοκίου, ήτοι Euribor 6μήνου.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 40: ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΝΤΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

	ΟΜΙΛΟΣ		ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2013	31/12/2012	31/12/2013	31/12/2012
	(Ποσά σε χιλιάδες €)			
Υποχρεώσεις προς αντασφαλιστές	13.974	13.510	15.339	15.272
Υποχρεώσεις προς αντασφαλιζόμενους	3.354	2.799	3.354	2.799
Σύνολο υποχρεώσεων αντασφαλιστικών δραστηριοτήτων	17.328	16.309	18.693	18.071

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 41: ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΠΑΡΟΧΩΝ ΠΡΟΣ ΤΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

	ΟΜΙΛΟΣ		ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2013	31/12/2012	31/12/2013	31/12/2012
	(Ποσά σε χιλιάδες €)			
Προγράμματα καθορισμένων παροχών Μητρικής	1.356	10.382	1.356	10.382
Λοιπές εταιρίες του Ομίλου	160	165	-	-
Σύνολο υποχρεώσεων παροχών προς το προσωπικό	1.516	10.547	1.356	10.382

Με τα ομαδικά επενδυτικά συμβόλαια 2361, 2740 και 3002, που έχει εκδώσει η Μητρική, καταβάλλεται εφάπαξ παροχή σε κάθε εργαζόμενο κατά την αποχώρησή του από αυτή εκτός και αν οφείλεται σε μερική ή ολική ανικανότητα από ατύχημα ή ασθένεια και έχει εισπράξει ή θα εισπράξει μελλοντικά σχετική παροχή για την ανικανότητά του από ομαδικό συμβόλαιο που έχει επίσης εκδώσει η Μητρική. Με τα συμβόλαια αυτά καλύπτονται η μόνιμη ολική ανικανότητα από ασθένεια, ο θάνατος και η μόνιμη ολική ή μερική ανικανότητα από ατύχημα.

Το προσωπικό των εταιριών του Ομίλου που βρίσκονται εντός Ελλάδος λαμβάνει αποζημίωση βάσει ισχύουσας νομοθεσίας. Η καθαρή υποχρέωση των προγραμμάτων καθορισμένων παροχών καθώς και τα έξοδα των προγραμμάτων αυτών που έχουν επηρεάσει τα αποτελέσματα χρήσης αναλύονται στους παρακάτω πίνακες

Την 1 Ιανουαρίου 2013, ο Όμιλος και η Μητρική εφάρμοσαν το αναθεωρημένο Δ.Λ.Π. 19 «Παροχές στο προσωπικό» με αναδρομική ισχύ. Η επίπτωση στα βασικά μεγέθη της μητρικής για το 2012 αναλύεται στη Σημείωση 46.

ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ		
	31/12/2013	31/12/2012
	όπως αναμορφώθηκαν	
	(Ποσά σε χιλιάδες €)	
Παρούσα αξία χρηματοδοτούμενων υποχρεώσεων	38.974	45.440
Εύλογη αξία περιουσιακών στοιχείων	(46.356)	(44.068)
Παρούσα αξία καθαρών χρηματοδ. απαιτήσεων	(7.382)	1.372
Παρούσα αξία μη χρηματοδοτούμενων υποχρεώσεων	8.738	9.010
Σύνολο	1.356	10.382

ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ		
	31/12/2013	31/12/2012
	όπως αναμορφώθηκαν	
	(Ποσά σε χιλιάδες €)	
Επίδραση στα αποτελέσματα		
Κόστος τρέχουσας υπηρεσίας	(1.186)	(1.442)
Καθαρός τόκος επί παρούσας αξίας υποχρέωσης	(314)	(135)
Αναγνώριση κόστους προϋπηρεσίας	0	2.843
Λοιπά	(436)	1.321
Δαπάνη που αναγνωρίστηκε στη χρήση	(1.936)	2.587

ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ		
	31/12/2013	31/12/2012
	όπως αναμορφώθηκαν	
	(Ποσά σε χιλιάδες €)	
Συμφωνία παρούσας αξίας υποχρέωσης		
Παρούσα Αξία Υποχρεώσεων		
εναρξης χρήσης	54.450	54.751
Κόστος τρέχουσας υπηρεσίας	1.186	1.442
Τόκοι - έξοδα	1.724	2.206
Εισφορές εργαζομένων	772	897
Παροχές συμβολαίων DAF	(2.729)	(7.823)
Αποζημιώσεις καταβληθείσες από την Εταιρία	(583)	(1.192)
Αύξηση λόγω καταγγελιών συμβάσεων με συναινετικές διαδικασίες και λοιπά	437	(1.320)
Κόστος προϋπηρεσίας που προέκυψε κατά τη χρήση	0	(2.843)
Ζημιά λόγω χρηματοοικονομικών παραδοχών	(2.412)	9.574
Κέρδη λόγω εμπειρίας	(5.133)	(1.242)
Παρούσα Αξία Χρηματοδοτούμενων Υποχρεώσεων κατά το τέλος περιόδου	47.712	54.450

Συμφωνία περ.στοιχείων προγράμματος

Εύλογη αξία κατά την έναρξη της χρήσης	44.068	46.356
Αναμενόμενη απόδοση	1.410	2.071
Εργοδοτικές εισφορές	2.051	2.402
Συμμετοχή εργαζόμενων	772	897
Παροχές συμβολαίων DAF	(2.729)	(7.823)
Κέρδη περ.στοιχείων προγράμματος	784	165
Ευλογη αξία περ.στοιχείων κατά την λήξη της χρήσης	46.356	44.068

Συμφωνία λοιπού συνολικού εισοδήματος

Ποσό που αναγνωρίστηκε στο συνολικό εισόδημα κατά την έναρξη της χρήσης	(5.868)	2.300
Κέρδη λόγω αλλαγών σε παραδοχές	2.412	(9.574)
Κέρδη χρήσης λόγω εμπειρίας	5.133	1.243
Απόδοση περιουσιακών στοιχείων εκτός καθαρού τόκου	783	163
Συνολικό ποσό που αναγνωρίστηκε στα συνολικά εισοδήματα της χρήσης	8.328	(8.168)
Ποσό που αναγνωρίστηκε στο συνολικό εισόδημα κατά τη λήξη της χρήσης	2.460	(5.868)

Συμφωνία καθαρής υποχρέωσης στον ισολογισμό

Υποχρέωση κατά την έναρξη της χρήσης	10.382	8.395
Εργοδοτικές εισφορές	(2.051)	(2.402)
Αποζημιώσεις καταβληθείσες από την Εταιρία	(583)	(1.192)
Δαπάνη που αναγνωρίστηκε στη χρήση	1.936	(2.587)
Μεταβλή λοιπών συνολικών εσόδων χρήσης	(8.328)	8.168
Υποχρέωση σε Ισολογισμό	1.356	10.382

Βασικές Παραδοχές

Επιτόκιο προεξόφλησης	3,55%	3,20%
Αναμενόμενη απόδοση ομαδικών συμβολαίων DAF	3,20%	3,20%
Ποσοστό μελλοντικής αύξησης μισθών	-	-

Στον παρακάτω πίνακα παρατίθεται η ανάλυση ευαισθησίας των υποχρεώσεων καθορισμένων παροχών στις μεταβολές των σημαντικότερων αναλογιστικών παραδοχών.

ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ		
Ανάλυση Ευαισθησίας αναλογιστικών παραδοχών		
Επιτόκιο προεξόφλησης	Αύξηση κατά 50 μονάδες βάσης	-5,73%
	Μείωση κατά 50 μονάδες βάσης	6,16%
Ρυθμός αύξησης αποδοχών	Αύξηση κατά 50 μονάδες βάσης	1,43%
	Μείωση κατά 50 μονάδες βάσης	-1,34%
Αναμενόμενη διάρκεια ζωής	Πλέον ενός έτους	6,07%
	Λιγότερο από ένα έτος	-5,67%

Τα περιουσιακά στοιχεία ύψους €46.356 χιλ. (2012: €44.068 χιλ.) αφορούν στα αποθέματα των προαναφερθέντων ομαδικών επενδυτικών συμβολαίων και περιλαμβάνονται στις υποχρεώσεις από ομαδικά επενδυτικά συμβόλαια.

Η αναμενόμενη απόδοση των συμβολαίων αυτών βασίστηκε στη συμβατική εγγυημένη απόδοση που προβλέπεται από τα εν λόγω συμβόλαια.

Οι εκτιμώμενες εργοδοτικές εισφορές προς τα συμβόλαια καθορισμένης παροχής 2361 και 2740 για το 2013 εκτιμώνται σε €1.913 χιλ.

Στις 12 Νοεμβρίου 2012 ο νέος νόμος 4093/2012, μείωσε την πρόβλεψη για αποζημίωση προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία στην περίπτωση απόλυσης ή συνταξιοδότησης με βάση τα οριζόμενα του Ν. 2112/2012. Σύμφωνα με τις διατάξεις του νέου νόμου, το μέγιστο ποσό αποζημίωσης απόλυσης των υπαλλήλων περιορίζεται σε 12 μισθούς αντί για 24 μισθούς.

Επιπλέον, οι μεταβατικές διατάξεις του εν λόγω νόμου προβλέπουν ότι οι υπάλληλοι όπου την 12 Νοεμβρίου 2012 έχουν συμπληρωμένα 17 ή παραπάνω έτη υπηρεσίας στον ίδιο εργοδότη η αποζημίωση περιορίζεται σε 1 επιπλέον μισθό για κάθε συμπληρωμένο έτος και μέχρι 24 μισθούς. Σε περίπτωση απόλυσης ο επιπλέον μισθός περιορίζεται σε €2.000.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 42: ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΩΝ ΜΕΡΩΝ

α. Συναλλαγές με Μητρική εταιρία ΕΤΕ, θυγατρικές ΕΤΕ και εταιρίες του Ομίλου της Εθνικής Ασφαλιστικής:

	ΟΜΙΛΟΣ							
	31/12/2013				31/12/2012			
	Απαιτήσεις	Υποχρεώσεις	Έσοδα	Έξοδα	Απαιτήσεις	Υποχρεώσεις	Έσοδα	Έξοδα
	(ποσά σε χιλιάδες €)				(ποσά σε χιλιάδες €)			
Μητρική εταιρία ΕΤΕ								
- Κατ. Προθεσμίας	816.770	-	30.572	-	935.753	-	31.100	-
- Κατ. Όψεως	31.241	-	-	-	34.950	-	-	-
- Ασφαλιστικές εργασίες	1.572	1.849	11.757	-	1.092	2.240	11.753	2
- Λοιπές Συναλλαγές	449	380.700	1.243	2.461	501	231.774	1.231	2.907
Συνδεδεμένες εταιρίες								
Ομίλου ΕΤΕ	16.785	48.192	4.068	9.623	16.319	47.600	3.737	8.518
Σύνολο	866.817	430.741	47.640	12.084	988.615	281.614	47.821	11.427

	ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ							
	31/12/2013				31/12/2012			
	Απαιτήσεις	Υποχρεώσεις	Έσοδα	Έξοδα	Απαιτήσεις	Υποχρεώσεις	Έσοδα	Έξοδα
	(ποσά σε χιλιάδες €)				(ποσά σε χιλιάδες €)			
Εταιρίες Ομίλου								
Εθν.Ασφαλιστικής	-	556	1.976	1.659	92	748	4.273	3.409
Μητρική εταιρία ΕΤΕ								
- Κατ. Προθεσμίας	815.970	-	30.539	-	934.953	-	31.062	-
- Κατ. Όψεως	30.801	-	-	-	34.791	-	-	-
- Ασφαλιστικές εργασίες	1.572	1.849	11.757	-	1.092	2.240	11.753	2
- Λοιπές Συναλλαγές	449	380.700	1.243	2.461	501	231.774	1.231	2.905
Συνδεδεμένες εταιρίες								
Ομίλου ΕΤΕ	18.023	48.192	4.098	9.623	17.278	47.600	3.775	8.520
Σύνολο	866.815	431.297	49.613	13.743	988.707	282.362	52.094	14.836

Η Μητρική Εταιρία έχει κεφαλαιοποιήσει συνολικά ποσό €2.769 χιλ. που αφορά σε συναλλαγές με την μητρική της εταιρία Ε.Τ.Ε. Α.Ε.

β. Συναλλαγές με τα μέλη των Διοικητικού Συμβουλίου και της Διοίκησης

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, οι Γενικοί Διευθυντές και οι Αναπληρωτές Γενικοί Διευθυντές καθώς και στενά συγγενικά μέλη ή εταιρείες που ελέγχονται ατομικά ή από κοινού με τα πρόσωπα αυτά, πραγματοποίησαν, στα πλαίσια της συνήθους λειτουργικής δραστηριότητας, συναλλαγές με τον Όμιλο και τη Μητρική εταιρία. Κατάσταση με τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Μητρικής εταιρίας παρατίθεται στη Σημείωση 1 "Γενικές πληροφορίες".

Συγκεκριμένα κατά την 31 Δεκεμβρίου 2013 το ύψος απαιτήσεων και των υποχρεώσεων ανερχόταν σε €95 χιλ. και €- χιλ. αντίστοιχα (2012: €4 χιλ. και €- χιλ.), και για τη χρήση 2013 τα ασφάλιστρα και οι αποζημιώσεις ανήλθαν σε €105 χιλ. και €11 χιλ. αντίστοιχα (2012: €14 χιλ. και €27 χιλ.).

Οι συνολικές απολαβές ανήλθαν για τη χρήση 2013 σε €1.001 χιλ. (2012: €965 χιλ.), στις οποίες συμπεριλαμβάνονται βραχυπρόθεσμες παροχές ύψους €963 χιλ. και παροχές μετά την έξοδο από την υπηρεσία €38 χιλ.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 43: ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ**(α) Δικαστικές υποθέσεις**

Οι εταιρίες του Ομίλου εμπλέκονται (υπό την ιδιότητα του εναγόμενου και του ενάγοντος) σε διάφορες δικαστικές υποθέσεις και διαδικασίες επιδιαιτησίας στα πλαίσια της κανονικής λειτουργίας τους. Η Διοίκηση καθώς και οι νομικοί σύμβουλοι της Μητρικής Εταιρίας εκτιμούν ότι όλες οι εκκρεμείς υποθέσεις αναμένεται να διευθετηθούν χωρίς σημαντικές αρνητικές επιδράσεις επί της χρηματοοικονομικής θέσης του Ομίλου ή επί των αποτελεσμάτων λειτουργίας του.

Στον παρακάτω πίνακα αναφέρεται το ποσό πιθανής υποχρέωσης για σημαντικές δικαστικές υποθέσεις, οι οποίες εκκρεμούν κατά το τέλος της περιόδου αναφοράς.

	31/12/2013	31/12/2012
	(Ποσά σε χιλιάδες €)	
Απαιτήσεις τρίτων κατά της εταιρίας	73.605	63.719
μείον προβλέψεις	(3.634)	(3.282)
Ποσό πιθανής υποχρέωσης από δικαστικές υποθέσεις	69.971	60.437

(β) Εγγυήσεις

Η Μητρική Εταιρία την 31 Δεκεμβρίου 2013 είχε εκδώσει εγγυητικές επιστολές καλής εκτέλεσης συνολικού ύψους €1.723 χιλ. (2012: €3.961 χιλ.) που αφορούν κυρίως σε συμμετοχές σε διαγωνισμούς για ανάληψη νέων ασφαλιστικών εργασιών.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 44: ΟΨΙΓΕΝΗ ΓΕΓΟΝΟΤΑ

Δεν υφίστανται σημαντικά θέματα που να απαιτείται η αναφορά τους.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 45: ΑΜΟΙΒΕΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ ΟΡΚΩΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ ΛΟΓΙΣΤΗ

Το ελεγκτικό γραφείο Deloitte Χατζηπαύλου Σοφιανός & Καμπάνης Α.Ε. ήταν ο νόμιμος ανεξάρτητος ορκωτός ελεγκτής λογιστής για τη χρήση που έκλεισε την 31 Δεκεμβρίου 2012. Στον παρακάτω πίνακα απεικονίζονται οι συνολικές αμοιβές για τις ελεγκτικές και λοιπές επαγγελματικές υπηρεσίες που παρασχέθηκαν στον Όμιλο από το νόμιμο ελεγκτικό γραφείο Deloitte Χατζηπαύλου Σοφιανός & Καμπάνης Α.Ε., τις υπόλοιπες εταιρείες της Deloitte Χατζηπαύλου Σοφιανός & Καμπάνης Α.Ε. και των αντίστοιχων συνεργατών τους («Deloitte»).

	ΟΜΙΛΟΣ		ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2013	31/12/2012	31/12/2013	31/12/2012
	(Ποσά σε χιλιάδες €)		(Ποσά σε χιλιάδες €)	
Αμοιβές για υποχρεωτικό έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων	260	247	190	168
Αμοιβές για λοιπές υπηρεσίες ελεγκτικής φύσης	133	119	132	116
Αμοιβές για υπηρεσίες φορολογικών συμβουλών	11	12	-	-
Αμοιβές για λοιπές μη ελεγκτικές υπηρεσίες	-	1	-	-
Σύνολο αμοιβών ανεξάρτητου ορκωτού ελεγκτή λογιστή	404	379	322	284

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 46: ΑΝΑΜΟΡΦΩΣΕΙΣ

Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος	ΟΜΙΛΟΣ 31/12/2012			ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ 31/12/2012		
	Αναπρ/μα ποσά	Δημοσ/να ποσά	Αναμορφώσ εις	Αναπρ/μα ποσά	Δημοσ/να ποσά	Αναμορφώσ εις
	(Ποσά σε χιλιάδες €)			(Ποσά σε χιλιάδες €)		
Έξοδα διοίκησης και διάθεσης	(121.041)	(124.030)	2.989	(111.848)	(114.837)	2.989
Φόροι	(22.551)	(22.163)	(388)	(22.092)	(21.704)	(388)
Κέρδη/(Ζημιές) μετά από φόρους	(143.592)	(146.193)	2.601	(133.940)	(136.541)	2.601
Υποχρεώσεις από προγράμματα καθορισμένων παροχών	(5.846)	-	(5.846)	(5.846)	-	(5.846)
Καθαρά λοιπά συνολικά εισοδήματα, μετά από φόρους	(5.846)	-	(5.846)	(5.846)	-	(5.846)
Συνολικά εισοδήματα, μετά από φόρους			(3.245)			(3.245)

Κατάσταση Οικονομικής Θέσης	ΟΜΙΛΟΣ 31/12/2012			ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ 31/12/2012		
	Αναπρ/μα ποσά	Δημοσ/να ποσά	Αναμορφώσ εις	Αναπρ/μα ποσά	Δημοσ/να ποσά	Αναμορφώσ εις
	(Ποσά σε χιλιάδες €)			(Ποσά σε χιλιάδες €)		
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ						
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	142.331	142.697	(366)	142.318	142.684	(366)
Σύνολο	142.331	142.697	(366)	142.318	142.684	(366)
ΠΑΘΗΤΙΚΟ						
Αποθεματικά	50.194	56.040	(5.846)	52.264	58.110	(5.846)
Αποτελέσματα εις νέον	(706.576)	(709.177)	2.601	(728.582)	(731.183)	2.601
Υποχρεώσεις παροχών προς το προσωπικό	10.547	7.668	2.879	10.382	7.503	2.879
Σύνολο	(645.835)	(645.469)	(366)	(665.936)	(665.570)	(366)

Οι παραπάνω αναμορφώσεις πραγματοποιήθηκαν για σκοπούς συγκρισιμότητας των Οικονομικών Καταστάσεων. Για τον ίδιο λόγο έχουν αναμορφωθεί κονδύλια μέσα στις σημειώσεις των Οικονομικών Καταστάσεων.

Ορισμένα από τα κονδύλια όπως παρουσιάστηκαν στην Κατάσταση ταμειακών ροών της προηγούμενης χρήσης, έχουν αναμορφωθεί για σκοπούς συγκρισιμότητας.

Το 2008 η Μητρική Εταιρεία μετέφερε χρεόγραφα από Εμπορικό Χαρτοφυλάκιο στο Χαρτοφυλάκιο Διαθεσίμων Προς Πώληση και από Χαρτοφυλάκιο Διαθεσίμων Προς Πώληση στο Χαρτοφυλάκιο κατατασσόμενων ως Δάνεια και Απαιτήσεις.

Την 31/12/2013 η συνολική λογιστική και εύλογη αξία των μεταφερθέντων χρεογράφων που παραμένουν στο Χαρτοφυλάκιο, στο οποίο μεταφέρθηκαν, ανέρχεται σε €24.850 χιλ. και €21.831 χιλ. αντίστοιχα. Κατά τη Χρήση του 2013 αναγνωρίστηκαν από τα μεταφερθέντα χρεόγραφα ποσά ύψους €802 χιλ. ως έσοδα από τόκους (συμπεριλαμβανομένων και των αποσβέσεων της υπεραξίας/υπαξίας των ομολόγων καθώς και των υπολοίπων των αποτιμήσεων προ της μεταφοράς από το Διαθέσιμο προς Πώληση Χαρτοφυλάκιο που βρίσκονται στο λοιπό σχετικό εισόδημα), €2 χιλ. έσοδα από μερίσματα και €1.509 χιλ. ζημιές από προβλέψεις απομείωσης μετοχών. Εάν τα χρεόγραφα δεν είχαν μεταφερθεί και δεν προχωρούσαμε σε απομειώσεις, στα αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων και τίτλων Επενδυτικού Χαρτοφυλακίου θα είχε προστεθεί κέρδος €3.423 χιλ. και το Αποθεματικό Αποτίμησης των Διαθεσίμων προς Πώληση Χρεογράφων θα είχε μειωθεί (προ της προσαρμογής λόγω υπολογισμού αναβαλλόμενης φορολογίας) κατά €662 χιλ., λόγω των ζημιών από Αποτιμήσεις.

Τα ανωτέρω στοιχεία αποτελούν υπολογισμούς χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η οποιαδήποτε επίπτωση της αναβαλλόμενης φορολογίας.

Την 1 Ιανουαρίου 2013, ο Όμιλος και η Μητρική εφάρμοσαν το αναθεωρημένο Δ.Λ.Π. 19 « Παροχές στο προσωπικό » με αναδρομική ισχύ. Με βάση την εκτίμηση της Διοίκησης, τα κέρδη για την περίοδο που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2012 αυξήθηκαν κατά €2,6 εκατ. για τον Όμιλο και για την Μητρική, ενώ τα λοιπά συνολικά έσοδα μειώθηκαν κατά €5.8 εκατ. και €34 εκατ. (1 Ιανουαρίου 2012: μείωση στα λοιπά συνολικά έσοδα κατά €114 εκατ.) με την αναγνώριση των αντίστοιχων προσαρμογών στις υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό και τις αναβαλλόμενες φορολογικές

υποχρεώσεις/ απαιτήσεις. Η καθαρή επίδραση των ανωτέρω προσαρμογών, συμπεριλαμβανομένων και των φορολογικών επιπτώσεων, περιλαμβάνει: α) την πλήρη αναγνώριση των αναλογιστικών ζημιών στα λοιπά συνολικά έσοδα και την αύξηση της καθαρής υποχρέωσης, β) την άμεση αναγνώριση του κόστους προϋπηρεσίας στην κατάσταση αποτελεσμάτων και την μείωση της καθαρής υποχρέωσης και γ) την αντιστροφή της διαφοράς μεταξύ του κέρδους που προέκυψε από την αναμενόμενη απόδοση των περιουσιακών στοιχείων και του επιτοκίου προεξόφλησης μέσω των λοιπών καθαρών εσόδων. Σε συνέχεια αυτού η κατάσταση οικονομικής θέσης, η κατάσταση αποτελεσμάτων, η κατάσταση συνολικών εσόδων και η κατάσταση μεταβολών ιδίων κεφαλαίων αναμορφώθηκαν σύμφωνα με τον παραπάνω πίνακα.

